

אורי קליט (מורה חדש)
עיתון יומי כולל ספרות, תרבות,
העיתון החדש דוד טו
המורה: מורה חדש בע"מ ת"א הנוב 11

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő:
Dr. MARTON ERNO

Tel-Aviv, 1966. március 11., péntek

5362. szám

Ára 60 agora

A köztársaságot éltette a tüntető tömeg a holland trónörökös nő esküvőjén

Harminc füstbombát dobtak az esküvői menetre - A késő éjjeli órákig tartottak a tüntetések

Amszterdam (UPI, Reuter, IFP). - Beatrix holland királyi hercegnő és a német Klaus van Amsberg tegnap füstbombák felhőjében és példátlan tüntetések közepette vonultak az amszterdami város szívébe, majd onnan a Vesterkerk székesegyházba, hogy a holland nép jelentős részének szívesen látta volna, hogy a holland trónörökös nő, Beatrix hercegnő, és a holland királyi hercegnő, Klaus van Amsberg, a holland trónörökös nő esküvőjén részt vesznek. A köztársaságot éltette a tüntető tömeg a holland trónörökös nő esküvőjén.

Két jemeni küldöttség érkezett Kairóba az arab miniszterelnökök konferenciájára

Több száz halottja van a kiújult jemeni polgárháborúnak. Kairó, (IFP, Reuter, UPI). Hassan el Amri tábornok, Jemeni köztársasági miniszterelnök, tegnap Kairóba érkezett, hogy részt vegyen a március 14-én megnyitott arab miniszterelnöki konferencián a Liga keretében. Vele együtt érkezett Mohammed el Rain tábornok hadügyminiszter és Machmud Bejdar tábornok, vezérkari főnök is. Ugyanekkor egy másik jemeni küldöttség Abdel Rachman el Irtani kádi vezetése alatt érkezett Kairóba, hogy a charáni békekonferencia folytatását sürgessze.

Csuvachin a zsidó nép segítségét kérte a német militarizmus elleni küzdelemben

Námir polgármester a közéleti béke melletti tevékenységére és a szovjet-zsidók állítmányának engedélyezésére hívott fel a zsidó nép segítségét kérte a német militarizmus elleni küzdelemben. Csuvachin szovjet nagykövete tegnap a zsidó nép együttes munkáját kérte a német militarizmus elleni küzdelemben. A zsidó Világkongresszus izraeli tanácsa előtt tartott előadásában, a nagykövet annak a reményének adott kifejezést, hogy a zsidó nép nem felejtette el Majdanek és Auschvitz borzalmaival és együtt küzd majd a zsidó nemzeti függetlenségért és a német revansgondolat ellen. Az ismert szovjet álláspontot hangsúlyozta, a nagykövet kijelentette, hogy kormány a közeljövőben atommentesítést követel és hangsúlyozta, hogy hajlandó a "széles körű szellemi" megoldani nemzetközi válságokat.

Különleges elismerés a "Shemen" gyártmányoknak

Itta: BEN-JOSZEF. A "kitűnő készítmény" közvélemény kutatáson, amelyet a dr. Dichter közvéleménykutató intézet rendezett, az idén is "Shemen" gyártmány nyert első helyet, mint a legkitűnőbb. Meg kell jegyezni, hogy a "Shemen" az egyetlen vállalat, amely a közvélemény kutatáson évről-évre a legtöbb kitüntetést kapja. Több mint 40 oklevelet és sereget nyertek eddig a "Shemen" különböző gyártmányai a közvélemény-kutatásokon, köztük: az "Or" mosópor, a "Shemen" fogkrémek, a "Ain" piperezspannók, a "Maged" olaj, az "Ama", a "Shemen" borotvakrémek, stb. Az "1966 évi közvélemény-kutatás" központja arra az elhatározásra jutott, hogy - ünnepélyes keretek között - különleges sereget ajánljon az "Shemen" igazgatóságának, a "Shemen" készítményeknek, a közvélemény-kutatásokon elért nagy sikerei elismeréseként.

Advertisement for TIME cigarettes featuring a woman and a pack of cigarettes. Text: ANNA, AKI A LEGJOBBAT VALASZTJA TIME. VALASSZA A LEGJOBBAT SZIVJON TIME CIGARETTÁT.

NÉPALBAN FOLYNAK AZ ELŐKÉSZÜLETEK SZÁZÁR ÁLLAMELNÖK FOGADÁSÁRA

Fogadás az elnökkel a nepáli továbbképzők részére. Az államelnök nepáli hivatalos látogatása előtt tegnap fogadást adott az Izraeli Nemzeti Tanács tagjai előtt. Zálmán Sázár Államelnökön és hitvesén kívül jelen volt Chajim Bar Lev tábornok, helyettes vezérkari főnök, valamint a Jeruzsálemi egyetem orvosi fakultásának professzor, Mosse Privesz. A fogadáson teljes számmal részt vettek az Izraelben képzésben részesülő nepáli eljövendő tisztjeik, valamint a jeruzsálemi és Tel-Avivben tanuló nepáli diákok. Katmandu, (Reuter). Nepálban nagyarányú előkészületek folynak Zálmán Sázár Államelnök fogadására. Az elnök kedden érkezik egyhetes látogatásra, amelyről azt remélik, hogy szorosabbra fűzi a barátságot a két állam között.

De Gaulle jegyzékét átnyújtották az Atlanti Szövetség tagállamainak

Külön megállapodást javasol a Németországban állomásozó francia csapatokkal kapcsolatban. Párizs (UPI, Reuter). - Charles de Gaulle elnök jegyzékét intézett Franco Wilson angol miniszterelnökhez az Atlanti Szövetség ügyében. Hivatalos körök úgy Londonban, mint Párizsban teljes halgatásban burkolóznak, de diplomáciai megfigyelők úgy tudják, hogy De Gaulle a jegyzékben kifejti nézetét, melyben javaslatokat kellene eszközölni az Atlanti Szövetség szervezeti és jogi felépítésében. De Gaulle, aki a hét elején felszólította Johnson elnököt, kezdeni vele tárgyalásokba a Franciaországban fennálló amerikai bázisok soráról, ezután jegyzékét intézte Angliának, Németországnak és Olaszországnak. De Gaulle ezekben a levelekben megemlíti a tagállamok az Atlanti Szövetségben de kivonja abból csapatait és ugyanakkor francia felügyelőket kíván helyezni minden francia területen álló idegen csapatot. Jules Léger kanadai nagykövete tegnap a francia külügyminiszteriumban hasonló jegyzékét nyújtották át, amelyben a kanadai királyi légihaderő Kelet-Franciaországban fenntartott két bázisáról van szó. A Németországnak intézett jegyzékében amelyet Couve de Murville külügyminiszter még szerdán este nyújtott át Manfred Klauer német nagykövetnek, De Gaulle hír szerint azt javasolta Erhard német kancellárnak, hogy a két ország közötti barátsági szerződés keretében folytassanak tárgyalást arról, hogy a francia csapatok milyen alapon maradjanak továbbra is német területen. Minthogy Franciaország már nem ismeri el az Atlanti Szövetséget, De Gaulle francia elnök megállapodást ajánl a Németországban állomásozó francia csapatokkal kapcsolatban.

Nagy választási győzelmet jósolnak az angol munkáspártnak

Feloztatták a parlamentet és megkezdődött a választási kampány - Emelkedett a Fontsterling árfolyama. London (UPI, Reuter, IFP). - Elisabeth királynő tegnap hivatalosan feloztatta az angol parlamentet és ezzel megkezdődött a választási kampány a március 31-ikére lejáró parlamenti választásokra. Az alsóház 628 tagja közül (2 mandátum nincs bőlve) alig 80 volt jelen, amikor a házelnök felolvasta a királyi leirát. A munkáspárt, amely 13 éves konzervatív uralom után 1964 október 16-án vette ismét át a kormányt, 31 mandátumot nyert a 628 tagú parlamentben, ami a választási győzelemre utal. Wilson kormányának kilátása van igen jelentős többség megszerzésére. A különböző közvéleménykutató intézetek 80-150 mandátumra becsülik a Labour várható többségét. A konzervatív párt vezetői tegnap azzal kezdtek a választási kampányt, hogy a munkáspárt rovására írták a fontsterling árfolyamának leértékelését és azt jósolták, hogy a munkáspárt győzelme gyengíteni fogja a fontsterling helyzetét. Mintegy ennek cáfolataként, a font árfolyama jelentősen emelkedett tegnap a londoni értéktőzsdén, bár a tozsdén megnyitáskor gyengült volt az árfolyam. Az új, Wilson kormányának kilátása van igen jelentős többség megszerzésére. A különböző közvéleménykutató intézetek 80-150 mandátumra becsülik a Labour várható többségét.

EMBERÜNK BANGKOKBAN

ezúttal nem titkos ügynök. Az "Ec Házajit" izraeli szakértőitől van szó, akik Bangkokban, Thailand fővárosában, az "Ec Házajit" módszer szerinti olajművet állítanak fel, amely módszer az utolsó szó a világon az olajfinoztás terén. Nem csoda tehát, hogy ez az olaj a Dichter intézet közvéleménykutatójának az első díjat nyerte, mint a legjobb olaj. Ezért mondja mindenki: pártatlan a C. D. olaj.

UNO-segély az izraeli atomkutatásnak

Bonn (UPI). - Glenn Seaborg, az amerikai atomenergia-bizottság elnöke, a német "atomforumon" tartott beszédében kijelentette, hogy Amerika hajlandó az egész világnak díjtott urániumot szállítani a béke célokra szolgáló atomreaktorok számára. Ennek az urániumnak az ára egyre jobban esikleni fog, mivel nagyobb mértékű ér a termelés. Ezenfelül azonban Amerika hajlandó olyan országok számára, amelyeknek saját természetes urániumuk van, elvégezni annak tisztítását, olyan áron, amilyenek ezek az országok maguk azt nem tudják elvégezni.

Advertisement for NOGA wine. Text: NOGA FEHER ASZTALI BOR, JOBB, MINY ANYAD HAZABAN VOLT.

Advertisement for Tel-Aviv Museum. Text: Tel-avivi múzeum 8 NAP VAN MEG A PICASSO-KIÁLLÍTÁS BEZÁRÁSÁIG. Picasso.

Advertisement for Binyan Insurance Company Ltd. Text: A BIZTOSÍTÁS MINDEN AGAZATA CHÉC ÉS CHÉC 1000 ÉLETBIZTOSÍTÁS.

Vergest a Swissair gépen visszaküldték Párizsba

Az algériai-francia ügyvéd idegesen viselkedett elutasítás előtt - Irásos tiltakozást adott egy újságírónak Luddon. Jacques Verges francia algériai ügyvéd, aki politikai demonstrációként, mint "Machmud Chedzsázi El-Fatah-terrorista védelmére" érkezett az országba, tegnap reggel 8.50 órakor elhagyta Izraelt azon a repülőgépen, amelyen 18.20 óráig előleg érkezett. Verges, aki szerda este érkezett és mosolygva, magabiztosan viselkedett, a repülőtéren lehonatás előtt álló szülőjének szobájában töltött éjszaka után meglehetősen ideges, levert hangulatban hagyta el Izraelt.

Verges kíséri a távozó repülőgéphez. Verges kíséri a távozó repülőgéphez. Verges kíséri a távozó repülőgéphez.

Jicchak Rabin tábornok (Burmában)

Rangun (Reuter). Jicchak Rabin tábornok vezérkari főnök tegnap délen a burmai légihaderő főparancsnokának, Taung Dan dandár tábornokának ebédvendéget adott. Előzőleg Rabin tábornok a Ranguntól 50 kilométerre fekvő pilótáskolát látogatta meg, továbbá felkereste az államtanácsmányi intézetet és a burmai győgy-szeripar központját, valamint a mártírok emléktábláját. Reggel visszautazott a zó pagodát.

Advertisement for Dr. Kasztner Rezső. Text: Dr. KASZTNER REZSŐ halálának 9-ik évfordulóján, kedden, március 15-én délután 4.30 órakor.

Advertisement for Feldmann Smuél Smelke. Text: Feldmann Smuél Smelke 77 Nagyvárad - Tel-Aviv SIKRÓAVATASA március 17-én, esütörtök d. u. 2.30-kor lesz a BnÉ-Brák zichron-méiri temetőben. (60-as autóbusszal).

Advertisement for SERN ARMIN (Pista). Text: Szerett férjem, apánk, apósom, öcsém és nagyapám SERN ARMIN (Pista) 77 Arad-Beer-Seva első éves AZKARAJÁT és SIKRÓAVATASÁT márc. 14-én, hétfőn d. u. 3 órakor tartjuk a beer-sévi temetőben. A GYÁSZOLÓ CSALAD

Advertisement for Friedländer Cvi Herman. Text: Ezúton közöljük, hogy felejtethetetlen, drága férjem, édesapánk, nagyapánk Friedländer Cvi Herman 77 Natanja - Vásárosnamény első évi AZKARAJÁT és SIKRÓAVATASÁT március 13-án, délután 3 órakor tartjuk Natanján, a Sikun-váti köztemetőben. Autóbussz indul 1.45-kor a lakástól, Bereket-Herzl-u. sarokról. A GYÁSZOLÓ CSALAD

Advertisement for Grünfeld Margit. Text: Felejtethetetlen feleségem, leányom Grünfeld Margit Temesvár - Hafia itthagytól bennünket. Temetés: ma, pénteken, március 11-én déli 12 órakor indul a Rambang kórházból a khatay beachi temetőbe. Találkozás a temető bejáratánál. Gyászolják: FERJE, EDESANYJA, a rokonok és barátok.

Advertisement for SAMUEL ANNA (ANNA NENI). Text: Felejtethetetlen édesanyánk, nagyanyám, anyósom SAMUEL ANNA (ANNA NENI) 77 Alba Julia - Hafia SIKRÓAVATASA március 16-án, szerdán délután 1.45-kor lesz Hafia-n, a khatay beachi temetőben. Autó indul a lakástól, Hágiborim 60. A GYÁSZOLÓ FRIED CSALAD

Advertisement for Repüljön LONDONBA és tekintse meg a futball-világ bajnokság mérkőzéseit! Vegyen részt az Uj Kelet népszerű tippversenyén. Több, mint 100 nyeremény! Az első díj: Ludd-London repülőjegy (oda-vissza) és belépőjegy a világ bajnokság döntőjére! Olvassa el a tippverseny részletes feltételeit mai számunkban, a melléklet 3-ik oldalán!

A kairói konferencia elé

Néhány nappal az arab államok miniszterelnökeinek kairói értekezlete előtt a „Life” című amerikai hetilap interjúval Nasser egyiptomi elnökkel. Az interjúban a sorok között találjuk burkolt formában Nasser programjait, amelyekkel a konferenciát meg fogja nyitni.

Az Izrael elleni háború elkerülhetetlen — mondotta Nasser, ki tudja hányadszor. Ez a karácsonyi kijelentés azonban már a következő mondatokban bizonyos mértékben leleplezett. „Az Izrael elleni háború az arab egység lehetőségétől függ” — fűzte hozzá. Mit tehet azonban az egyiptomi diktátor, ha nem bízik meg a többi arab államok hadseregeiben? Az arab államok kölcsönös együttműködése igen gyenge lábon áll. Ezután következnek egy célzás, amelynek értelmében az arab egység elérése a legkövetkező évig biztos, hogy amennyiben ezáltal fog hozzá az Izrael elleni háborúhoz, nem ismétlődik meg az arab árusítás. Izrael erje nem lebecsülendő és az egyre inkább növekszik mert Amerika és a többi nyugati államok általánosan fejezték ki az Izrael iránti szimpátiáját.

Attaszi, Sziria új elnöke, a napokban hevesen támadta Irakot és Líbiát, amelyek „reakciós államoknak” nevezett, miközben Nasser baráti kapcsolatot tart fenn az iraki elnökkel, a „közös arab szocializmus” alapján. Sziria új elnöke azt igyekszik kihangsúlyozni, hogy ellenzi a nasseri politikai vonalvezetést az arab államok közötti viszony terén és ezért legutóbbi beszédében azonnali Izrael elleni viselkedés felszabott háború megindítását követelte, mondván, hogy ez a legjobb út az arab egység elérésére. Ez a

konferencia „figyelmeztető” fogja Németországot, hogy ne kapituláljon Izrael előtt. Másrészt viszont nem valószínű, hogy győzedelmeskedni fog az Izrael ellen, amely Németország bojkottjától célozza. Kiderült ugyanis, hogy az arab államok zöme átát keres, hogy presztízsveszteség nélkül megtalálja a Németországgal való kapcsolat újrafelvetését. Kérdés, hogy Nasser megakadályozhatja-e ezeket a törekvéseket, amint is kevésebb, mert ő maga is keresi a Bonn felé vezető utat, hogy ismét támogatást kapjon, amelyre ezekben a napokban annyira szüksége van.

Nasser pozíciója még jobban megingott a legutóbbi afrikai események nyomán, főképpen pedig Nürnamba határozatánál. Az afrikai egység megteremtésénél jött ki az addig-abeai konferenciából és a sok belső viszály súlyos árnyékot vet erre az egységre. Nasser új politikai kalandba keveredik, amikor „baloldali” afrikai csusztervezet próbál létrehozni. Nem bocsátjuk találgatni, hogy a kairói konferencia elé fogja a kairói konferencia elé fogja terjeszteni „forradalmi” javaslatát, amelynek lényege az, hogy az Izrael ellen azonnal megindított háború lesz az arab egység téglát össze-tel cement. Ez kénszerhelyzetbe fogja hozni Nasser-t, akiknek újra ki kell nyitni a hangszínterületet a népszerűség és ezért kénytelen lesz ellenérveket felhozni a sziria rezsim kérdéséről és szemben, ami természetesen nem idez elő közeledést Egyiptom és Sziria között.

Nasser pozíciója még jobban megingott a legutóbbi afrikai események nyomán, főképpen pedig Nürnamba határozatánál. Az afrikai egység megteremtésénél jött ki az addig-abeai konferenciából és a sok belső viszály súlyos árnyékot vet erre az egységre. Nasser új politikai kalandba keveredik, amikor „baloldali” afrikai csusztervezet próbál létrehozni. Nem bocsátjuk találgatni, hogy a kairói konferencia elé fogja a kairói konferencia elé fogja terjeszteni „forradalmi” javaslatát, amelynek lényege az, hogy az Izrael ellen azonnal megindított háború lesz az arab egység téglát össze-tel cement. Ez kénszerhelyzetbe fogja hozni Nasser-t, akiknek újra ki kell nyitni a hangszínterületet a népszerűség és ezért kénytelen lesz ellenérveket felhozni a sziria rezsim kérdéséről és szemben, ami természetesen nem idez elő közeledést Egyiptom és Sziria között.

Ha azonban mélyebben próbáljuk megérteni ennek a gondolatnak a célját, megállapíthatjuk hogy bővecsen az a jóslatszerű mondat a szomorúság mozzanatát viszi bele purim ünnepeinek ünneplésébe.

Az örök és vigás jegyében telt el purim ünnepe. Ez az öröm megokolt. Nagy volt a vesztély, amely fenyeggette a zsidó tömegek létét. A hátsó részben a birodalmában. Ez nagy volt a csoda, amellyel megmenekült. Megokolt látni az ünnepet, az a bőségek megállapítását.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Leute brauchen Liebe”) Főszerepben az országban tartózkodó SENTA BERGER és JOHANNES HEESTERS

Egymás között...

Az ország egész területéről, még külföldről is nagy számban érkeztek Braun Dávidné, a szombathelyi nagyszínház vezetőjére. A kirját-sauli temetőben nyugvó Braun Dávidné élet útját ráv Mordecháj Stein, volt szombathelyi rabbi és Löwinger Albert ismertették és méltatták a közérteket felidőző tevékenységét. A siróavatás Ragen-dorfer Simuél El Malé Rachtim imájával, majd az elhunyt fiának Kádiss mondásával fejeződött be. Braun Dávidné utolsó éveit a Vas megyei határon mártír nevet megszerzőjének és pergaménre való megörökítésének szentelte.

Nagy siker jegyében zajlott le az afridáni Askelen tereben az aradi származású Pinter Arankó zongoránánál harmadik nemes koncertje. A növendékek nagy része magyar származású.

A Jeruzsálemi HOH purim bálján a művészi műsor keretében Fleischer Eva bálut táncosnő aratott megéretté. A műsor vezetője, a magyar zsidó Bolizsák Ivan franciáországi utinaplójának második kiadása. Az érdekes utinapló betekintést ad a mai francia ember és az ország mindennapi életébe.

75 éves születésnapján Hajdú Henrik műfordított, aki Ibsen 23 drámáját ültette át magyar nyelvre, a dán irodalom magyarországi megismertetése terén végzett sok évtizedes munkásságát a Magyar Zsidó Kultúra Társaságának tagjává választotta.

Meghalt a Szegedi Nemzeti Színház kitűnő zsidó művésze. Káldor Jenő. A tehetséges színész évtizedeken át játszott a magyar országos vidéki színházokban és a felszabadulás után ő volt az első, aki a Szegedi Nemzeti Színház beindítását elősegítette.

Gárdos (Dós) Károly, a Mátyás és az Új Kelet karikaturistája két hónapra Londonba utazott. Először szombadságot tölt majd az angol fővárosban, aztán rajzos tudósításokat küld a közéleti parlament választásokról.

„Flóra Lágymányoson” címmel készült meg Budapesti Keszti Imre új könyve. A kiváló magyar-zsidó regényíró érdekes irodalmi vilákközvetővel van szőve. Bródy Sándor. A tanítónő jelenik meg héber nyelven a Jom Háászóra. A versciklus kiegészítést a költő mintegy 40 oldalas kitévő

Még mindig bezehozhat vámmentesen a legakosonyból. GYÁRI ARÁKON közvetítő nélkül, amit csak deklarált. — Híres gyártmányok, mint: Grundig, Blaupunkt, General Electric, Candy, Amcor, stb. — szőnyeg, függönyök, stb

A BRAUMINFILM németül beszélő filmeket mutat be a héten: „TCHÉLET” MOZI TEL-AVIV 4-7.15-9.30 Bemutató — 2-ik hét A híres operett színes filmen: „GÁT” MOZI HAIFA 4-6.45-9 12 hetes telavivi színes film a zenés, színes film: „O SOLE MIO” GERHARD RIEFMAN (Kálmán Imre élete) és ILSE WERNER

CSARDASKIRALYNO Kálmán Imre 3 felvonásos operettje — a párisi „Châtelet” színház balettel és kosztümjei. Főszerepben: Uli Schocken. Péntek, március 11. GIVATAJIM „Noga” — este 8.30-kor Szombat, március 12-én TIBERIAS „Chén” 6.30 é. 9.15-kor Hétfő, márc. 14. KIRAJAT-GAT „Gát” 8.30 Szerda, márc. 16. Csütörtök, márc. 17. TEL-AVIV „Ochel-Sém” 8.30 Kedd, márc. 15. RECHOVOT „Bét-Háám” 8.30 Péntek, márc. 18. HAIFA „Hod” 8.30

SPORT

A bajnokjelölt és a kiesőjelölt küzdelme

A futballbajnokság holtai fordulójának középpontjában a Bloomfield-pálya fog állni. Itt, a második mérkőzésen, a pályatulajdonos Hapoel Tel Aviv látja vendégül a kiesésre előtérrel Makkabi Petach Tikva csapatát. Elkeseredett küzdelem lesz ez, mert mind a két félnek sok vesztésvágya van. Ugyancsak érdekes lesz a givatáji mérkőzés is, ahol a gondokkal küzdő Hapoel Rámát Gán a még mindig utolsó helyen álló, de az utóbbi időben sikert-sikerre hámzó Betár Tel Avivot látja vendégül.

A részletes program: Hapoel Petach Tikva — Hakoah (Hapoel Petach Tikva pálya, 3.30 óra, játékezőtől). A petach-tikvai csapat, amely az elmúlt két hét folyamán csendesen felküzdötte magát az élvonalba és most már bajnokjelöltnek számít — a rossz formában levő tavalyi bajnokcsapatot látja vendégül. A Hakoah Kádias, Sáhárábi, Kapitonyik és Celinik távozására nyomán teljesen formán kívül van és semmi kétség sem fér ahhoz, hogy holnap is leadja mindkét pontot. Ha csak döntetlen is érne el Petach Tikván — ez már meglepetésszámítána.

Bné Jehuda — Hapoel Jeruzsálem (Bloomfield-pálya, 1.30 óra, játékezőtől). Menachem Askenázi. A Bné Jehuda hazamosóból kudarcrozat után az elmúlt héten végre győzelmet ért el, még-hozzá aránylag erős csapat-szemben és magas arányban. A Hapoel Jeruzsálem hat egymástól mérkőzésen pontot, illetve pontokat szerzett és ezzel az eredménnyel rajta kívül csak a Betár Tel Aviv és a Mithoegy azonban minden sikeresorozat egyszerű végező fr, az az ér-zésünk — a hazai pálya tényét is figyelembe véve — hogy a szimpatikus jeruzsálemi csapat ezen a héten ki fog kapni.

Hapoel Haifa — Makkabi Jaffa (Kirját Chajim, 3.30 óra, játékezőtől). Marín. Mindkét egyenlő szemben álló csapat az utóbbi időben sok bosszúságot okozott híveinek. A Hapoel a múlt héten meglepetésszerűen kikapt egy nálánál sokkal gyébb együttestől, míg a Makkabi sorozatos kudarcok nyomán a gyakorlatban elhagyta a bajnokságot küzdő táborát. A hazai pálya előnyét figyelembe véve, Hapoel-győzelmet tippelünk a két fél-rőlülülő egyenlő játékképességű csapat mérkőzésének eredményeképpen.

Makkabi Sárájim — Simson (Hapoel Rechovim-pálya, 3.30 óra, játékezőtől). Sosáni. Rechovotról eddig csak igen kevesen hozták el mindkét pontot. A Simsonnál magasabb játékképességű csapat is kudarcot vallottak ezen a „forró” pályán. Ezért, a Simson képességének mértékét az utóbbi időben tapasztalt javulása ellenére is, az az ér-zésünk, hogy Chodorov ezúttal leadják mindkét pontot, bár a döntetlen sem kizárt.

Hapoel Rámát Gán — Betár (givatáji pálya, 3.30 óra, játékezőtől). Mose Askenázi). A rámt-gáni csapat is gyengécskén mutatkozott az elmúlt két-három hét során. A Betár ezzel szemben hat mérkőzésből kilenc pontot szerzett és ennek nyomán egyre konkrétabb formában reméli, hogy sikerül

A PARTIZÁN SZERDÁJA

A belgrádi Partizán szerdán bravúros mérkőzésen biztosította bejutását a Bajnokok Európa Kupájának középpontjába. A Partizán a cseh bajnokcsapatot, a prágai Spárta-val mérkőzött két-szer és az első mérkőzésen — két héttel ezelőtt — 4:1 arányú vereséget szenvedett Prágában. Ennek nyomán még legvégsőbb szurkolói is lemondott a továbbjutás reményéről. Szerdán azonban a Partizán saját pályán 5-0 (4-0) arányú szenzációs győzelmet aratott a cseh csapat fölött, s így biztosította a továbbjutást.

Madráiban ugyancsak szerdán 120 ezer főnyi nézőközönség előtt a Real 4:2 arányban legyőzte a belga Anderlechtet s így gólrány-nyal továbbjutott, miután az első mérkőzésen a belgák csak 1:0 arányban tudtak győzni. Érdekes, hogy a Real ezen a mérkőzésen 4 percel a befejezés előtt még 4:0 arányban vezetett, de az utolsó percekben a belga bal-szűlső és halászkötő. Van Himst, illetve Jaourion két gólt rúgta.

Igy tehát a középpontú négy résztvevő közül három már ismeretes: a milánói Internazionale, a belgrádi Partizán, a Real Madrid, míg a negyedik a liszaboni Benfica, vagy a Manchester United lesz. A két csapat első mérkőzésén, Angliában a Manchester 3:2 arányban győzött.

A Kupagyőztesek Európa-pályájában az angol Luton pool bekerült a középpontba, miután saját pályáján 2:0 arányban legyőzte a budapesti Honvédet. A Vásvárosiak Kupájában is angol siker született, amikor a Leeds csapata Budapesten 1:1 arányban döntetlenül játszott az Újpesttel. Az első mérkőzés, mint emlékeztet, az angolok nyertek meg, és így továbbjutottak.

Szvetlana Babanyina szovjet úszónő szerdán, a németországi Brémában világrekordot döntött a szárméteres mélységben. Babanyina 1:15.6 perc alatt úszta le a távot.

BIZTOSÍTÁS HELYET MAR MOST! MARCIUS 30-TÓL CSOPORTOS REPULÉSEK MAGYARORSZÁGRA, ROMÁNIÁBA, CSEHSZLOVÁKIÁBA EGYENI ÉS TÁRSASUTAZÁSOK REPULIÓ ÉS HAJVAL Hotel foglalás, Kirándulások Európában IBTSZ IZRAÉLI KÉPVISELETE Beszélünk magyarul Argoutours TEL-AVIV, IBN GVIROL 31., TEL. 235234 STAR-FILM — ISRAEL TEL-AVIV, ARLOZOV 9., TELEFON: 229065. PROBAFLVETELEKET KESZIT 1965 március 30-ig. UJ GYERMEK, FIATAL-ÉS FELNÖTT-tehetségek felfedezésére új, teljes estét betöltő, művészi játékvilág számára

PARFUM Bat-Sheba az exkluzív ajándék bel-és külföldieknek friss, vonzó, elragadó PARFUM TOILETTE EAU DE TOILETTE PARFUM Bat-Sheba JUDITH MULLER Terjeszti: Damit Ltd., POB. 3095. T.-A., Tel.: 52820. 2/a UjKelet 1966 III 11

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

Csak rajtunk múlik...

Miért szakad a harisnya?

A „Fogyasztók Szövetsége” érdekes vizsgálatot folytatott arról a közérdekű kérdéssel.

Minden nőt közelről érint a probléma. Az izraeli nőt csak az esztendő felében, vagy inkább csak 5 hónapig. De a rövid idő alatt is sok harisnya megy tönkre. Miért?

Erről a kérdéssel rendezett gyakorlati közvéleménykutatást az izraeli „Fogyasztók Szövetsége”, az Igud Hachananim.

Az átfogó vizsgálat eredménye szerint a legtöbb izraeli asszony 1,50-2,75 fontért vásárolja be harisnyaszükségletét.

FIGYELJENK A SZÁMOZÁSRA!

Nem is itt a baj. A baj ott van, hogy a legtöbb asszony nem vásárolja a számára megfelelő méretű harisnyát. Közvetlenül, hogy a harisnyák számozása a cipő-számmal van kapcsolatban. Minden nőnek ki kell ismernie, hogy milyen számú harisnyát a legmegfelelőbb a számára. Azért problémás ez, mert a lábfej és a lábcsőr méretei nem mindig arányosak. Gyakran előfordul, hogy valaki megfelelő méretű harisnyát vásárol — ami a lábfejét illeti, de elégtelen a méret a lábcsőr tekintetében. Persze — hangzik a vizsgálat eredménye — a szerencsés is nagy szerepe van, mert a harisnyát két fő részre nem mindig arányos. Az ilyesmi aztán a használatban jó előtti szakadáshoz vezet, ez természetes.

Azt javasolja a Fogyasztók Szövetsége a harisnyagyárosoknak, hogy erre a szempontra legyenek figye-

lemmel az előállításnál. Kétféle méretben hozzák forgalomba az azonos számú harisnyát. Legyen az alap továbbra is a lábfej mérete, de a gyártásnál válasszák külön a hosszú és vékony lábcsőrű asszonyok igényeit a rövid és vastag lábcsőrűké. Akkor nem szakad majd olyan gyorsan a harisnya.

Egyébként is baj, — folytatja a vizsgálat eredményeként jegyzőkönyve —, hogy nincsenek gyártási szabványok a harisnyáiparban. Ez pedig nem a gyárosokon múlik. Az izraeli harisnyagyárosok szívesen bevezetnék a szabványokat, ha az Országos Szabványügyi Hivatal hajlandó lenne a kidolgozással járni munkára.

MEDDIG JO EGY HARISNYA?

A közvéleménykutatás keretében arra a kérdésre is válaszolt az izraeli asszonyok, hogy mennyi ideig viselhető a harisnya ideig viselhető a harisnya. A válaszok szerint minimálisan 1 napig és maximálisan 21 napig. Sőt, voltak olyan asszonyok is, akik órára meg-határozták a viselési időt. Szerintük minimálisan 11 óra, maximum pedig 290 óra volt az az idő, ameddig elszá-ka a harisnya.

Az adatok feldolgozása után az is kiderült, hogy a harisnya tartósságának csak az egyik tényezője a minőség. A másik, azonos értékű tényező, hogy lábunk formájának megfelelő méretű harisnyát hordjunk, s azt megfelelően kezeljük, gondozzuk.

Akkor tartósabb lesz. A Fogyasztók Szövetsége a következő ajánlást adja az asszonyoknak:

● Soha ne egyetlen párat vásároljunk az adott minőségű és színi harisnyából, hanem legalább 3-6 párat. Egyszerre csak egy harisnya szakad el, nem egy pár, s a variálás 50 százalékkal teszi az ügyet gazdaságosabbá.

● Lehetőleg vizsgáljuk meg a boltban a harisnya hosszát is, és méretfelmérést megfelelő vásároljunk.

● Ami a lábfejét illeti — pontosan a méretünk szerinti harisnyát vásároljunk. Nem nagyobbat és nem kisebbet.

● Mielőtt először felhuzuk — mossuk ki a harisnyát, s aztán minden használat után ismételjük meg a mosást. Ez az ABC-je a harisnya kezelésének. A felakasztás az újjak vastagított részénél történjen, s ne a napon szárítsuk!

● A harisnya felhuzását nagyon óvatosan végezzük, mert a tapaszlatot szerinti olyanok sérül meg a legtöbb harisnya.

Ezek a közvéleménykutatást végző szakemberek hivatalos ajánlása. A magunk részéről megadjuk meggyógyul: a tavasz már itt van, a kapunk előtt, az idén már sok hasznát nem vesszük ezeknek a tanácsoknak. De vajon ki ezt a cikket az újságból, s ősszel vegyük elő. Talán érdemes lesz újra elő-

venni, és megvárni, amíg a harisnyák megérkeznek. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

Olaszországi levél:

Iskolában tanítják a férfi-varázs titkait

Has olasz lapokban megjelent érdekes fogalmazású hirdetés vonta magára a figyelmet a közvilágban. Asszonyok és férfiak egyaránt tanulmányozták:

URAM,

Ön téved, ha azt hiszi, hogy a sikeres férfi nagyszerű tulajdonságok birtokosa. A férfi varázs titkait el lehet sajátítani! Iratkozzon be hozzám, s megajánlom, ellenőrizhetően Ön is!

A hirdetés alatt egy diszkrét cím is volt, de a tanár úr kérésére csak azok fedték fel, akik el is mentek a megadott címre és beiratkoztak. Egy arisztokrata — származása, Franco Paris di Fabbio nevű sokat tapasztalt fiatal ember, az iskola alapítója és vezető professzora. Elhatározta, hogy szép ifjúságának, mozgalmas legényéletének tapasztalatait átadja az új nemzedéknek.

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

SZERVEZKEDNEK

A RAFI-ASSZONYOK

Ben Gurion pártja, a Rafi politikai bizottságának legutóbbi ülésén elhatározták, hogy nőszervezetet alakítsanak. A kezdeményezés a párt hoz tartozó asszonyok és lányok részéről érkezett.

A szervezet élén Rivka Melisz asszony áll. Azelőtt ő volt a Mápáji asszonyfrakciójának vezetője.

Megjegyzendő, hogy a Hizbutratut asszony-szervezetének a Munkások Tanácsának legutóbbi választásán feltűnően szép eredményt ért el a Rafi-lista: 35.000 szavazatot kapott.

— Utólag meg kell állapítanom — mondja most Rivka Melisz asszony — hogy a Mápájon belül nem volt rendezve az asszony-frakció státusza. Ebből tanulniunk kell, és változtatnunk a helyzeten, amikor hozzájutunk a Rafi nőszervezetének felépítéséhez.

— Mit vár az új rendszerű státustól?

— Először is pontosan meg kell határozni, hogy ha a párt felolós és odaadta munkát vár az asszonyfrakciótól, akkor megtehető képviselőket, biztosi- sít, a Rafihoz tartozó nőknél, és a párt valamennyi intézményében. Ez vonatkozik az alapszervezetekre, a központi testületekre és majdan, a Kneszet-listára is, amikor három és fél év múlva ismét idősebb lesz a választás.

Ezenkívül az is következik a státusból, hogy a párt, nőtagozata számára megfelelő pénzüsszettel kell biztosítani a szervezési költségvetésből.

Az a célja a Rafi szervezetének, hogy felkeltse a nők érdeklődését a közéleti munkáiról. A résztvevő asszonyok nagy százára azelőtt nem vett részt sem a Mápáji, sem más politikai szervezettel, nőtagozatának munkájában. Bekapcsolásukat a feladatokat tekintjük — mondják a Rafi asszonypolitikusi.

A Hizbutratut asszony-szervezetének kongresszusán 71 delegátusa volt a Rafinak. Közülük több, mint a fele olyan asszony volt, aki valóban első alkalommal szerepelt közéleti fórumon.

A párt politikai bizottságának határozata szellemében a Rafi-asszonyok szervezete rendszeresen formális értelemben is megalakul és munkához lát.

— X. Y. olyan ember, aki párját ritkítja. Talpír férfi... — Végül az utolsó lecke: megtanítom a halgatónkat, hogy asszony-dolgokban diszkriminálni kell lenni. Sok fokozata van a diszkriminációnak. De csak akkor van értelme, ha abszolút diszkriminációnak tekintjük a diszkriminációt. S az abszolút diszkrimináció végül eléri az asszonyokat. Annak a férfinek van csak száz százalékos értéke az asszonyok szemében, akiről tudomásunk, hogy az inkvizíció legszigorúbb vallás-törvényeinek szigorú betartója. Egy szó az asszonyok szemében, hogy kudarcairól az asszonyokkal kapcsolatban.

— A világi férfi mindenről informált. Allandóan olvassa — az utolsó betűig — kedve napilapját, mert mindenről tudnia kell. A világ híreiről, s szűkebb hazájáról, illetve legszűkebb társaság körében történetekről. Meg kell tanulnia a tanfolyam minden hallgatójának táncolni. Nem mondom, hogy a legmodernebb táncokat is megköveteltem. Azoknak elég tudni a nevét. De a klasszikus táncok alapos ismerete nélkül nem lehet meg a világi.

Mikor mindenre megtanítottam a tanítványomat, akkor megmagyarázom, hogy ne legyünk tökéletesek. Tudnunk kell mindennek a helyes mértékét, de nincs unalmasabb egy tökéletes férfinél. Miután mindent tudunk, határozzuk el, hogy választunk egy hibát magunknak. Egyet-egytenesen. Például: tartunk kicsit hanyagul a vállainkat. Vagy

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt mondja, egy véletlen adta az ötletet, hiszen soha nem gondolt arra, hogy pedágógus legyen. Tanításának lényegét így adja elő: — Egy előkelő fogadáson voltam. Kicsit unalmas volt, s figyelni kezdtem a vendégeket. A férfiakra figyeltem. Azt tapasztaltam, hogy a legjobban neveltek férfiak rosszul mozognak, nem tudják, mihez kezdjenek a végtagjaikkal. Előnytelen a tartásuk, holott a természetük nincsen semmi baj. Ami pedig a társalgást illeti, tanult, vitán felül intelligens emberek hanyagveti módon fejezik ki gondolataikat. Nem fordítanak gondot arra, hogy kellemesen társalognak. Miért?

— Azt

1966. MÁRCIUS 11.

ארבע חשבון

IZRÁELI FALU 1966

Kerem Maharal - a Gólem megformálójáról elnevezett falu múzeumot kap

Földhiány és sok más probléma a Kármel lejtőjén épült településen.

A Kármel hegy hajlatában, kanyargós, keskeny, jó karban tartott, aszfaltozott úttest szövi keresztül-kasul az egykori arab falut; Ig-zimet. 1949 óta, tizenhét éve Kerem Maharal-nak itt ják. Akkor telepedett le itt 100 család Csehszlovákiából és akkor kapta e nevet a nagy prágai rabbi nevének rövidítése után. A Gólem megformálójának — izraeli falva sziklás talajon, nehéz körülmények között indult fejlődésnek, sok örömet, sok nehézséget és bánatot is juttatva lakóinak.

Most, amikor a falu múltjáról, jelenéről és jövőjéről Schwartz Jakabbal, a falu egyik legrégebb lakójával beszélgetünk, már mindössze ötven család lakja, — a régiek közül...

— Elhullt a fergése — jegyzi meg Schwartz Jakob — mindjárt az első években feladták a harcot, elszedték, javarészt Amerikába mentek. Mi pedig tovább csináltuk és nézzen körül, láthatja, nem bánjuk meg.

Több házban is jártam Schwartz Jakob otthonán kívül. A düledező, elhagyott arab házak mellett, szép kerettel övezve épültek az új telepesek háza és minden nehézség mellett, ma már vagyonkakkal büszkélkedhetnek.

De, hogyan is volt csak? A falu legnagyobb bánata rendkívül kevés földet kaphatott a száz család a település idejében. Össze-

Irta: Bérczi György

sen hét és fél dunám öntözött föld jutott mindegyiküknek. Az eltávzások következtében ez megkétszereződött, az igaz, úgyhogy ez adott nagyobb lendületet és több kereseti lehetőséget. Azonban sokan még ma is „kijárnak” a faluból és másutt keresik meg a kenyereiket.

Több, mint tíz ház áll üresen, elhagyottan. Új tagokat nem is vesznek fel, éppen a földhiány miatt. Az utóbbi években sokat segítettek a falun, hogy kaptak 350 dunám pardeszt.

A narancsos az idén már szép hozamot is biztosított és ez visszaadta Kerem Maharal lakóinak önbizalmát, de az üres házak továbbra is üresek maradtak. Kár értük...

Lassan a földmunkáról, a tehenészetéről, szinte észrevétlenül áttértek a baromfi-tenyésztésre és az ötven családból harmincan ezzel foglalkoznak, mégpedig nagyban.

Amikor erről beszélünk, Schwartz Jakob és felesége nem is tudnak hirtelenében megegyezni a számokon. Amíg a férj inkább a tehenészetre büszke és azt mondja, hogy 1965-ben egymillió liter tejet adtak az országnak, addig a felesége bizonygatja, hogy „lul” nélkül már szinte alig van család Kerem Maharalban...

Vannak természetesen a falunak problémái is, ezek között elsősorban egy régi

panaszukat mondják el. Alig két kilométernyi távolságra a falutól van egy ötszáz dunányi legelő. Kitünő termőföld volna ez Kerem Maharal lakóinak, de sok évi harc után sem az övék. Eredetileg arab tulajdon volt, aztán egy haifai részvénytársaság vásárolta meg — mondják.

A részvénytársaság 400 húsmarhát legeltet itt, pedig szerintük ez a föld inkább a falut illelné meg. Amikor a legelő területét megállapították újból rosszul járt a falu, mert a kikerekítés során is őket rövidítették meg.

Az ötven eltávzított család végeredményben az ittmara dombok helyzetét javította, noha a terhek nehezebbek lettek. Akkor indítottak harcot újabb földekért, de máig eredménytelenül. Az igazság kedvéért szögezi le Schwartz Jakob, hogy a pardeszt, amolyan „fájdalomdijként” kapták. A föld mégis kevés és ez a főtéma Kerem Maharalban. Egy másik lakásban is azzal kezdődött a mondatok:

— Az úgy van, kérem, hogy elmennek az emberek, mert nem elég a föld...

Az üresen álló házakra értik, de arról nem beszélnek, hogy az „elmenés” nem mai keletű dolog, hanem régi és a házak sem tegnap óta állnak üresen...

Sok minden másról is kérdezősködünk. Amikor az orvos elhatárolja a szót, azt elismerik, hogy „teljesen rendben van”. Orvosuk, a németországi származású dr. Maincher szintén tizennyole

ével ezelőtt telepedett itt le és mindenkit úgy ismer, mintha a saját családtagja volna. Az orvos „kis kerülővel” érkezett, ugyanis előzőleg Sanghájban dolgozott és onnan tért haza, kínai származású hűvesével. A falu népszerű doktora már régen jó zsidó, kitünően beszél héberül, három gyereke — egy leánya és két fia — a vallásos iskolában tanultak. Leánya férjhez ment, a kínai doktornak már nemcsak szábre gyerekei, de bájos kis szábre unokája is van. Minden falusi kulturális megmozduláson jelen van, mindenben aktív részt vesz, de Haifán élő kínai barátainól is szívesen van együtt...

A falu bánatai közé tartozik, hogy egy „rongyos mozikjuk” sincs. Bár Haifa elég közel esik, de szívesen végignéznének otthon is egy-egy jó filmet.

Apránként megtudjuk Kerem Maharal „eseményeit”. Értésülünk arról, hogy dr. Löw prágai főrabbi emlékeztetése múzeumot készítenek felállítani. Az ötlet idegenben született, mert egy hollandiai rabbi kezdeményezése az egész, aki még ebben az esztendőben a faluba érkezik, hogy a nagy prágai főrabbi általa felkutatott ereklyéit elhelyezze.

A negyvenkilenc éves falujára lassan ráborul az est, a sok magyarajku csehszlovákiai család lakásaiban felgyulnak a villanyok. Sokat dolgoznak, azt mondják „a városi ember, ha csak néz az egész napi munkájukat, akkor is elfáradna”. A tárt kapuban Schwartz Jakob milyen büszkén mondtotta: „Egy millió liter tejet adtunk az országnak...”

Nem rossz falu ez a Gólem-falva. Milyen kár, hogy annyi üres ház van benne.

IDEGENFORGALMI SAROK

OSLO, a norvég főváros autókлубja érdekes ötletet valósított meg. Fiatal motorosok jelentek meg az utcákon és az idegen rendszámú autótulajdonosoknak ingyenesen felajánlották kísérői tevékenységüket a városnézésre.

Ez az öntevékeny akció annyira bevált, hogy a „CAL-TEX” cég, amelynek Norvégiában több mint száz benzinkút-állomása van, hat ilyen fiatal (köztük két nő is) felvett dolgozó sorába. A fiatal idegenvezetőknek kék-fehér csikos kabátjuk, hasonló színű bukósizakjuk van, s így az utcán azonnal észrevehetőek. Mindegyikük fel van szerelve térképpel, tájékoztató és propaganda anyaggal, valamennyien három idegen nyelvet beszélnek.

Ha az idegen vedeg utcát keres, vagy a térkép segítségével tájékoztatták, vagy egyszerűen motorkerékpárjukkal a kocsi előtt haladva vezetik el a vendéget a kívánt helyre. Még egy érdekesség: a két fiatal idegenvezető-nőnek tavaly 30 kérése akadt a kliensek közül.

★

A BRITISH TRAVEL ASSOCIATION, angol utazási iroda azon bejelentése, hogy ebben az évben a szállodákat osztályokba sorolják, nagy riadalmat okozott az angol hoteltulajdonosok körében. Az érdekvédelmi szervezetek a határozat ellen élesen tiltakoztak. Nagyon sok brit hotel nem

ÉJSZAKAI INTERJU

Méir Adrei tibériási polgármesterrel

Irta: GALILI G. ERVIN, az Uj Kelet gálili tudósítója

A körülmények játszottak közre, hogy ez az interju órákban, mégpedig a késő esti órákban, s nem a polgármester városi irodájában jött létre. Sok kaftános chászd között, Méir Adrei polgármester is a múlt csütörtök este várta Rabbi Chánánjá Jom-Tov Lipe Teitelbaum, szásvói rebe, földi maradványait hozó autót.

Tekintve, hogy két és fél órát kellett várunk a temetés megkezdéséig, éjjeli interju kértünk a Kineret parti polgármestertől.

kalmazott fizetése kétféleképpen 400.000 fontot tesz ki. A fejlesztési költségvetés további másfél-kétfélmillió font között fog mozogni.

Ezenkívül a mintegy félmilliót kitevő városi kanalizációs költségvetés száz százalékát a háztulajdonosokra hárítja majd a város.

— Miben látja a város fejlődésének zálogát és a további kereseti lehetőségeket? — kérdezzük.

— Nem csupán itt az országban, de külföldön is tudatosítani akarjuk a tibériási

TIBÉRIÁS LÁTKÉPE

A polgármester helybéli születésű. Az elmúlt novemberi választásokig még a városi tanács tagja sem volt, mégis, alig három hónapi gyakorlat után, komoly hozzáértést mutat a municipális ügyek terén. (A választásokig az Amidár igazgatója volt.)

Helyzete nem könnyű. A 13 tagot számláló városi tanácsban mindössze egy szavazatnyi többsége van. Saját magával együtt három Ráfi, két Gáchál és két Vallásos Front-beli városatyja képezi a koalíciót, szemben öt Määrách- és egy Mápám-képviselővel. Ha még ehhez hozzá tesszük, hogy az ellenzék vezetője ugyanaz a Mose Cáhár, aki 17 és fél éven keresztül volt a város polgármestere, s mint ilyen a legapróbb részletekig ismeri a városvezetés minden csínját-binját, nem irigylésre méltó jelenlegi utódja.

Kérdésünkre, nem fél-e egy esetleges palotaforradalomtól, hiszen mindössze egy embernek kell átprótonia Cáhárhoz — határozott nemmel válaszolt.

— Mi a rossz nálam? A koalíciók egyezségét szöszrent betartom és mindenben a városom fejlődését tartom szem előtt — folytatja.

Hogy milyen a viszonya az ellenzékkel? Annak ellenére, hogy a nekik felajánlott ügyosztályok vezetését visszautasították, s azok munkáját bojkottálják, a városi adók emelésénél nem szavaztak ellentünk. A mindössze fél órát tartó ülésen átlagos 40 százalékkal voltak kénytelenek a városi adókat emelni.

A 25 ezer lelket számláló Tibériás jövő évi költségvetése hatmillió font lesz, szemben az előző évi ötmillióval. Ebből csak a 300 városi al-

gyógyforrást és fürdőhelyet. Külön tájékoztatói irodát állítottunk fel erre a célra. Nyolc nyelven tájékoztató füzeteket küldünk szét az egész világba, hogy ebből is megismerjék a forrásainkban rejlő gyógyhatást. Ezenkívül 20.000 font költséggel rövid filmet is készítettünk Tibériásról. A különböző rendezvényekre százezer fontot irányoztunk el.

További beszélgetésünk folyamán megtudtuk, hogy Adrei jó üzletember is és tisztában van a propagandában rejlő nagy lehetőségekkel. A turisztikai és ipari szaktanácsost nevezett ki maga mellé. Ennek a feladata az esetleges befektetőkkel az elvezetés tárgyalásokat lefolytatni.

— Mi a helyzet a nevelés terén?

— Hétezeren tanulnak a városi iskolákban. A következő iskolai évben, 150 fejlődésben visszamaradt tanuló számára, külön iskolát építünk. Az elhanyagolt és régi épületekben levő vallásos osztályokat az új tanárvégre kicseréljük.

— Van-e munkanélküliség, s milyen a szociális segélyre szorultak száma?

— Kimondott munkanélküliség sincsen. Ennek ellenére 150 szükségmunkás van a városban. Elég sokan kapnak szociális segélyt, közel hat-százan.

Saját szemünkkel meggyőződhetünk, hogy Tibériáson tisztaság uralkodik. Este 9 óra és éjjel után egy közöttei otlétünkör, egy papírhulladékot nem láttunk a f utcán. Adrei polgármester szerint naponta kétszer, reggel és este söpri az utcákat.

A szenthelyeket sem felejtette ki a polgármester. Tiszta tában van a Rabbi Akiba sírja körüli varázssal, a közeljövőben utat fognak hozzá építtetni.

Haladózellelemű átszivárgás

Irta: Kishont Ferenc

SZEPTEMBER: Az El Fatah terror-szervezet kiváló tagja Machmud Chedszázi izraeli területen sebesülten fogságba esett. Találtak nála automatikus fegyvereket, kézigranátokat, öt tonna dinamitot, három lángszórót és néhány tábori mozsárágyut. Meg aknavetőket korlátozott számban. Az átszivárgó kihallgatása lassú ütemben folyik, miután elfogatása alkalmával a félelemtől részlegesen megbénult és azóta céljainak sarkában kuporog és nyúszit, hogy aszongya: „Machmud jó fiú... Kegyelem, nagy efendik... Kegyelem a szerencsétlen kis Machmudnak...”

OKTOBER: Chedszázi katonai vész-bírósg halálraítéli. Az ítéletkihirdetés közben a vádlott összeomlott és zokogva könyörgött könyörületért. Az igazságügy-miniszter, egy igazi európeér, impozáns gesztusként engedélyt ad, hogy arab ügyvéd nyújtsa be az átszivárgó fellebbezését.

NOVEMBER: Az ügyvéd megérkezik Algírból és megkapja az országba érkezése után a szükséges instrukciókat, hogy mit is várnak tőle a bíróságon: 1. Az izraeli függetlenségi-nyilatkozat felolvasása orgonakisérettel. 2. Elismerés és köszönetnyilvánítás a nemeslelkű izraeli kormány-nak. 3. Hatikva. Az arab ügyvéd vonakodik együttműködni, kiderül, hogy arab-párti. Mars ki!

DECEMBER: Chedszázi kitart elemén-táris jogai mellett: „Külföldi ügyvéd nélkül egy lépést sem teszek!” jelenti be. Kétnyes szituáció. A vezérkari főnök rábeszéléseit Chedszázi visszautasítja. „Nincs ki-mel beszélni ebben az országban — han-

goztatja a beszivárgó — ne maceráljanak”.

JANUAR: A pert felújítják Chedszázi hozzájárulása nélkül is. „Csaló társaság — jelenti be a vádlott — tudják meg, hogy aljas viselkedésük ellentétben áll a nemzetközi törvénykezés elemi szabályaival és minden szabadságszerető ember szívében csak visszatetszést kelt”. Jogtanácsosa igyekszik az átszivárgó pozitívebb magatartásra bírni, mire felmond neki. A jogtanácsos fellebbez.

FEBRUAR: Chedszázi sajtókonferenciát hív össze és követeli a megtévedt kormány leváltását. „Nem tárgyalhatok brigantikokkal — közli a sajtó képviselőivel. — Amennyiben egy héten belül nem kerül sor bírósági tárgyalásom megnyugtató lefolytatására, úgy kénytelen leszek a vég-ső konzekvenciákat levonni”. A bíróság elnöke a vádlott humánus érzésére hivatkozva, kéri további együttműködését. Chedszázi rádiószózatában közli az ország lakosságával, hogy kénytelen volt a bíróságot feloszlítani.

MÁRCIUS: Chedszázi Machmud úrnak a hadsereg intézményei ellen benyújtott kártérítési perét tárgyalja az Abie Nátán elnökletével összeült választott bíróság. A vezérkari főnök tanuvalomásában hangoztatja, hogy az átszivárgó foglyulejtése törvényes volt. Ugyancsak hangoztatja, hogy nem tekintheti Chedszázi teljesjogú hadirokkantnak, akinek a hadügyminisztériumtól való havi támogatásra, valamint nyugdíjra igénye lehet. Kompromisszum körvonalai rajzolódnak ki: 15 ezer font készpénzben és kioszk.

megfelelő berendezése miatt ugyanis hátrányos helyzetbe kerülne.

Végül a kérdést úgy oldották meg, hogy a szállodák maguk állapítják meg, milyen minimális szintű berendezéssel és szolgáltatással kell rendelkezni egyes

áosztályokban. Azok a szállodák, amelyek hátrányos osztályba kerülnek, határ időt kapnak, hogy az előnyösebb áosztályu szintnek megfelelően felújításokat, be rendezéseket eszközöljenek.

Távoli felhők Ejlát fölött

Britannia kivonulásának terve Adenből és a Délarábiai Federációból nem újkeletű. Mindamellett, a kiállítás, hogy két-három éven belül megszünteti minden felelősséget a térségben, veszélyes lehetőségeket rejtget, — írja a Jewish Chronicle. Nem lehet elvetni azt a valószínűséget, hogy a Federáció közvetlenül vagy közvetve Nasser befolyása alá kerülhet, jöhetne ennek nem kell okvetlenül bekövetkeznie. De, ha ez bekövetkezik, számolni kell azaz, hogy elzárja a déli tengerszoros az izraeli hajózási elől.

A nemzetközi törvények egyetlen államot sem jogosítanak fel ilyen lépésre. A Vörös-tenger bejárataival, kijáratával és szorosával, nemzetközi csatorna a szó szoros értelmében. De fennáll a veszély, hogy a Báb el-Mandeb és a Perim szorosok új urai Izrael-ellenes illegális aktusokra használják majd fe' stratégiai pozíciójukat. Az arab államok hajlamok az ilyen kísérletekre, különösen, ha Izraelről van szó. Amde a tengerszoros elzárása súlyos következményeket vonhat maga után.

A LONDONI „OBSERVER” SZERINT

Valószínű a Munkáspárt győzelme a március 31-iki választásokon

Az Observer c. hetilap közvéleménykutató szolgálata multheti szondázásának eredményeként ötven mandátum többséget jósol a munkáspártnak a március 31-i választásokon. A szavazattöbbi leték javarészt a liberálisoktól fogják elhódítani. A megkérdezett választók 12 százaléka a múlt héten még nem döntötte el, hogy melyik pártra adja le szavazatát.

A lap vezércikke azonban — érdekes módon — leszámítja a saját közvéleménykutató szolgálatának jóslatait, mert, mint azt a legutóbbi kanadai példa mutatja, a politikai közvéleménykutatók eredményei gyakran nagyon is félrevezetők.

Elkészítve a Wilson kormány teljesítményeinek mérlegét, a lap arra a konkluzióra jut, hogy ez a kormány csak névlegesen volt „szocialista”. Belügyekben konvencionális magatartást tanúsított és egyes vonatkozásokban, mint például a Commonwealth színes polgárai bevándorlásának korlátozása, reakciónak bélyegzhető meg. Gazdasági politikája, a Times megállapításai szerint „teljesen mentes volt a szocializmustól” és általában elmondható, hogy a Wilson kormány kifejezetten kevésbé volt radikális, mint Johnson kormánya Washingtonban.

Egy dolgot mindenesetre bebizonyított a Wilson kormány 17 hónapos uralma alatt — azt, hogy éppen olyan jól képes kormányozni Nagybritanniát, mint a konzervatívok. Egyes problémákat ügyesebben kezelte, másokat ügyetlenebben, mint a Torik. Azt azonban senki sem állíthatja, hogy fekete-fehér különbség létezik a Labour kormány és az előző konzervatív kormány politikája, vagy szakértelme között.

Minden egybevéve, a munkáspártot megilleti az esély, hogy további öt évre hivatalban maradjon. A legfőbb érv ellene, amely esetleg veszélyt okozhatna, hogy a munkáspárt vezetőségének

A színai hadjáratnak kellett bekövetkeznie ahhoz, hogy Izrael foganatosítsa jogait és kivitelezze hajójának szabad közlekedését Ejlátból a Vörös tengerre azon útra. Az Egyesült Nemzetek jelenléte és az Egyesült Államok garanciája csupán egy része annak a gépezetnek, amely nyitva tartja a szorosokat az izraeli hajózási elől. Izrael figyelmeztetése, hogy a szabad hajózási megakadályozását casus belli-nek tekinti és az a tudat, hogy Izraelnek módjában áll visszavágni, nem kevésbé fontos szerepet játszik a béke fenntartásában.

Mi a teendő tehát a hajózási szabadság biztosítására az esetben, ha az angolok és a Pax Britannica kivonulnak a Vörös-tenger déli partjairól? Nyilvánvaló, hogy az Egyesült Királyság nem vonhatja ki magát teljes mértékben a felelősség alól és bármilyen szükséges vagy elkerülhetetlen legyen is a visszavonulás, gondoskodnia kell, hogy az ne okozzon kározt a térségben. És itt az igazi alkalom az Egyesült Nemzetek szervezeteinek bevonására, mielőtt még a dolgok nem mérgesednek el.

egyetlen veszély csak az lehet, ha a választások ismét egy olyan parlamentet eredményeznek, amelyben egyetlen pártnak sem lesz kilátása, hogy teljes öt éven át kormányon maradjon. De az esélyek, hogy két választás egymásután ilyen eredményt produkáljon, szerencsére nagyon minimálisak — fejezi be cikkét Robert McKenzie, a londoni közgazdasági egyetem szociológiai tanára.

De Gaulle kitesseki a NATO-t

Mult heti sajtókonferenciája alkalmával, Charles de Gaulle nyilvánosságra hozta a menetrendet, melynek értelmében a NATO, Északatlanti Szövetségnek az 1969-ben lejáró szerződéséig fokozatosan el kell hagynia Franciaország területét. „Ez azt jelenti — mondotta —, hogy visszaállítjuk a nemzeti szuverenitás normális helyzetét, úgyhogy minden ami francia — föld, levegő, tenger és haderő — és minden idegen elem Franciaországban a jövőben kizárólag francia parancsnokság alatt lesz.”

Hogyan képzei a nagy Károly a Párizs-környéki SHAPE (Szövetséges Hatalmak Európában) főhadiszállásának, az amerikai légi-erők 14 bázisának, a 26.000 amerikai katoná s a NATO komplex hadiraktárainak ki telepítését vagy átvételét

Franciaországban? — kérde gúnnyosan az amerikai Time magazin. Erről bölcsen hallgatott, mert a francia diplomácia óvatos hagyományai hoz híven, valami kompromisszumos vagy alternatív ajánlatot szeretne kicsikarni Amerikától, még mielőtt a tényleges alkudozások megkezdődnek.

Washington — folytatja a lap — nem kapta be a horgot. „1969 még messze van” — jegyezte meg egy amerikai diplomata „és addig sok minden megváltozhat Franciaország magatartásában.” Mindensetre a Németországban állomásozó hetedik amerikai hadsereg utánpótlását a francia kikötők helyett máris az antwerpeni, rotterdami és hamburgi kikötőkre bázisozzák. És bár az amerikai támpontok és berendezések kiköltöztetésére legalább 700 millió dollárba kerülne, a tervek már elkészültek a Hollandiába, Belgiumba és Németországba való átköltöztetésére. Az amerikaiak szemében ez a presztízs-kérdés költségesebbnek tűnik, de Gaullenak azonban más a véleménye. Mint atomikus nagyhatalom, Franciaország felelősséggel tartozik a világnak. „Franciaország önállóan kívánja kezelni ezt a felelősséget. Ez a kívánsága összeférhetetlen azzal a védelmi szervezettel, amelynek jelenleg alá van rendelve.”

Azsiai bevándorlók Ausztráliában

A „fehér” Ausztráliában, fennállása óta törvényei védekeztek az ázsiai bevándorlók beözönlése ellen. Mint belügyminiszter, Harold Holt korszakalkotó újítást vezetett be, amikor 1952-ben az ázsiaiakra vonatkozó szigorú bevándorlási megszorítások ellenére, engedélyezte az ausztráliai katonák japán feleségeinek letelepedését a kontinensen. Mint Ausztrália új miniszterelnöke, Holt a múlt héten elrendelte az állam bevándorlási politikájának revízió alá vételét, abból a felismerésből kiindulva, hogy Ausztrália jövő sorsa azonos Ázsiával. Első lépésként, a miniszterelnök azt javasolja, hogy a legá-

lis nem-európai bevándorlók várakozási idejét (amig megkapják az ausztráliai állampolgárságot) 15 évről 5 évre szállítsák le, vagyis ezen a téren ne legyen különbség színes és fehér bevándorlók között. Holt ugyancsak könynyebb akarja tenni azoknak az ázsiai technikusoknak és igazgatóknak a helyzetét, akik társaságaik megbízásából tartózkodnak és családostól le szeretnének telepedni Ausztráliában. „A Holt által kezdeményezett enyhítések bizonyos mértékben orvosolni fogják az erkölcsi kárt, amelyet jelenlegi merev, „fehér-Ausztrália” politikánk okozott Ázsiában” — írja a sydney-i Morning Herald.

Speclator a Parnasszus asztalánál

Egy nemes ember 90-ik születésnapjára

Három évtizede annak már idestova, hogy utoljára láttam. A kolozsvári újságíróklub „Parnasszus” asztalánál szeretett ülni, nem pedig lenni, a nagyterem szemközti sarkában, ahol az „igazi magyarok” társaságátál volt. A „Parnasszus” asztal a demokratáké, kommunistáké vagy közeli-távoli szimpatizánsoké, zsidó intellektueleké és sereghajtó, mindenünnen kiesett és törődött bohémeké volt. Ezt a környezetet szerette dr. Krenner Miklós — újságírói álnevével Speclator — kitüntetni bizalmával.

Alakja is magasra nyúlt, mint a szelleme, hangja öblös és szélesen orgonáló, úgy ömlött zengzetes baritonja, mint a rengeteg tudása, mely a jelesek között is jelesé avatta. Nem tudom, honnan vette német nevét, volt talán valami sváb vagy szász beütése, de a hosszúság arcaiból kiugró pofacsont órásziai eredetű hún, magyar vagy kín, olyan volt akkor dr. Krenner Miklós, amint az „ébredő magyarok” az igazi „fajmagyart” szerették megrajzolni. Az Ellenzék vezércikkírója volt, s ha a cikk főle odajegyezte a nevé, ez azt jelentette, hogy komoly mondanivalója van. Nemesfémét jelzett és humánumot. Mert Speclator egyike volt a keveseknek, akik nem üvöltöttek együtt a farkasokkal.

Azt, hogy később is hasonló volt a magatartása, abban az időben is, amikor az életveszedelemmel járt, most

tudtam meg a Magyar Nemzet december 16-iki számából, amelyet késve juttattak el hozzám. Akitől kaptam, azt a megjegyzést fűzte hozzá, hogy dr. Krenner — Speclator támogatja a vészorkszak legveszélyesebb hónapjaiban Budapesten rejtőzködő rokonait. A Magyar Nemzet, amellyel a harminc évek szomorú végétől lelki barátságot tartott, keserűen állapítja meg, hogy dr. Krenner Miklós 90-ik születésnapját nem ünnepli senki. Neve nincs benn a lexikonokban, az Irodalmi Lexikonban sem, végképp elfelejtettek a huszadik század egyik legnagyobb újságírójáról, Speclatorról.

Koczkás Gyula sugárfizikusnál, egyik vejejnél lakik, az ő lakásába vitte 6000 kötetes könyvtárát, s ott él mindmáig éber, élénk szellemi frissességben. Mikszáthot idézi az újságíró előtt, Mikszáthot, aki a pesti Vigadóban, 40 éves irói jubileumán ezt jegyezte meg: „Mélőztassék hozzászólni azzal a tudattal, hogy láttam ma végre egy boldog embert.” Speclator boldognak tartja magát, mert három gyermeke és három unokája van. Az a lány, akit mi Kolozsváron Speclator Evának nevezünk, most Léderer Lajos Londonban élő neves újságírónak a felesége, fia Párisban él, és ómagá budapesti lányánál lakik.

Történelmet tanult az egyetemén, és Pethő Sándor volt az évtársa, aki később a Magyar Nemzet főszerkesztője

lett. Amikor német nyomásra Pethő Sándor kezéből kivették a tollat, Kolozsvárra akart költözni, hogy együtt indítsón lapot barátjával. De Pethő Sándor autószerencsétlenség áldozata lett, és 1940-ben Krennert is „hídre tették”: nem kellett az Észak-Erdélyt felszabadító Magyar országnak egy ilyen ösdemokrata, egy ilyen „hídverő”, aki mindenáron együtt működést akart a Duna-völgye népei között, szeretete a zsidókat, és kicsoda elhajlás a korszellemről — zsidóhoz adta a lányát.

Előbb Déván, aztán Aradon volt történelemtanárra, rajongó tanítványok százai emlékeznek rá. A Károlyi-forradalom idején Szegeden tanterületi igazgató — s aztán félig-meddig politikai emigráns Erdélyben és a legutóbbi alakja a magyar kisebbségi életnek. Micsoda méltóság volt a cikkeiben, micsoda fellebbelzhetetlen fölény, az újságíró nyelvnek csak a Zsoló Bélához hasonlítható művésze. Három évi némaság után Pestre költözött, itt-ott még közéleti tevékenységet is kifejtett, a felszabadulás után, de az az érzésünk, hogy az a szellem sem ért fel hozzá, azon is túlnőtt, egyedül is „boldog ember” maradt, mert ha a lexikon el is felejtette, nyilván érzi, hogy kortársai emlékeznek rá, szeretik s nagyrabecsülik.

Naplóját írja, amelybe évtizedek óta jegyzi fel az eseményeket és észrevételeit. Egy mondatot idéz belőle a

Különvélemény

Végkielégítés, vagy nyugdíj?

Írta: Kármel Jochánán

Szociálpolitikai és munkaügyi kérdésekben a fejlődés napjainkban talán még gyorsabb, mint a társadalom számos más területén. Amennyiben a dolgozó rétegek munkaviszonyait történelmi szemmel kísérjük, megállapíthatjuk, hogy csaknem valamennyi követelés, amelyekért a munkásmozgalmak küzdöttek néhány évtizeddel ezelőtt, ma már túlhatalodtak.

Nemcsak a munkaidő rövidült le világszerte. Nagyszüléink idejében a napi 12–13 órás munka még természetes volt. Ma világ számos országában már harminchat órás munkahét van. De ez csak egy része a fejlődésnek. Legalább ilyen fontossággal bírnak azok a megállapodások és törvények, amelyek a bérért dolgozók jogait biztosítják munkahelyeiken, védelmet nyújtanak elbocsátás esetén és a munkából való kiöregedéskor.

Az izraeli társadalom a munkásmozgalmal karöltve fejlődött és a szervezett munkásság kezdettől fogva egyik döntő tényezője volt a jövő fejlődésnek. Eppen ezért a munkásvédelem korán része lett a jogrendszerünknek, illetve jogszokásainknak. Nem egy intézkedésnek már több évtizedes története van. Sok esetben ez a történelmi előny ma mint hátrány jelentkezik, mind a munkavállalók, mind a munkáltatók, sőt egész közgazdaságunk szempontjából.

Az izraeli dolgozók már régen kiharcolták a végkielégítéshez való jogukat elbocsátás esetére. A végkielégítésre nálunk a „picujim” szót használják, amely tulajdonképpen kártérítést jelent. De ez esetben a magyar kifejezés jobban fedi a lényegét, mint a héber. A végkielégítés nálunk kialakult rendszere kétségtelenül munkásvédelmi célokat szolgál. Biztosítani kívánta, hogy a dolgozót hosszabb munkaviszony után ne lehessen könnyűszerrel elbocsátani munkahelyéről, vagy amennyiben erre mégis sor kerül, elegendő pénz álljon a rendelkezésére, amíg ismét munkát talál. Valaha egy évtized munkája után annyi picujim járt, hogy az összeg még egy kisebb önálló existenciát létesítésére is elég volt.

Jelenleg ugyanez a kártérítési jog egyik fő akadályává lett gazdaságunk fejlődésének. Arról beszélnek mind kormány-párti, mind ellenzéki körökben, hogy az izraeli gazdasági élet gyökeres átszervezésre szorul. A pénzügyminiszter véleménye szerint a dolgozók tíz százaléka jelenlegi munkahelyén fölösleges, ugyanakkor más területeken határozott munkaerőhiány van. Az inflációs jelenségek egyik legdöntőbb oka, hogy lírák számmillióit fizetik ki évente nem produktív munkáért, anélkül, hogy bármilyen valódi ellenérték termelődné ezért a bérért.

Mindnyájunknak érdeke segíteni ezen az állapotban. De ahhoz, hogy valóban hatékony intézkedéseket lehessen hozni, munkások és tisztviselők tízezreit kellene jelenlegi munkahelyükről átirányítani olyan munkaterületekre, ahol munkájuk valóban hasznos és szükséges lenne.

A jelenlegi végkielégítési törvény azonban csaknem teljesen lehetetlenné teszi, hogy szakemberek, vagy régi szakmunkások megváltoztassák munkahelyüket. Ezek az emberek általában már hosszú évek óta dolgoznak ugyanazon a munkahelyen és szerzett jogaik, picujim-igényük, komoly összegre várnak. Természetesen, senki nem hajlandó lemondani azokról a jogokról, amelyeket sok éves, vagy évtizedes munkával szerzett. A munkáltatók sem képesek nagy összegű végkielégítések kifizetésére, de ha erre mégis sor kerülne, akkor a piacra kerülő rengeteg pénz további súlyos inflációs tényezővé képezne.

A jelenlegi rendszer mellett kétségtelenül mindenki jogosan jár el, ha saját jólléteért érdekeit védi. Senki nem is gondolhat arra egy szabad és szociális felépítésű államban, hogy bármilyen jogos érvre hivatkozva, megfoszson embereket szerzett jogaiktól. A jelenlegi helyzetben nem lehet tehát hátrafelé való lépéssel segíteni. Az az út, amely a szociális jogokat csökkenti, nem járható.

Amennyiben segíteni kívánunk ezen a gazdasági életünk súlyosan érintő bajon, olyan megoldást kell keresnünk, amely nem leszűkíti, hanem kiterjeszti a dolgozók szociális jogait. Erre csak egy mód van. Ha lehetővé tesszük, hogy valaki megváltoztassa munkahelyét anélkül, hogy elveszítené szerzett jogait.

Fejlett „jóléti államokban” már régen megoldották ezt a kérdést. A megoldás: a különböző vállalati és magánnyugdíjpénztárak egyesítése, illetve közös végkielégítési alap létesítése. Itt nem a „Bituach Leumi” jelenleg is fennálló rendszerére gondolunk, hanem egy olyan intézményre, amely munkahely-változtatás esetén is fenntartja az összes szerzett jogokat, és amelynek segítségével lehetővé válik a munkahely-változtatás, anélkül, hogy ebből bármilyen károsodás következne.

A jelenlegi végkielégítési rendszer szociális szempontból is káros, és rengeteg egyéni tragédiának lett már az okozója. Sok alkalommal fordul elő, hogy idősebb dolgozók hosszas munkaviszony után elhagyják munkahelyüket, jelentős végkielégítési összeg birtokában. Ezt az összeget természetesen senki nem őrzi a fiókban, hanem igyekszik befektetni, vagy annak segítségével önállósítani magát. A jelenlegi helyzet azonban nem kedvez az önálló, kis-exisztenciáknak. Nagyobb tőke szükséges, és ezért a végkielégítési összegekből nyitott kis üzletek és műhelyek a tőke hiánya miatt sorozatosan mennek tönkre. Nem is beszélünk aztán arról, hogy milyen gyakran válnak emberek, akik egész életükben bérrel dolgoztak, mint kezdő önállók, szélhámosok áldozatává. Emberek ezrei válnak ilyen módon, évtizedes kemény és becsületlen munka után szociális esetekké és öreg korukra kénytelenek végül a társadalomra támaszkodni.

Ez is intő példa a végkielégítési mai rendszerre ellen. Az új megvalósítandó alapnak egyik legfontosabb feladata, hogy biztosítsa a végkielégítés helyett az életfenntartáshoz elegendő nyugdíjat a termelő munkából kiöregedett dolgozók számára.

Magyar Nemzet: 1939 szeptember 1. Ezen a napon kezdtek el és veszítették el a németek a háborút. Kevesen voltak a magyarok közül, akik így gondolkodtak, Krenner Miklós egy volt a kevésből. Büszke rá, hogy vejét, Koczkás Gyulát együtt tartóztatták és észrevételeit. Egy mondatot idéz belőle a

s esodával határos módon menekült meg. Frissen és élénken emlékezik a múlt-ra, amely gazdag volt sikerben, harcokban és politikai üldözésekben. S a nagy emberek optimizmusával szereti öreg életét. Bár még sok évig része lenne benne. Barzilay István

UJ KELET

NAGY TIPPVERSENYE

Idestova négy évvel ezelőtt, 1962-ben, a chilei futballbajnokság előtt lapunk szerkesztősége nagyszabású totóversenyt rendezett, amely nagy erkölcsi sikerrel végződött. Sokan nyertek értékes díjakat, köztük nagy számban olyanok, akik maguk is bevallották, hogy

szen április 6-ig, tehát addig a dátumig lehet, amikor a 30 fordulós futballbajnokságból már csak az utolsó négy forduló marad hátra, és a várható változások nem lehetnek lényegesek. Ezúttal is gondoskodtunk értékes nyereményekkel. A

A VERSENYSZABÁLYZAT RÉSZLETEZÉSE

- Ben Saul (Kardos) József, az Uj Kelet sportrovatvezetője;
- Bérczi György újságíró;
- Jakobovics Béla, az ismert sportszakértő;
- Fried Ottó, nemzetközi futballbíró;
- Ádmon Dávid, a „Chadásport Hászport” szerkesztőségének egyik magyar zsidó származású alapító tagja és
- Dr. Benedek Pál, az Uj Kelet belső munkatársa;

A versenyszabályzat:

1. A tippverseny témája: A résztvevőnek el kell találnia a nemzeti bajnokságban résztvevő 16 csapat végleges helyezési sorrendjét az 1965/66-os idény, azaz a 30-ik forduló végén. Az idény a program szerint 1966 április 30-án fejeződik be.
2. Résztvételi jog: A versenyen résztvehet minden olvasó (kivéve az Uj Kelet

dolgozót és családtagjait), aki kitölti a megfelelő kérdőívet, amely lapunk április elsején, pénteki számában jelenik meg. — A kérdőívhez csatolni kell 12 szelvényt, amelyek március 18. és április 1. között jelennek meg, naponta egy szelvényt.

Minden résztvevőnek jogában áll, hogy korlátlan számú kérdőívvel vegyen részt a versenyen azzal a feltétellel, hogy mindegyik kérdőívhez csatolja a megfelelő 12 szelvényt.

A versenyben csak azok a kérdőívek vehetnek részt, amelyek legkésőbb április 6-1 postabélyegzővel érkeznek be a szerkesztőségbe.

3. A nyertesek megállapítása: A nyeremények kiosztásánál elsősorban azokat a szelvényeket vesszük figyelembe, amelyeken a résztvevők pontosan eltalálták a ligában szereplő tizenhat csapat végleges helyezési sorrendjét. Ha csak egy ilyen kérdőív érkezik be, úgy az automatikusan megnyeri az első díjat, míg ha több ilyen szelvény fut be, úgy nyilvános sorsolás útján döntjük el, kié lesz a londoni repülőjegyre és ki kapja a további nyereményeket.

Ha egyetlen résztvevő sem találja el a 16 csapat pontos, végleges helyezési sorrendjét, úgy az első díjat az a résztvevő nyeri el, aki a zsűri megállapítása szerint a legjobban megközelítette tippelésével a végleges helyezési sorrendet.

Minthogy a bajnokság a program szerint apr. 30-án fejeződik be, a beküldött válaszok kiértékelése május 1-7. között történik és az eredményeket egyik ezutáni számunkban közöljük. Ha azonban sorsolásra lesz szükség, úgy azt nyilvánosan, a díjkiosztási ünépéllyel egybe kötve tartjuk meg május 16-án, hétfőn este 8 órakor, a telavivi HOH kultúrteremben.

Az összes beküldött tipp-szelvényeket a bizottság felül fogja vizsgálni és a vizsgálat eredményét dr. Kertész Ferenc hites könyvvizsgáló fogja ellenőrizni és aláírásával hitelesíteni.

Bochusz (Makkábi Jaffa) és Elkájám (Hápoel Tel-Aviv) légiestája

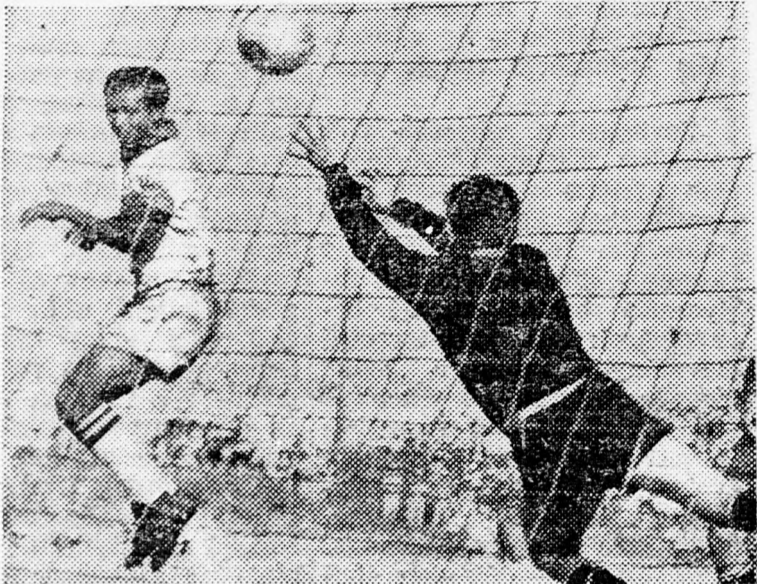
Bochusz (Makkábi Jaffa) és Elkájám (Hápoel Tel-Aviv) légiestája

Az április elsején megjelenő kérdőívet, mint fentebb részleteztük, a tippelőnek ki kell vágnia, és kitöltve — a 12 szelvényel együtt — az Uj Kelet szerkesztőségéhez beküldeni a következő címre:

UJ KELET, POB 831
TEL-AVIV.

A borítékot két nyomtatott betűvel: „VB” kell jelezni.

Az UJ KELET szerkesztősége

Brazília—Izrael mérkőzés Rámát-Gánban (5:0)

nem tanúsítottak különösebb érdeklődést a sport iránt. Akkor egy Párizsba szóló repülőjegyre volt a verseny első díja.

Az ez év júliusában megrendezésre kerülő londoni VII-ik futballvilágbajnokság közeledtével, és a négy év előtt megrendezett totóverseny sikerét figyelembevéve, az Uj Kelet szerkesztősége elhatározta, hogy ezúttal is hasonló tippversenyt rendez, azzal a különbséggel, hogy a résztvevők feladata ezúttal az lesz, hogy eltalálják az izraeli futballbajnokság I. osztályában szereplő 16 csapat pontos helyezési sorrendjét a jelenleg befejezéséhez közeledő futballidény végén (április 30.).

Annak érdekében, hogy a tippelést megkönnyítsük a futballsporthoz keveset értő olvasóink számára, elhatároztuk, hogy tippelni egé-

tippverseny első díja ezúttal Londonba és vissza szóló repülőjegyre lesz, valamint szabadjegy a londoni világbajnokság július 30-ikán lejártszandó döntő mérkőzésére. Ezenkívül több más értékes nyereményt (mosógép, gőzvasalók stb.) is kisorsolunk. A nyeremények pontos listáját a közeljövőben, még a verseny kezdete előtt közölni fogjuk.

A tippverseny levezetésére kilenctagú zsűrit alakítottunk, amelyben ismert sportszakemberek és újságírók, valamint ügyvéd és hites könyvvizsgáló is részt vesz. A bizottság elnöke Heller Mose, az ismert erdélyi származású sportújságíró, tagjai pedig a következők:

- Dr. Kovács Elemér, tel-avivi ügyvéd;
- Dr. Kertész Ferenc, tel-avivi hites könyvvizsgáló;

A világbajnokság karikatúrizált figurája, (ahogyan azt egy budapesti rajzoló látja)

ART BUCHWALD:

ALMÁILAN REGGELEK

WASHINGTON. — Senki sem beszél róla fennhangon, de mindenki tudja, hogy a Johnson-kormány álmatlanságban szenved és a helyzet egyre súlyosabbá válik. Az elnök, akinek állítólag nincs sok alvásra szüksége, mert extra mirigyekkel van megáldva, nyíltan előszeretettel részesíti a munkatársakat, akik képesek olyan kevés pihenéssel beérni, mint ő. És egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy megdicsérje azokat, akik reggel hétkor már irodájukban vannak és ki sem mozdulnak onnan késő éjszakáig.

Képzelnék el egy jelenetet a minisztertanácsban, amely manapság könnyen megtörténhet.

A kormány összes tagjai bársonyszékben szundikálnak — az elnök megérkezésére várva.

Az elnök belép a szobába és mindenki megpróbál felébredni.

— Nos, uraim — mondja az elnök — örömmel látom, hogy valamennyien nyamvadtak, mint a nyúzott béka. Látszik, hogy sokat dolgoztok.

— Zzzz, zzzzzzzzz, zzzzz. Mr. Ruskot felrzza egyik munkatársa.

— „A reggel 6.30-kor felhívtam a külügyminisztériumot, Mr. Rusk és ön még nem volt benn. Valami baj van odahaza?”

— Nem, uram. Csak a fogorvosnál voltam és emiatt

tárgyra. Szeretném megvitetni az ellenzéki magatartást, amit a szenátus tanúsít mostanában velünk szemben. Felkeltene valaki Mr. McNamara-t?

— Uh-ah-a-oh, yes, sir, elnök úr — mondja Mr. McNamara.

— Mr. McNamara — mondja az elnök — ma reggel három órakor, amikor felhívtam, a felesége azt mondta, hogy ön már lefeküdt.

— Yes, sir, kettőig a Pentagonban voltam, így hát elhatároztam, hogy korábban fekszem le.

— Nos, nem fontos. Sajnálom, hogy a felesége felkötötte.

— Nem tesz semmit, uram.

— A négy órai telefonhívásom volt fontos. Képzelné a meglepetésemet, amikor hallottam, hogy visszafeküdt az ágyba.

— Tulajdonképpen nem aludtam, uram. Csak lehunytam a szemem és vártam a következő hívását.

— Most már mindegy, különben is. Mr. Rusk.

— Zzzz, zzzzzzzzz, zzzzz.

Mr. Ruskot felrzza egyik munkatársa.

— „A reggel 6.30-kor felhívtam a külügyminisztériumot, Mr. Rusk és ön még nem volt benn. Valami baj van odahaza?”

— Nem, uram. Csak a fogorvosnál voltam és emiatt

késtem kissé. Történt valami rendkívüli, elnök úr?

— Hát reggel félháromkor, amikor eltávoztam a Fehér Házból, lett volna még egy-két kérdés a vietnámi helyzettel kapcsolatban.

— Miért nem hívott fel odahaza?

— A hajnali órákban? Apropos, tulajdonképpen próbálkoztam, de úgy látszik valaki leakasztotta a kagylót.

— Alkalmasint a személyzet, uram.

— Nem tesz semmit. Maga helyett felhívtam az alelnököt. Igen virganc volt a hangja. Meg voltam lepve. Ugy látszik nem adok elég munkát Hubertnek.

Az elnök a postaügyi miniszterhez fordul. — „Mr. O'Brien, ön meglepően friss ma reggel.”

— Sajnálom, hogy ezt a benyomást keltem, uram. Holtfáradt vagyok.

— Hány órát aludt az éjszaka?

— Öt óráig, de gyakori megszakításokkal.

— Rendben van, uraim, azt hiszem ezzel lezárhatjuk az ülést. Javaslom, hogy találkozzunk itt ismét éjszaka egy órákor, hacsak valamelyikünknek nincs jobb dolga.

A minisztertanács tagjai zsebreteszik a benzedrin pirulákat és egyikük így szól: „Mi más dolgunk lehetne?”

— Nem, uram. Csak a fogorvosnál voltam és emiatt

(sz. i. fordítása)

LEVELEK A SZERKESZTŐHÖZ

Jászi Oszkár és a Duna-Szövetség

B. lapjuk röviden említette a Budapestben most megjelent könyvet, „A magyar nacionalizmus kialakulása és történelme”. A cikk a könyv kapcsolatban Jászi Oszkárrol is megemlékezik. Jászi végős fokán a dunai államok szövetségét akarta megteremteni a szentistváni birodalom helyett. Ebben az állanalku latban Erdély, mint a Keleti Svájc szerepelt volna, mindhárom nemzetiség teljesen egyenlő jogaival.

Ez az államszövetség szorint megfelelő erőt tudott volna kifejteni egy német, mint a szláv expanzió ellen is. Sajnos, gróf Károlyi Mihály öszirózsás forradalma után ez a gondolat nem volt megvalósítható. Hogy a jobboldali szélsőséges erők előretörését megakadályozza, a kommunistáknak adta át a hatalmat. Ugy látta ugyanis, hogy sem a szocdemek-re, sem a haladó polgárságra

nem támaszkodhat. A Kun Béla uralom után hatalomra jutott szélsőség a maga irreverenta mozgalmával a dunai konföderáció létrejöttét végleg megakadályozta.

Ha nem így történik, Horthy Miklós megmaradt volna kenderesi földesurnak, Hitler folytatja pályáját mint közepes képességű szobafestő, Mussolini pedig egyszerű köműves maradt volna, vagy valamelyik kis vidéki újság munkatársa. Pedig a dunai konföderáció a német és az orosz nyomás erősödésével előbb-utóbb létrejött volna. Ezt látta Jászi Oszkár, de elgondolását nem tudta megvalósítani, mert nemcsak Jászi, hanem Jakobovics is volt, akiknek általában nem adta meg a lehetőség, hogy a gazdanép sorsát irányíthassák.

Péteri Lipót, Jeruzsálem

Aremelés a Dán kooperatívánál

Március elsejével lépett életbe az új viteldijemelés, amely a legutóbbi hírek szerint 14 százalékot tesz ki. Ennek ellenére a Petách Tikva és Fedja között közlekedő 80-as autóbussz eddigi 16 agorás viteldija helyett ma 20 agorát fizetünk.

Kérdezem: helyes-e, hogy pont egy ilyen szegény sikun-

nyegyedben, ahol csupa új olé lakik, akik egyelőre még beilleszkedési anyagi gondokkal küzdenek, 7 százalékkal emeljék a jegyek árát. Tel Aviv leggazdagabb negyedeiben például 18 agoráról is csak 20-ra emelkedett a jegy ára. Így értelmezik a hatóságok az új olék támogatását.

Pion, Kirját Jozséfátl

A szábrék védelmében

Az izraeli születésű szábrékra már sok rosszat mondtak. Neveletlenek, udvariatlanok, szemtelének, ridegek...

A tel-avivi HOH mászádál kirándulásán a meredek „ki-gyóósvényen” szábré gyerekeink alaposan rácaffoltak az őket érő negatív kritikára. A kibuci ifjúság és a diákság időt és fáradságot nem sparnálva fogott karon egy-egy idősebb kirándulót és lépésről lépésre „épen és egészségesen” vezették le őket a szikla hegy lábáig.

„Motek szábréinknak” ezuton fejezzük ki köszönetünket.

Jicchak Chum, Tel Aviv

Az UJ KELET jeruzsálemi olvasói figyelmébe!

Mattersdorf és Lifta sikunokban felveszek előfizetést és korán reggel házhoz szállítom az UJ KELET-et.

ERDŐS BÉLA
Javec-utca 7.
Telefon: 2640.

A tanácsterem

A tanácsterem a Comunitatea Evreasca din Orsova, vagy másképpen: az Orsovai Izraelita Hitközség tanácsterme volt. A tanácstermet akkor építette a hitközség, amikor az európai zsidóság egét már szomorú, gyászos felhők borították. Németül beszélő zsidók tünezhettek fel a városka utcáin, a dunai kikötőben, hátukon sovány hátizsák, a zsebükben üres erszény. Gyalogszerrel vándoroltak tovább, futottak valahova, messzire, ami igen távolra essék a barna veszedelemtől, maguk se tudták, hova.

Volt ugyan a hitközségnek tanácsterme, amely évtizedeken keresztül bőségesen ki-elégítette az igényeket, de hitlen mintha a kisváros zsidóit, mindannyiukat, valami megszállta volna, új, di-szes tanácsterem után áhítoztak, hogy ne szegyllyjünk magunkat — mondogatták — Gelber professzor úr előtt, ha Jeruzsálemből jövet, hozzánk is betér, meg a temesváriaktól, Reiser Lunka chávérától, Vermes Adolfától, Löbl Bó-zsától, Péterfi elvarától, meg a többi chávérától, cháv-vóktól, akik eljöttek hozzánk, hogy gerjesszék bennünk a cioni lángot, a hazatérés reményét.

Az ilyen drága vendégeket, akik kétezer év után nem csupán a sziderliből olvassák ezt a szent, sóvárgott ígére-tet, hanem élő szóval is állítják, hirdetik, az ilyeneket meg kell becsülni és méltó kezetek között kell fogadni. Uj tanácsterem kell hát.

Az istenháza elég siralmas képet nyújtott, a paplak még annál is nyomorúságosabbat, mégis a zsidócskák tanács-termet akartak.

A tanácsterem egyetlen el-lenzője e sorok írója volt. Nem kell, a mostani időkben nem kell, a hitközség tagjai is napról-napra fogyatkoznak, el-elvándorolnak, vészel-jük át a nehéz napokat, vár-juk meg a jobb idöket.

Egyedül maradtam. Soha olyan felbuzdulás, olyan ada-kozási kedv, annyi részről olyan gazdag felajánlás, mint akkor, mint valaha régen, a pusztában, a Szent Hajlék felállítására idején.

Es a tanácsterem felépült. A legszebb, a legnagyobb, a legdíszesebb az egész Bánát-ban. En meg beláttam, hogy a híveknek van igazuk. Éppen ezekben a napokban kel-let valami, ami bennünket még jobban összehozzon, egy-beváncsoljon.

Az új tanácsterem falán ott függött a Herzl képe és az ő két lobogó szeméből biz-tatást, reményt lehetett me-riteni. A tanácsterem négy fala között elfelejtettük a gá-tort keserveit, bajait, az a né-hány négyzetméter exterrito-riális, területenkívüli hely volt, egy darabja Cionnak, az őshazának, ahova mindannyi-nyunk sóvárogva vágytunk.

Csak egy fal választotta el a tanácstermet a templomtól, az ajtó vezetett belőle az Is-ten csarnokába, de benne is templomi hangulat uralko-dott, templomi áhitattal ittuk a héber órákon az ósók szá-vát, a Radó Klári, a Reicher Kati, Miri, Jóska, a Baum-gyerekek verseit, monológ-jait, szindarabjait, amelyek Cionról szóltak, az ósók vi-téségéről, az unokák hősie-ségéről. Ott fakadtak ezek a versek, szindarabok is a ta-nácsterem egyik sarkában, az ajtó mellett, amely a Szent-tybe vezetett.

Ott őrizték a nyugtákat is, azokról az összegyekről, ame-lyeket Cionnak áldoztunk. Egy volt a templom a tanács-teremmel, chanukakor, mi-után a templomban dicsértük Izrael Istenét a csodáért, a megszabadulásért, a győzel-mekért, bevonultunk a tanács-terembe és a Makkabeusok kései apró utódai gyujtogat-ták a gyertyákat az ósók Is-tenének tiszteletére, aki nagy irtalmasságban baj idején mellőlük állt, harcolta harcu-kat, küzdötte küzdelmüket és az apró gyertyák bátorságot öntöttek a lelkekbe, acélosá-got a gerincekbe, bizakodást az elcsüggedt szivekbe.

Es így volt purimkor is, meg av 9-én, mikor szívün-ket a gyász iltte meg, ha a jajjal, sóhajjal telített temp-lomból beléptünk a tanács-terembe, a Szentföld térék-épe, amely szintén ott lógott a falon, az új települések, a feltámadt nyelv, az újjászüle-tett ember, új tüzet gyujtott a szívünkbe, a feltámadás rózsaszínű sugarait sugáro-ztatta a bensónkbe.

A tanácsteremben testvéri szót lehetett váltani, közös sóhajokat eregetni, egymást biztatni, támogatni. A tanács-teremből, ha a templomban az Egek Urához feltört a dí-csérlet, az ének, át lehetett menni, csak az ajtó kilincset kellett megnyomni. Ott, a templomban, sirni is lehetett, ott nem szegyllelte magát az ember, mint a tanácsterem-ben, ahol csak a sóhajig vit-ték.

A templomban a Tórából olvasták a heti szakaszokat, a tanácsteremben a náhálii iskolából, kibucok sátraiból orsovai gyerekektől kapott leveleket olvastunk fel és em-lékszem, egyszer egy anya az erci lányá levelének felolva-sása után, megcsókolta a le-velet, mint ahogy a temp-lomban a szent Tórá-t szok-ták.

Amint barátok levelei panasz-olják, Orsova zsidó ifjú-ga nem gyujt többé chanuka-gyertyát a tanácsteremben, nem szaval chanukaverseket, purimi játékokat sem játszik, bármicvára sem teritnek több be asztalt, a pap szava is ki-veszett a tanácsteremből.

Allami bútorraktár lett. A Siralmak Tekerésének szavai jutnak eszünkbe: „Em lékezzél meg, Örökkévaló, mi lett velünk, tekintsd és nézd gyalázatunkat! Birtokunk át-szállt idegenekre, házaink jö-vevényekre.”

Löwenkopf Kálmán

JEVTUSENKO legújabb versének hátttere

Írta: Naschitz Frigyes

Írta: Naschitz Frigyes

A Dosztojevszkij-arányú tragédia hőseinek hat év előtt, 70 éves korában bekö-vetkezett halálát követően jelent meg az újorsos költés-zetet egyik legcsodálato-sabb alkotása, a „Babi Jár”, amely szerzőjét, az akkor 28 éves Jevgenij Jevtusen-kót egy csapásra a világhír

szárnyaira vette. Ez a mind-en kultúrnyelvre lefordí-tott és Szosztakovics által megzenésített költemény éles hangon megbélyegzi az antiszemitizmust. Világszer-te ügyis értékelik, mint őszinte, becsületes és me-rész kiállást a humánus osztatlanlansága mellett, ame-lyet nem dogma, hanem lel-kiismeret serkent és szente-sít.

A Jevtusenko hitvallását érlelő gondolat lendítő ere-je később sem veszett in-tenzitásából. A költő, vál-lalva az irányított íhlet egyéni értelmezésével és a

járó kockázatot, nem hát-rált meg a pártpolitikai or-todoxia jelszavaitól, hanem belevilágított a kötöttközű közösség problémáiba azzal a szándékkal, hogy a népek és törzsek közötti szolidari-tás gondolatát összhangba hozza a kollektív otthonér-zet boldogító derültségével. Amikor egyéni létlétása miatt megrögtök, sőt ideg-óráig elhallgattatták, Jev-tusenko nem esett kétség-be, hanem kivárta a vihar-felhők elvonulását és meg-ingathatatlan elvhűségének vértetében folytatta az emberi méltóság és szabad-ság érdekében vállalt har-cát.

Jevtusenko sohasem volt pártfűtő. Ellenkezőleg: rajon-gó patrióta és az orosz sors-igenlőben jól megedződött marxista. Itélete a gyakori külföldi előadásorozatai fo-lyamán beleégett új be-nyomások és jólé-teremtő vívmányok láttán a „más” megbecsülésére érzékeny-tette, anélkül, hogy ez világ-nézeti határokat mozdított volna el. Viszont a kiszéle-sített láthatár bírálata, éberségre és emberi feladat-körének maradéktalan be-töltésére ösztönözte, ami — érthetően — sürölődásokhoz vezetett és olykor megalku-vásokat követelt a társadal-mi és ideológiai talajjavítás érdekében.

A nyiltsisakú Jevtusenko jól ismeri hazája tilosra ál-lított jelzőtáblákkal tüzdelt

Orosz költők! Folyton csak vitázunk, orosz parnaszuson virul a csalán. De van valami, ami összeköt: Jesszenin lakozik lelkünkben talán.

Bennem is szunnyad, — de mégsem vagyok ő. Vörös paripám kolhoz-kosztón él. Acéllá edződtem, mint orosz hazám, nem ábrándozom, mint nyírfalevél.

Kedves Jesszenin, Oroszország más ma! Anélkül, hogy könnyek árja folyna: félve kértem, jobb lett-e a sorunk? bár rosszabbnak látni, súlyos hiba volna.

Van már szputnyikunk, új épületsorunk, viszont a büszke vívmányok megett: húszmillió lélek vészett el a harcban és egymás ellen is — milliós tömegek.

Eifeledni? az emlékeket bárd-dal lefejezni? Vajon mért kellett a bárd? Az oroszok mások üdvét szolgálták és csak önmagukban tettek vele kárt.

Sekély víz nem gátol, a mi hajónk úszik, mi Oroszországot vontatjuk tovább; — A csöcseléssel is elkészülünk végül, de gondunk, bánatunk nem hagy alább, mert nincs már Lenin és te sem vagy itt a vetélytársak dalai során, nem zúgolodom, de nem hallgatom el, hogy elhagyatottok, — sajnos, túlkorán.

Ha a komzszomol-főnök, vörös fejjelet minket, költőket durván rendre int, ha a lelkünket viasz módjára gyúrni szeretné képmása szerint,

nem szörnyű-e, Jesszenin az, amit mond? És még azt kívánja együgyű-sután, hogy örüljünk neki. Hidd el, nem futok nem iramodom a komzszomol után.

A komzszomol, akivel menetelek, Altjában épít és Bratszkban, messze kinn, A komzszomol, akit én követek: Puskin, Majakovszkij és Jesszenin.

Mindez néha keserű valóság, — a balgaság ellen védtelen vagyok. Ugy, mint egykor Isadora, búsan, az élet szélén szédülten ballagok.

De élni kell. Sem vodka, sem kötél, nem old meg semmit. Nő sem, mert hamis. Orosz föld, te vagy az üdvösségem, és menekvésem, Jesszenin, te is.

Harcos lényedet nem kezdi ki senki, legbelsőbb elvet küzdelem szentesít. Párthűbb voltál, mint a nagyképiek, akiket oktató szándék lelkesít.

Ha a Parnasszus pázsit-szőnyegén szovjetpolgár-büszkeségem éled, boldogan kiáltom: Jesszenin van köztünk, Oroszország, be gyönyörű az élet!

Az orosz költészet gyanakvással szítozt rágalmat fitymálva biztosan halad... Európát Jesszenin mesterfogása kétvállra fektette röpké perc alatt!

RESZKESSETEK: JÖN FRANKENSTEIN!

Írta: Plesz Artur

Művészi álnevét egy néma film rémtörténetéből halásza-ta ki.

A hirdetés hangzatos, sőt megdöbentő bevezetése után az olvasó megtudhatta, hogy a rettenetes jogos, mert Frankenstein, a bráhmín papok tanítványa, a joga-tudományok mestere előtt nincsen titok, egyaránt lebbenti fel a mult, jelen és jövő titkait.

Fogad: ekkor és ekkor... Csak kevesen tudtuk, hogy eme elvont tudományok csál hatatlan letéteményese nem a tibeti kolostorok emésztő magányában szivta magába e képességeket. Az alapokat a temesvári zsidó-utcában, a drága emlékü Blum bácsi ve-zette chéderben rakta le. Azért tudott egyet-mást, ez kétségtelen. Jóval többet, mint időbeli konkurrens, Kőrösladányi és Ben Aroly, akik közül az utóbbi ugyan-csak a szentéletű melamed-nél tanulta a chumást és a Rásit.

Fiatalon túlt el Temesvár-ról. Vitte a kalandvágy, az akkori idők naiv hiszékeny-sége és konjunkturális lehe-tőségei. Olykor visszatért, de szülővárosában soha nem működött hivatalosan. Leg-többnyire külföldön járt, fel-tétező volt, hogy mind az ér-deklődők, mind a pénz özön-lik hozzá. Am a feléle érke-zett kőssa hírekéből kiala-kult feltevések messze áll-tak a valóságtól.

A Zágráb-Vinkovce-i gyors-vonaton, több mint három év-tizeddel ezelőtt, ő ismert fel. Hamisítatlan szanszkrit nyelv-vezeteli üdvözölt: — Szervusz Apafej! Hát te még élsz? Miután eloszlattam az irá-nyu kétségeit, feltettem a kérdést: — Hogy boldogulsz a joga tudományoddal, Franki? — Megélsz belőle? — Hát úgy... szo... szo... Lubljanából most például éppen kiutasítottak. Hiába! Ezek a karintiaiak veszedel-mes antiszemiták! — De hiszen a te bölcsöd valaha Tibetben ringott!

— Tudod, Apafej, a bölcsőm nem volt kéznél. A pa-pírjaim viszont mást monda-nak.

— Es most hová készülisz? — Még nem tudom. Talán Budapestre vagy Bécsbe. Esetleg Prágába...

— Es Temesvárra? — Arca elkomolyodott, sze-meit elborultak. Azután cse-nyesen, tagolva mondta: — Ott nincs már senkim. Szegény mama... ő is el-mert. De egyszer eljövök ké-ver ávotra. Lehet, még ez év-ben.

Frankenstein el is jött. Igaz, két vagy három évvel később. Csendenben, minden reklám nélkül. Felkeresett és egyült mentünk a Lippai-úti zsidó temetőbe, a szülők sír-jához.

A városnak ez időben bün-ügyil világszenzációja volt. Egy tömegmérgezési bűnper, amelynek során perbefogtak két külvárosi asszonyt, Bit-tenbinder Erzsébetet és Neu-kom Máriát. Nyolcrendbeli gyilkossággal és több gyil-kossági kísérlettel kerültek vád alá. A némberek elag-gott koldusokkal köttettek életbiztosítást és haláluk után, mint kedvezményezet-tek, ők vették fel a biztosít-ási járulékot. Az elhalálozá-sokat viszont mérgező tea-főzetekkel siettették. Az asszonyok pokoli ügyesség-el és körültekintéssel jár-tak el, a rendőrség és a vád-hatóság nem tudott perdöntő bizonyítékkal szolgálni.

Ekkor vették igénybe az otthon időző Frankenstein szolgálatát. Hosszas lenne fejtegetni ama logikai és kö-vetkeztetési képességeket, a-melyekkel Frankenstein szó-lásra és beismerő vallomásra bírta a vádlottakat. Az élet-fogytiglani verdikt jogerőre emelkedett és jóval azután, amikor a szamonyai női fe-gy házban meglátogattam az el-télteteket, Bittenbinder Erzsé-bet kérdésemre tündőve vá-laszolt:

— Csak azt nem tudom, honnan tudott mindent az az ember? (Frankenstein) Mintha ott lett volna...

Azután nyoma veszett. Néha még előtűntek a kül-földi lapok hírdetései olda-lán jellegzetes szövegű hír-verései: „Reszkesettek: jön Frankenstein!”, de a vész-korszakot és az azt követő időt előtűntek ismeretlen helyen töltötte. Így azután teljesen feledésbe merült érdekes és romantikus szem-élye. Változtak az idők, az emberek alapjában más-tól reszkesettek, mint Fran-kensteintől.

Míg nem tavaly ősszel a római repülőter ütlefél-ellen-őrzési pontján hangos csete-patéra lettem figyelmes. Va-laki nem akarta átadni Iz-ráelbe „szóló” ütlefelet, per-bezállt a hivatalos közegekkel, Szochnut-kiküldöttel és min-denkiel, aki jobb belátásra akarta bírni. Frankenstein volt, aki minden eszközzel Amerikába kívánt menni. Sem érvek, sem rábeszélés, de mégcsak beiktetés sem hasz-nált. A bráhmín papok „ta-nítványa” ezúttal nem imá-kolt, hanem szitokot mor-molt, a magam közvetítése is csúf kudarcba fulladt, mert rámförmedt:

— Magát pedig nem ismerem, sohasem láttam, ne avatkozson tehát a dologba!

Később hallottuk, hogy el-jutott a HIAS-hoz és vala-hogy elintéződött az ügye. Néhány hónap múltán Ame-rikában volt, de úgy tűnik, az Újvilágban is nagyobb szükség van produktív ele-mekre, mint a joga-tudoma-nyokban jártas látnokokra.

Kint ahogy sem boldo-gult. New-Yorkban élő egyik barátó mküldött felőle értesítést. Ez lesújtó és végtelenül szomorú: Frankenstein ön-kezeivel oldotta meg kusza életének fonalát: elköltözött a Nirvánába...

Szegény Frankenstein, le-het, hogy „látta”, de nem értette a má-t és nem hitt a jövőben.

Izr

A más

Érzékeny...
csökkent...
kor Luxem...
Németország...
kötötte a k...
ményt. A...
láma éppe...
akkor is a...
Izráelt, min...
a két állan...
sági tárgyal...
rői szerezt...
Akkoriban...
ren felvonu...
len és képv...
sével megos...
xemburgi a...
fiatal parla...
ki azt ajánl...
dó nép hely...
a németel...
bojoktól leg...
tartson. Ad...
kosok gene...
kihálnak és...
ték az utol...
a nációkros...
véletlenül é...

A tiltakoz...
megszervez...
működés p...
szerint min...
maradtak...
a Kneszet...
sége mindg...
zott, hogy...
kárterítés...
bolt zsidó...
alább egyr...
a népek é...
állannak és...
tulása fölé...
amely örö...
Nem elég...
sem, hogy...
ténem ad...
az emberis...
tul erről...
legyen az...
millió év...
mai nem...
emlékezté...
hisz az er...
ben, annak...
kell, hogy...
mint örök...
fenn a tö...

Az indul...
ész közötti...
dig az utó...
nie, mert k...
házává vál...
hinnekn ek...
sághban, h...
abban, hog...
két köthet...
kal? Szon...
lépését le...
irányítják...
s geopolit...
fogja meg...
mikor győz...
lághban is...
meket. Te...
juk jól, h...
nem pontos...
számadásu...
mint az...
Más mérté...
a világ eg...
népét, am...
történelmi...
irtotta egy...
elnyomott...
és másként...
mely velín...
rút vesztet...
szüért líheg...
ban mégis...
A minőségi...
fejezhető k...
dalmunk...
gyobb, nek...
günk nagy...
a németek...
az arabok...

Az egy...
dorló...
irányítói...
lalhatja...
nem teszi...
olyan orszá...
alázatások...
érték. A z...
gadalmat...
tartotta...
szemben...
resztül. A...
ban, hogy...
harcolta Iz...
moly hiány...
nem állana...

Az egy...
dorló...
irányítói...
lalhatja...
nem teszi...
olyan orszá...
alázatások...
érték. A z...
gadalmat...
tartotta...
szemben...
resztül. A...
ban, hogy...
harcolta Iz...
moly hiány...
nem állana...

Az egy...
dorló...
irányítói...
lalhatja...
nem teszi...
olyan orszá...
alázatások...
érték. A z...
gadalmat...
tartotta...
szemben...
resztül. A...
ban, hogy...
harcolta Iz...
moly hiány...
nem állana...

Az egy...
dorló...
irányítói...
lalhatja...
nem teszi...
olyan orszá...
alázatások...
érték. A z...
gadalmat...
tartotta...
szemben...
resztül. A...
ban, hogy...
harcolta Iz...
moly hiány...
nem állana...

Izraeli Hétköznapiak

írta: *Janislay Lóránt*

A második forduló és Adenauer látogatása

Érzékenységünk a németekkel való kapcsolatok kérdésében nem csökkent tizenkét éve, amikor Luxemburgban Nyugat-Németország és Izrael megkötötte a kártérítési egyezményt. A tiltakozások hulláma éppentúgy előtört, akkor is a zsidó világot és Izraelt, mint most, amikor a két állam közötti gazdasági tárgyalások nehézségeiről szerezünk tudomást. Akkoriban, amikor a Chéru felvonult a Kneszet ellen és képviselőinek vezetésével megostromolta a luxemburgi aláírást jóváhagyó fiatal parlamentünket, valaki azt ajánlotta, hogy a zsidó nép helyezze bojkott alá a németeket és hogy ez a bojkott legalább száz évig tartson. Addig, amíg a gyilkosok generációi is teljesen kihálnak és már sírba teték az utolsó zsidót is, aki a náciorszak üldözése alatt véletlenül életben maradt.

A tiltakozások gyakorlati megszervezői, a nem-együttműködés prédikátorai számszerűen mindig kisebbségben maradtak. A többség, mind a Kneszet, mind a nép többsége mindig amellett szavazott, hogy más az anyagi kártérítés, amely az elrabolt zsidó vagyonoknak legalább egy részét adja vissza a népek és az épülő zsidó államnak és más a nép szűk túlárszámú gyász érzése, amely örökké tartani fog. Nem elég hozzá száz év sem, hogy elmúljon. A történelem addig íródik, amíg az emberiség ki nem pusztul erről a sárgolyóról és legyen az tizezer, vagy egymillió év, Auschwitz borzalmai nem törölhetők ki az emlékezetéből. Aki pedig hisz az emberiség örökletében, annak abban is hinnie kell, hogy a náci korszak mint örök memento marad fenn a történelem lapjain.

Az indulatok és a józan ész közötti viaskodásból mindig az utóbbinak kell győznie, mert különben bolondok házává válna a világ. Ha nem hinnénk ebben az alapigazságban, hogyan bíznánk abban, hogy valaha is békekötést köthetünk az arabokkal? Szomszédaink minden lépését lefojtott indulatok irányítják velünk szemben, s geopolitikai jövőnk az a fogja meghatározni, hogy mikor győzi le az arab világhoz az ész az érzelmet. Természetesen tudjuk jól, hogy az analógia nem pontos, mert más a mi számadásunk a németekkel, mint az araboké velünk. Más mértékkel kell mérni a világ egyik nagy kultúr-népét, amely egy örjögő történelmi korszakban kiirtotta egy fejezetet és elnyomott négy harmadát és másként azt a népet, amely velünk szemben háborút vezetett és most bosszúért liheg. A lényeg azonban mégis egy és ugyanaz. A minőségi különbség úgy fejezhető ki, hogy a mi fájdalunk sokszorosan nagyobb, nekünk van szükségünk nagyobb önuralomra a németekkel szemben, mint az araboknak rányunkban.

Az indulatok lehetnek egy hazátlan és vándorló nép érzelmeinek irányítói. A vándornép vállalhatja és mondhatja, hogy nem teszi be a lábát többé olyan országba, ahol a megálzatások és szünetek érték. A zsidó nép ezt a fogadalmat tette és meg is tartotta Spanyolországban, szemben hatszáz éven keresztül. Attól kezdve azonban, hogy a zsidó nép kiharcolta Izrael államát, komoly hiánynak érezzük, hogy nem állanak fenn diplomá-

ciai kapcsolataink Spanyolországgal. Politikai és gazdasági érdekelink fűződnek ahhoz, hogy a két nép kormányja kezdet fogjon. Nem vagyunk többé vándornép. Államalkotó nemzetként letünk, amelynek történelmi távlatokban kell gondolkoznia és cselekednie. S amikor az államalapítás nehézségei szükségessé tették, hogy elfogadjuk az elrabolt nemzeti vagyon egy részét a németektől, történelmi kötelességet teljesített Izrael kormánya a luxemburgi egyezmény aláírásával. Ugyanílyan mérlegelésből, sőt elégtelennel vettük tudomásul, hogy Nyugat-Németország diplomáciai kapcsolatba lépett velünk. Mert volt abban nemcsak keserűség, hanem nemzeti büszkeség is: ime a modern Amálék népe elismeri az egykori vándorok államát egyenlő partnerként a népek társadalmában. Akit eddig csak ültöttek, most már megbecsülni kell, meg kell hajolni nemzet zászlója előtt, tisztelni kell nemzeti szuverenitását és protokolláris szabályok szerint kell megadni a tisztességet vezetőinek.

A gazdasági kapcsolatokról folyó tárgyalások, amelyeknek első fejezete egy héttel ezelőtt zárult, pontosan ugyanazt a jeleget viselik magukon, mint a luxemburgi egyezményt megelőző alkudozások. A különbség csak annyi, hogy most nem „zsidó világszerzők”, hanem Izrael államának kormánya a partner, s ennek a ténynek rendkívüli súlya van. Nem a „stadlanok” kopogtatnak az önálló német állam vezetői szobáinak ajtaján, hanem a független zsidó állam képviselői ülnek az asztal mellett, egy másik független állam megbízottjaival. S annak ellenére, hogy ennek a ténynek a jelentőségét minden zsidó felismeri, a tiltakozások hulláma öntötte el az izraeli közvéleményt, amikor a megbeszélések nehézségeiről érkeztek a hírek.

Ennek oka mindenekeztől az volt, hogy az izraeli küldöttség nyilatkozatot akart, amelyben Bonn ismerje el különleges kötelezettségeit a zsidó néppel szemben. Akarva-akaratlan arra kell gondolnunk, hogy az Eski kormánya a közvélemény felé azt a lépést tenni, amikor ezt a feltételt támasztotta. Ennyi jár a náciüldözött népeknek. A szomorú igazság sajnos az, hogy a német küldöttség gondolkodott állami diszciplínában, amikor bizonytalanokodott, hogy teljesítheti-e ezt a követelést. A sok tucat állam között, amelylyel gazdasági segélyről tá-

rgyalt, aligha akadt egy is, amelynél ilyen érzelmeket figyelembe kellett vennie. Ha megette — eltért az államközi gyakorlatától. A mi álláspontunk győzött tehát, — s ez sikere volt az izraeli tárgyalóbizottságnak.

A másik pont, amelyben a németek engedtek, a segélynyújtás formája volt. A bonni külügyminisztériumnak az arabok felé kacsintó irányítói azt kívánták, hogy Izrael ne kapjon globális segélyt vagy kölcsönt, hanem a német kormány csak meghatározott fejlesztési tervek pénzelését vállalja. Így akarták elkerülni, hogy Németország segélyét Izrael esetleg fegyvervásárlására használhassa fel. Ebben a pontban is meghátrált a német delegáció. Így hát az első forduló mérsékelt izraeli sikerrel végződött és a közvéleménynek most már türelemmel kell várnia, hogyan folytatódnak és miben végződnek az áprilusra halasztott tárgyalások.

Közben közölték, hogy dr. Adenauer, a 90-ik évében lépő volt német kancellár májusban Izraelbe látogat. A német kormány és sajtó a két nép és ország közötti kapcsolatok további normalizálásaként üdvözölte az agg német politikusi elhatározását. A mi népünkben nem kelt egységes örömet ez a látogatás. Holott tudjuk, hogy Konrad Adenauer antináci volt, aki a vézskorszak egy részét Dachauban töltötte. Tudjuk, hogy a kártérítések nyújtásának egyik kezdeményezője és azt is tudjuk, hogy David Ben Gurionnal történelmi találkozásán Németország erkölcsi kötelezettségéről beszélt Izrael iránt és nagyméretű anyagi támogatást is ígért a kártérítési egyezmény végrehajtása utáni tíz esztendőre. S mindezeknek tudtválta reméljük, hogy Izrael népe elég bölcs lesz ahhoz, hogy nyugodtan és méltóságteljesen fogadja a hitlerizmus utáni első német politikust, aki a zsidó nép barátjának vallotta magát.

Azoknak is nyugton kellene maradniok, kik Konrad Adenauerben a hídegháború egyik főszereplőjét látják, akik azt hiszik, hogy kötelességük követni a szovjet-propaganda utasításait. Azoknak arra kell emlékezniök, hogy Keletnémetország agg vezére, Walter Ulbricht nem hoztunk jött el, hanem az egyiptomi diktátorhoz.

Sok buktatója volt eddig is az izraeli-német kapcsolatoknak; a bonni kormány bűnös benne, hiszen még az itteni nagykövetség személyzetének kiválgatása körül sem volt tekintettel az izraeli nép érzelmeire. Adenauer látogatásának hivatalos közzététele egyensúlyozó gesztus; akár örülünk jöttének, akár nem, ekként kell felfognunk és az agg kancellár érkezésekor is ennek figyelembevételével kell majd viselkednünk.

LIPSITZ EDMUND (Lásd „Jeruzsálemi vendégeink” c. cikkünket, 7. oldal)

A MAGAS VÉRNOMÁS ÉS AZ ÉTREND

Erősen sőtartalmu ételeknek a csecsemő és gyermekkorban való fogyasztása felnőttéknél magas vérnomás-hoz vezet. Ezt bizonyítják az amerikai Brookhaven Orvosi Kutatóintézetben végzett kísérletek. Kétéves, vagyis felnőtt patkányoknál a sós étrend alig emelte a vérnomást. Ha azonban az állat ugyanekkora mennyiséget ételle első heteiben fogyasztott el, az később ma-

A színjáték láthatatlan szereplője

Abie Nátán „békereplülésnek” volt egy láthatatlan, de nem kevésbé fontos szereplője, aki paszivitásában is aktív és sokatmondó volt. Ez az ember — az egyiptomi nép diktátora — bőbeszédűségével, szájhösködő fenyegetéseivel és gyermekesen felnagyolt rátartásával eddig kizárólag ellenszenvesen hatott ránk. Joggal hihetjük, hogy nemcsak a szemünkben — akik ellen cselszövő agressziója irányult — volt ellenszenves, de minden kultúrálattal szemben az volt.

Most az egyszer azonban hallgatott. Azt is mondhatnánk, hogy sokatmondóan. Az egyiptomi diktátor pedig nem az az ember, aki véletlenül, tervszerűtlenül hallgat. Az az érzésem, ha Nasser hallgatott, azt megfontoltan, tervszerűen tette. Hallgatni akart. Igaz, a kormány hivatalos szócsöve közöttét néhány jelentőség nélküli, lekiacsiyoló mondatot, a levantínok lekvilágára jellemző szájhösködést, amelyben a „kidobni” és egyéb, a diplomácia nyelvén nem bevett kifejezések diszelegtek, de nem futtak fel a dolog a megszokott módon és kihaszalatlannal hagyták a gyünos kiélezési lehetőség sok tucatját.

Nasser tehát hallgatott, legalábbis komolyan ügyelt arra, hogy a világ füle ne halljon semmilyen megnyilvánulást felkent szájából. A Port-Száid-i kormányzó felülnök kedvsége, közvetlensége, mondhatnánk, szinte kedélyes viselkedése mögött azonban Nasser látszólagos hallgatása húzódt meg, mely a diszkretn távbeszélgetés alkalmából közte s a kormányzó között, bizonyosan kifejezett és érthető utasításokba torkollott.

Elképzelhetetlen, hogy a kormányzó saját belátásából viselkedett volna Abievel oly módon, mintha hivatlan, de mégis vendég lett volna. Ez még egy szélsőségesen demokratikus berendezésű államban is lehetetlen lenne.

Hinnem kell, hogy igaz a körsétéről, az éjjeli vendéglátásról, a pizsamavásárlásról, a kedélyes beszélgetésről, a repülőgép gondos átvizsgálásáról és kijavításáról szóló történet. Annál is inkább, mivel a másik oldalról még nem érkezett demantáció, amely a mai világban, a Reuter és egyéb ügynökségek éber világában, minden bizonnyal elért volna minket hétfőtől szombattig.

Ha pedig a Port-Száid-i kormányzó patronáló viselkedése megfelel az igazságnak és a feltevés is helytálló, hogy nem cselekedhetett utasítás nélkül, úgy tulajdonképpen a mi jó Abienk valóban találkozott Nasserrel, ha nem is saját szemlében. Találkozott vele annak a reakciónak a formájában, melyet Abie tette és a százezer állampolgár szándéka a diktátorban kiváltott.

Ha Nasser utólag hajlandó lenne kianalizálni ösztönös passzivitásának és engedékenységének értelmét, arra a meggyőződésre kellene jutnia, hogy a béke gondolatla ma már nem is annyira nemkívánatos számára, mint

írta: Dr. Stark Valéria

ahogyan azt a világgal és népével elhitetni kénytelen, mert az erejéről és jellemzőségeiről költött mese fenntartása mellett nem változtathatja meg egykönnyen politikai vonalát. Legalábbis nem teheti azt ilyen hirtelesen, átmenet nélkül s anélkül, hogy a másik oldalról, tőlünk, ne kapjon koncessziókat, melyekkel megmenti a látszatot s továbbra is fenntarthatja, legalábbis bizonyos fokig, az engesztelhetetlenségéről szóló legendát. Röviden: talán hajlandó lenne, ha nem is nyílt békekötésre, de legalább arra, hogy rosszindulatát és intrikáit megfékezze, ha lelki biztosítékot kapna arra, hogy nem vonják meg tőle a Kelet erős államférfia címet és népe továbbra is mint ilyet ünneplheti őt.

Hogy pedig hatalomra jutása óta először nemcsak, hogy nem volt agresszív, bántó, rekedten kiabáló és fenyegető, de határozottan békétűrő, annak, pedig politikai sikertelensége mellett az volt jelen pillanathban az oka, hogy magánember megnyilvánulásával állt szemben. Továbbra is nyugodtan szidhatta, vagy szidathatta a kormányzó által Izrael eddigi kormányait és államférfiait. Ezzel mégcsak sem hazudtolta önmagát, hiszen mindig is nyíltan hangoztatta, hogy nem a zsidót gyűlöli, sőt, még kedveli is, haragja csupán a rendszer, a cionizmus, az ország vezetői ellen irányul. Talán, ha a békétagozatás, vagy legalábbis a kölcsönös békebeli gondolata nem hivatalosan izraeli körökből indulna ki, Nasser inkább megközelíthető lenne e gondolat számára. Csak hadd szidja az előző kormányokat, az államférfiakat, ha ez kedvére való! A gyereket, aki megütötte a kezét, is azzal nyugtatják meg, hogy megverik az asztalt.

Ezeknek a békekörölnök, ellentétben az eddigi arab-izraeli barátságot istápoló szervezettől, annyiban kellelne hasonlítaniok Abie Nátánhoz, hogy mentesek minden politikai szinezettől és irányítottól. Azt hiszem, a beavattottak pontosan tudják, milyen irányzatra gondolok. Valóban magánembereknek kellene összeállniok, százezrével, olyanoknak, akik kitörülnék gondolatvilágukból minden elképzelést, amely az államok belpolitikai alakulataira vonatkozhat, olyanoknak, akik valóban apolitikusok. Még arra sem lenne szükség, hogy ezek a béke-

Mit mondanak a kabalisták Abie Nátánról?

A jeruzsálemi Zichron Joszef sechuna templomában, amelyet sok kabalista — a titkos tan hívei — látogat, szó esett Abie Nátán szerencsés repüléséről. A templom egyik vezetője a régi közmondást idézte:

„A halott tudósnak mindenki rokona volt — aki pedig az életben boldogul, annak mindenki a közelébe akar jutni.”

A templom egyik imádkozója ugyanakkor megjegyezte, lehet, hogy Abie Nátán küldetése nagyobb sikerrel járt volna, ha előzőleg egy kis kabalát tanult volna. Az illető emlekezett arra, hogy amikor a második világháború legkritikusabb korszakában Rommel nácihadserége Erec határához közeledett, éppen a kabalából vett utalás révén a chászidok egy régi hívetek érdekes vállalkozásra beszélték rá. Az illető egy kis repülőgépet bérelt és két chásziddal együtt

alakulatok fontos, vagy érdekes személyiségek köré csoportosuljanak. Ugy is ki termelik magukból a megfelelő vezéregyéniségeket, minél naivabbak, minél kevésbé politikailag iskolázottak lesznek azok, annál jobb lesz.

Ezt a politikamentes barátkozást külföldi arabokkal először és elsősorban a belöldi arabokkal való barátkozással kellene bevezetni, melynek egyik feltétele lenne, közbiztonságunkra nézve veszélytelen, baráti gesztusokat kivívni kormányzatunknál, második feltétele pedig, megtisztelni kisebbségünket azzal, hogy saját nyelvén közlekedünk hozzá. E célból, részben demonstratív okoknál fogva, részben a belső tartalomtól és akarástól vezelve, arab nyelvkurzusokat kellene létesíteni szerte az országban, s a békekaró szászerek elsörendű kötelességévé kellene tenni azoknak látogatását. Aki valaha is mint kisebbség élt egy gazdanép többségében — s aki a volt Osztrák-Magyar Monarchia utódállamainak területén született, ilyen módon élt bizonyosan — tudja, milyen mértékben jelent lelki megvesztegetést, megtiszteltetést, baráti megnyilvánulást, ha egy haragvó nép fiához a saját nyelvén szölkünk.

Ezeknek a magánköröknek lesz hivatásuk — egyesülve az ilymódon a béke céljainak megnyert beföldi arab, baráti körrel — nem hivatalosan közvetíteni a békét. Ha csak az albuszkeszgetést kell kijátszani, kiélni a látszatot az arab államférfiak lelki arculatán, talán ez lenne a mód rá.

Ami pedig az élességtől mentes, de mégis negatív kritikát illeti, mellyel Abie Nátánt megbélyegezték, amiért publicitást és hírnevet hajszol (ha igaz), azt hiszem, revidálni kellene ezt egy bizonyos fokig. Lehet, hogy valóban a feltünnivágyás is hajtja, de feltünni dicse-retremelő, hogy ezt az ambicióját a jó szolgálatába állítja, nem pedig az ókori Hérosztratoszhoz hasonlóan cselekszik, aki feltünni viselkedésében felgyújtott egy templomot valamely császár koronázási éjszakáján és valóban el is érte, hogy a nevére ma is emlékeznek, bár akkor még nem működött sem a Reuter hírgyűnökség, sem a rádió.

Abie nem lehet egy vállonással elintézni. Mint jelenleg azonban veszélyessé válhat — amennyiben más kalandorlelkűk is akadnának, akik egymaguk akarják kezükbe venni közös sorsunk irányítását — s ezt el kell itélni és lehetőleg meg kell akadályozni.

végiglátogatta a határmenti településeket. A két chászid az erev jom kipurkor szokásos „kápárákat” vágott le minden telephelyen és a levágott szárnyasok vért a határterületekre fröccsentette. És ime, a csoda megtörtént. A német zsványok nem lépték át az ország határait.

— Ha Abie Nátán előre értesít bennünket a vállalkozásáról, mi néhány megszűnt kameát adtunk volna neki, amiket, ha a nyakába akaszt, biztos eredménnyel végzte volna küldetését — mondotta az illető.

Amikor valaki megkérdezte az öreg kabalistát, hogy pontosan értesülhetek Abie Nátán szándékáról, hiszen minden lapban szó volt róla, az illető vállrándítással csak ennyit válaszolt: — Hol olvassunk mi újságot?

Iréne sztrájkba lépett és „jeridázik”

Amerikai fiatalasszony utja a kibuci házasságon és éhségstrájkon át — a jeridáig

(UJSAGHIR: „Iréne (Irit) Elbág, amerikai oléno Netivoton éhségstrájkot tartott, mivel férje, a helyi traktorállomás alkalmazottja, nem kapta meg fizetését.”)

Netivoti életkép: Poros, járda nélküli utca. Piszok, szemét szétszórva a házak előtt. Félmeztelen, rongyos gyerekek kopott bőrlabdát rugnak az utcákon. Kuttyák turkálnak a szemetes tartályokban. A kopár kertben egy fekete kecske legel. Az asszonyok trécselnek a nyitott ajtó előtt, a lépcsőn ülve. Az idegen láttára elhallgatnak: összedugják fejüket és kíváncsian követik tekintetükkel. Öreg, „dzsebellá”-ba öltözött marokkói napozik az ut mentén. Botjával mutat az „amerikaiak” lakása felé.

A földszintes, kopott sikun aajtán, kézzel irt névjegy a csengő felett: Irit és Reuven Elbág. De a csengő, a nyomásra néma marad. A kopogásra keskeny résnyire kinyílik az ajtó. Fiatalasszony alakja jelenik meg az ajtónyílásban. Majd az ajtó barátságatlanul bezárul. Bent ról mondja éles hangon, héberül, erős angolszász kiejtés sel:

— A férjem nincs itthon! Nem akarunk látni senkit! Hagyjanak nekünk békét!...

Aztán, amikor kiderül, „nem hivatalos ügyben” keresik — megenged. Az ajtó kitér. Barátságosan beljebb invitál. Szemmel láthatólag zavarban van: rossz időpontban jöttünk, nagymosáskor. A hokedliről lekapja a mosásra váró fehérneműt, helylivel kínál. Tanácsatosan körbejárja szemét, nem tudja hová tegyen, majd gyorsan az asztal alá rejti a ruhagöngyöveget.

De a nyomorúságot nem tudja elrejteni, elleplezni... A szük kis konyhában petróleumfűző áll a földön a sarokban. Mögötte kormos a fal. Gözölgő alumínium fazékban a fehérnemű fő. A másik hokedlin a „gig”, a plémosótekerő áll: a szürkés szappanos vízben, ruhanemű ázik. Az asztalon ételmaradékok. A konyhából hallátni az egyetlen szobába (ajtó nincs a két helyiség között). Két, terítővel letakart „szochnut”-ágy, könyves állvány a falon és egy kopott kétajtós szekrény. Ennyi a szoba berendezése. És néhány olcsó, pár centes áruházi tájkép a falakon, „odaátról” new-yorki utcaképek. Egy kép az asszony szüleitől és egy felvétel Alonim kibuciról, ahol a fiatalok megismerték egymást.

A szegényes felszerelésű, berendezési lakásban szemeteszsúr a fehér, csillogó kis frizsider: a „Westinghouse”...

— A szüleim küldték. Nem akartuk kiváltani. Hónapokig feküdt a vámvivatásban. Nem régen hozta le egy szállítóvállalat. Apukék egy barátja, amikor Izráelben járt, kifirtette érte a vámot és leküldette Netivotra. Nem volt erőnk visszautasítani, visszaküldeni. Meg nem is lett volna miből — mondja keserűen.

Tőskeny, sápadtarcu fiatalasszony. Sötét haja, barna szemű. 22 éves, de egy kicsit idősebbnek tűnik, amikor ránézel a homlokát és keserű ránc jelenik meg a szája szögletében. Ha mosolyog megcsépül — fiatal diáklánynak hat. Mint amilyen lehetett, amikor „fejést ugrott” a nagy „szábre” fiúval, majd utána az izráeli letelepedésbe, élet-

be — amelyet nem így képzelt el magának...

Kibuci „románcból” házasság...

Iréne Goldman New Yorkban született. Német-zsidó szülők egyetlen gyereke, akik Hitler uralomrajutásakor vándoroltak ki Amerikába. Nem gazdagok, de megalapozott középosztálybeli nyitólélek: édesapjának könyvtárlétele van a 31-ik utcában. Iréne felsőfokú művész iskolát végzett: a drámai és zenei tagozaton kapott diplomát. Cionizmusról nagyon keveset hallott a zsidói házban — a zsidóság „valamivel többet, Izráelről csak annyit, amennyit az egyik barátja lelkes beszámolójából értesült, aki három évvel ezelőtt bejárta az országot és amelynek nyomán ő is kedvet kapott egy izráeli kirándulásra. 1964-ben érkezett turistaként és a Haifa melletti Alonim kibuc upánjába került.

Igy kezdődött... Alonimban ismerkedett meg Reuvennal, a szábre, fiatal kibuc chávérrel, akinek szülei akkor telepedtek le a kibucban, amikor Reuven még gyerek volt.

— A kibuci élet, „dáfka”, nagyon tetszett — mondja, csillogó szemekkel. — Csen-des, nyugodt légkör, barátságos emberek, magas kulturális fokozás és magas művelődési igényekkel. Megkapott az egyszerű, sallang és pózmentes életforma — az amerikaiak az ellentéte — az üres ragyogás és luxus minden hiánya. Ott igen... jól éreztem magam...

Szint kap az arca, egy kis pír önti el, amikor meséli a „románcot”, amely házassággal végződött: megismer-

kedését Reuvennal, a kölcsönös vonzalmat, mely szerelemmé fejlődött. Az upán befejeztével már mint „eljegyzett menyasszony” utazott vissza. Egy pár fényképpel bóröndjében, jövendőbelijéről. A szülők — nem nagy lelkesedéssel — beleegyeztek a házasságba. Az esküvőt 1965-ben tartották meg New Yorkban. Aztán, az egyhónapos mézesetek után vissza Izráelbe — „Reuven nagy ideálisa: apa minden rábeszélése sem tudta ott Amerikában tartani” — mondja — és vissza a kibucba, amelyet három hónap után, maguk mögött hagytak.

— Reuven szakmát szerzett volna tanulni. Erre ott nem volt lehetősége, mindig csak traktoros munkára osztották őt be. Ezt kaptak vég-

Harminchat órá éhségstrájk...

— Csak előlegeket kapott hónapról-hónapra és amikor egyszerűen elszámoltást adtak kiderült, jóval kevesebb órákat számoltak ki, mint amennyi fel volt jegyezve a munkalapján. A múlt hónapban pedig, amikor a férjem jelentkezett a fizetésért, ezt mondta neki a titkár: „Elvezett a munkalapja, nem tudjuk pontosan kiszámítani mennyi jár.” Kapott 200 fontot — amikor Reuven saját feljegyzése szerint, több mint 500 font járt volna. Bement panaszkodni Askelonba, a főnökséghez: meg sem hallgatták...

— Engem nagyon felháborított ez az eljárás! Hát ez is előfordulhat? A munkásnak nem fizetik ki a munkabérét, amiért dolgozott? — mondja haragtól villámzó szemekkel. — Bementem az irodába és kijelenttem: addig nem mozdulok, amíg ki nem fizetik férjem teljes járandóságát. Nevettek rajtam... „Léchi hábját, „Mádám” — mondták gúnyosan... — Nem mozdultam: éhségstrájkot kezdtem. Reuven nem is tudott róla. Csak este, amikor munkából hazajött, mesélték el a szomszédok: „a felesége éhségstrájkot tart az irodában...”

— Persze, egykettőre híre ment a városkában a sztrájkoknak. Jött a városi tanácsból a titkár, kérte: „Fejezze be ezt a gyerekséget!” — mondta. — Nagyon kellemetlen volt neki az egész ügy. Végülis, másfél napos „kényszerbőjt” után jött egy tisztviselő az askeloni főnök ségtől és egy borítékban 325 fontot nyújtott át: „Megtalltuk Reuven munkalapját” — magyarázkodott. Átvettem a pénzt és egyben a férjem nevében felmondtam nekik...

— Nem maradunk itt tovább: visszamegyünk Amerikába. Már intézzük a hivatalos formaszakmányokat. Apu már repülőjegyet küldött. Reuvennek nincs szakmája, de „odaát” majd tanul valamit. Ele-günk volt a nyomorból, a nélkülségből, a kiszolgáltatottságból. Persze, most már igyekeznek itt tartani bennünket: csaknem naponta jönnek hivatalos emberek a „lelkünkre beszélni”. Fűt-fűt ígérnek. De most már késő... — Es hát, nézzem körül! Ez élet így?... Semmi kultúra, soha egy színház, csak egy rozoga mozi, ahol agyonjátszott, ócska filmeket adnak és ahol teleköpökdi az ember nyakát tökmaghéjjal... Nincs társaságunk, nincs aki vel néha összejöhetnénk. Már nem bírom látni a szemetet az utcán, a sok félmeztelen, elhanyagolt gyereket. Nagyon... nagyon csalódtam Izráelben...

„Egy kis „pancer” történet”... Eli Hirschfeld, a traktorállomás helyettes igazgatója kellemetlenül, félszavakkal és indulatosan válaszol kérdéseinkre. Mint akinek „rossz a lelkiismerete”. És hát — legjobb védekezés a támadás: — Ugyan, kérem, eltűlozzák, felfújják az ügyet! Elbágék kifogásokat keresnek — talán sajátmaguk megnyugtatóra —, mennyire rossz Izráelben, hogy kénytelenek Amerikába menni. Biztos vagyok benne: így sem, úgy sem maradtak volna az országban. Az asszony

kilégítésként, amikor eljöttünk, amit itt lát — mutat a szoba szegényes berendezésére. — Tel Avivban béreltünk szobát, havi 125 fontért. És Reuven nem tudott elhelyezkedni... Persze apu támogatni akart bennünket, de nem fogadtuk el: meg akartuk mutatni, megállunk a saját lábunkon...

— Kapóra jött a netivoti traktorállomás hirdetése: szak képzett traktorost kerestek, jó fizetéssel, lakással. Így költöztünk le ide... A város-tól kaptunk lakást havi 25 font bérért. En csakhamar a beér-sévei Holt-tenger művekhez kerültem, mint angol gépirónó. De aztán ránszakadt a nyomorúság: Reuven nem kapta meg rendesen fizetését és nem azt a bért, amit ígérték.

Nagy emberek mondták

W. SOMERSET MAUGHAM: „Egyikünk sem egyetlen személy, sőt a bennünk lévő különböző személyiségek gyakran nem is kedvelik egymást.”

BARNABY C. KEENEY: „A szegénységet könnyen jelentéktelennek tekintik azok, akik már elfeledtek róla.”

SYDNEY J. HARRIS: „A kuttyákat a valóságban nem kedvességükért, vagy hűségükért szeretik, hanem azért, mert sohasem bírnak bennünket.”

JOHN M. HENRY: „Vannak szülők, akik szerencsésnek, mert nagyszerű gyermekeik vannak, ezek a gyerekek viszont szerencsésnek, mert viszonylag szülei vannak.”

KARINTHY FRIGYES: „A hisztéria női betegség, csak hölgyek kapják meg és csak férfiak halnak bele.”

EDWARD HEATH, angol ellenzéki vezér: „A politikában mindig nagyon veszélyes a második lépést az első előtt megtenni.”

KONRAD ADENAUER: „Ami engem illet, csak azt mondhatom, hogy elavult rakéták jobbak, mint semmilyen rakéták.”

LI KWAN JU szingapuri miniszterelnök: „A britek perfidek, de intelligens módon azok.”

HIPPOLYTE T AINE: „Ahányféle a nép, annyiféle a szemérem.”

JULES RENARD: „Olykor azért vetemedünk nevetésre, mert szegyeüllünk sírni.”

VAUVENARGUES: „Nincs olyasmí, amire a félelem és a reménység rá ne venni az embert.”

VOLTAIRE: „Ha az emberek szabatosan meghatároznak azokat a szavakat, amelyeket használnak, kevesebb vita volna, sőt, sok országot csak egy-egy félreértés miatt dúltak fel.”

LA ROCHEFOUCAULD: „Amikor gyűlöletünk túlságosan heves, mélyebbre süllyedünk azoknál, akiket gyűlölünk.”

Ketten beszélnek

— Vajon, hogyan tölti napjait, most, hogy a zajos purimi ünnepek is véget értek?

— A relativitás elméletének szép példái gyűjtöm csokorba.

— Lája, ez valóban fel-emelő, hogy ilyen komoly tanokkal foglalkozik.

— Oh, távolról sem tudományos alapon. Működő módon az életből kiragadott apró kis esetekkel kívánom a híres elméletet igazolni.

— Nagyon érdekel. Minde-nek előtt talán azt mondaná meg, mi készítette magát arra, hogy ilyesmivel foglalkozzék?

— A múlt héten az utcán sétálva éppen gondolkodni próbáltam, amikor egy cowboy-sereg vett körül. Rám-szegeztek a coltok, önkéntelenül is magasba emeltem a kezem, durrogtak a petárdák, néhány sárga-piros zelnő kalapács puffogott a fejemen, fűt az égen két lökhajtásos négymotoros húzott el, fűsiketítő zajjal... A sofőrök ordítottak, az árusok énekelve kiáltották legújabb áriákat, a kedves rendőrnő szakadatlanul fűyűlt, gyorsabb menetre nógatva a járműveket... Körülnéztem és arra a megállapításra jutottam, hogy minden relativ...

— Hogyan?

— Ha nincsen purim, akkor relativ csend van utcáinkon...

— Csend?

— Na hallja, alig vártam már, hogy újból gyerekeket lássak és ne nagybajszos törpéket, ijesztő vörösre festett ovodistákat.

— Milyen kedvesek is voltak maskaráikban...

— Ez igaz... Szükség is van ezekre a purimi - önte-

ledt napokra, a relativitás kedvéért...

— Ennek miképpen a relativitáshoz?

— Ilyenkor megállapíthatjuk, hogy relativ, máskor milyen jók is a mi gyermekeink...

— Mindössze ennyi példát tud felhozni a relativitás igazolására?

— Nem, van még egy tündérszép példám.

— Halljuk?

— Az új olérol szól, aki röviddel ezelőtt érkezett, árva szót sem tud héberül.

— Na, és?

— Felkeresi a pár éve itt-lévő barátját, aki történetesen érkezése után nyomban dolgozni kezdett. Asztalos. Nehéz munkában találja, majdnem szalagrendszemben kell hónapok óta, egy-egy kézre adott ajtót átgyalulnia és sebtében ráírni héberül, hogy jobboldali, vagy baloldali ajtóról van szó. Olyan tempóban kellett dolgoznia, hogy barátja az új olé majdnem félóraig várakozott, nézve a vatik-munkát, anélkül, hogy beszélhetett volna régengelőtű ismerősével.

— Hol itt a relativitás?

— Várjon. Vége kis szünet állt be a gyors munkában és a sebes írásban, amikor összeültek beszélgettek. Mit gondolt, mi volt az új olé első mondata?

— Nos?

— Öregem, ha én már így tudnék héberül, mint te!

— Mi a csattanó?

— A vatik, aki mint mondtam megérkezése percétől dolgozik, csak azt a két szót tudta héberül, amit évek óta az átgyalult ajtóra kellett írnia: jobb, vagy bal... Relativ, ő volt az olé szemében maga Grosz Eliezer... (bér)

Láng Lás arcképcs

A

— Nem királynő és mosoly Pedig az így és c Don Jaime gon egy nyol főner mig hug ment férj rályához.

Botrányo nált, az sem fizett gok címle rályi háza el.

Ha egy két és fél valakit fe kibocsátás naphír. D király sóg záció.

Es eppen Amikor a „Nem vagy re” — hó vagyok”.

Es mem a közéleti megjeleni a címet: „ Ez elosz értést. Ne beszélni, z szobatitkol nem a sa ját kaland

Azért, v nem kell a könyv lesz.

— Mondja nőre céloz ben unalm életet élt. ért érdekl kat.

Az ő el volt esem után ezut akar mo nem lesz

El fogja partijait találkozás mann-nal miért Bu mann elra cionista re fel, neoná cokkal új hat napig lenül.

Beszélni uralkodókk filmsztárol gökkaj

Meg fo hogy ő az egyetlen meg: mily gyan visel ben.

Büszkén lét, ahol mellett ta sült Arab Izráel vizu — Ibn S kat szóra Nasszert a

Ez azon meg abban barátja zsi komolyan zsidó vallá gondolatáv

Persz akarták m zsidók, vag nosz ember barátkozno mesélhetnel kább, mert mam sincs, barátom v gű, vagy v

Néha az denskekre k

Igy péld mal, Izrá utazott. A pet cserélt a kairói fűlben es rátainak a

Tud va rül is, a szemben, zott. Nem dálni, hog gadásra n los egyip gek elébej géphez, ki széles mos zölte őket.

MEGJELENT HÉBERÜL

JÁMBOR FERENC

VÁLOGATOTT CIKKEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az „Al Hámismár” kiadásában jelent meg a kötet. Lapunk kiadóhivatala megállapodást kötött, amely lehetővé teszi, hogy az Új Kelet olvasói egy hónapon át

márciusban

kedvezményes áron szerezhessék meg Jámbor Ferenc válogatott írásainak gyűjteményét. A könyv ára 8 FONT.

Töltse ki az alanti szelvényt, mellékeljen **5.50**-ról (8 font helyett) kiállított bank-, illetve posta-csekket, s néhány napon belül elküldjük címére Jámbor Ferenc héber cikkeinek válogatását. Ez az ajánlat 1966 március végéig érvényes.

— Itt kivágandó! —

T. UJ KELET
POB. 831, T.A.

Alulírott, megrendelem az UJ KELET kiadóhivatala útján JÁMBOR FERENC válogatott cikkeinek héber nyelvű kötetét. Mellékelek 5.50-ról (8 font helyett) kiállított bank-, illetve postacsekket, amely a könyv kedvezményes árának ellenértéke.

Tisztelettel:

.....
(név, nyomtatott betűkkel)

.....
(pontos cím)

Ez az ajánlat (1966) március 31-ig érvényes

**Emberek
Iták**

SET MAUG-
nk sem egyet-
t a bennünk
5 személyisé-
em is kedvelik

C. KEENEY:
et könnyen je-
tekintik azok,
dkezték róla."

HARRIS: „A
lóságban nem
vagy hüsi-
jük, hanem
phasem bírál-
"

ENRY: „Van-
ik szerencsés-
yszerű gyer-
gok cimlappját csak a ki-
rályi házasság óta foglalja
el.

FRIGYES:
noi betegség,
apják meg és
lnak bele."

EATH, angol
„A politiká-
yon veszélyes
bést az első

ADENAUER:
let, csak azt
ogy elavult
mint semmi-

U szingapuri
„A britek
telligens mó-

T AINE:
ép, annyiféle

RD: „Olykor
nk nevetésre,
k sírni."

UES: „Nincs
a félelem és
ne venné az

„Ha az em-
a meghatá-
a szavakat,
hálnak, keve-
sőt, sok or-
gy-egy félre-
tak fel."

FOUCAULD:
letünk túlsá-
lyebbre súly-
akiket gyű-

nek

a relativitás

őze a relati-

megállapíthat-

tív, máskor

mi gyerme-

ennyi példát

lativitás iga-

még egy tün-

ól szól, aki

érkezett, ár-

héberül.

a pár éve tti-

ki története-

ni nyomban

**Láng László
archépcarnoka:**

A sógor

— Nem vagyok a belga királynő fivére, — mondja és mosolyog hozzá.

Pedig az egész világ csak így és csak ezert ismeri. Don Jaime de Mora y Aragón egy „közönséges” spanyol főnemes volt addig, amíg huga, Fabiola nem ment férjhez a belgák királyához.

Botránnyokat azelőtt is csinált, az adósságait azelőtt sem fizette ki, de az újságok cimlappját csak a királyi házasság óta foglalja el.

Ha egy római bíróság két és fél évi börtönre ítél valakit fedezetlen csekkkel kibocsátásáért, ez csak kis napihir. De ha az illető egy király sógora, akkor szenzáció.

És éppen erről van szó. Amikor azt mondja, hogy „Nem vagyok Fabiola fivére” — hozzátézi: „En, én vagyok”.

Es memoárjainak, melyek a közéleti hetekben fognak megjelenni, ezért adta ezt a címet: „En”.

Ez elosztat minden félreértést. Nem a hugáról fog beszélni, nem királyi háloszobaitkokat szellőztet, hanem a saját életéről, a saját kalandjairól mesél.

Azért, vagy éppen azért, nem kell attól tartani, hogy a könyv érdekesség híján lesz.

— Ez a derék asszony, — mondja hugára, a királynőre célozva — világlejtelében hatalmas és érdekléletes életet élt. Nem tudom miért érdeklé az újságolvasókat.

Az ő élete annál kevésbé volt eseménytelen. És miután ezuttal „mindent” el akar mondani, unalomra nem lesz ok.

El fogja mondani pókerpartijait Lucky Lucianoval, találkozásait Adólf Eichmannnal és azt is, hogy amiért Buenos Airesben, Eichmann elrablása után egycionista rendezvényen lépett fel, neonácik kerékpár-lánccal úgy elintézték, hogy hat napig fektűt eszméletlenül.

Beszélni fog barátságáról uralkodókkal és rablókkal, filmsztárokkal és csavargókkal.

Meg fogja magyarázni, hogy ő az embereket csak egyetlen szempontból ítéli meg: milyenek voltak, hogyan viselkedtek vele szemben.

Büszkén mutatja útlevélét, ahol pontosan egymás mellett található az Egyesült Arab Köztársaság és Izráel vizuma.

— Ibn Szaud királlyal sokat szórakoztunk együtt. Nasszert nagyon kedvelem.

Ez azonban nem gátolja meg abban, hogy a legtöbb barátja zsidó legyen s hogy komolyan foglalkozzék a zsidó vallásra való áttérés gondolatával.

— Persze, gyakran meg akarták magyarázni, hogy a zsidók, vagy az arabok gonosz emberek és nem szabad barátkoznom velük. Nekem mesélhetnek. Annál is inkább, mert általában fogalmam sincs, hogy valamelyik barátom milyen nemzetiségű, vagy vallású.

Néha azért kisebb incidensekre kerül a sor.

Igy például, egy alkalommal, Izráelből Egyiptomba utazott. Athénben repülőgépet cserélt. Amikor leszállt a kairói repülőtéren, még fülében csengett izráeli barátainak a hangja.

Tud valamennyire héberül is, arabul is. Ezzel szemben, erősen szórakozott. Nem lehet tehát csodálni, hogy amikor a fogadásra megjelent hivatalos egyiptomi személyiségek elébőjtök a repülőgéphez, kitarja karjait és széles mosollyal így üdvözölte őket: „Sálom”.

**Farsang Nizzában —
karnevál nélkül**

(Igaz purimi történet a német megszállás idejéből)

Az alábbi cikket Dénes Miklós küldte szerkesztőségünknek Kanadából. Az ismert nevű magyar-zsidó hírlapíró az egykori „Társadalmunk” munkatársa volt Budapesten, s az is köztudomású, hogy Grätzer József után ő volt Karinthy Frigyes magántitkára. Tudomásunk szerint még a második világháború előtti években kikerült az Ujvilágba, s jelentékeny amerikai és európai lapok munkatársa.

1944-et írunk. A francia Riviéra német csizmáktól hangos. Első eset, hogy Nizza összes játékkaszinói zárva vannak. Közülök a leghíresebb, a „Casino da la Jetée”, amely a Földközi tengerre volt építve — lerombolva. Stratégiai okok késztették a megszállókat erre — mondja a hívalos magyar-ráza. Gátolta a „megfigyelést”. És szükségük volt az épületet tartó vas-alvázakra is, mentegetik magukat a németek.

A „Promenade d'Anglais” és a szinpompás virágokkal teli „Jardin Albert I-er” tele vas- és acél-gerenda halmozokkal. Hozzá sem nyultak a németek. Midőssze barbár, romboló ösztönüket és szenvedélyüket akarták kielégíteni, amikor a francia Riviéra egyik legrégebb műalkotását rombolták le.

Es Karnevál volt. Helyesebben Karnevál ideje, mert a híres karneváli felvonulások elmaradtak.

Hatodik hónapja, hogy a németek Nizzába bevonultak, amikor Badoglio kapitulálása után az olasz megszállókat Hitler hordái váltották fel.

Ha valaki, merő kíváncsiságból, átlapozná ebből az időből Nizza városa anyakönyvi kivonatait, meglepetéssel állapíthatná meg, hogy a német megszállás alatt egyetlen zsidó vallású halottat sem hantoltak el Nizzában.

Ez természetesen, nem azt jelenti, hogy nem történt zsidó halálozás. A Gestapo mindenütt keresett és kutatót a zsidók után és nem egyszer az egész gyászoló tömeget összeszedte a temetőben. Így aztán, ha egy zsidó meghalt, katolikus vagy protestáns szertartást kellett igénybevenniük a hozzátartozóknak. Emlékszem, szegény Lakatos Lászlót, a kintinó és híres színdarabíróit is így lőptük ki egy februári, fagyos hajnalon a katolikus temetőbe.

A német megszállás alatt minden hét péntekjén egy teljes vasutszerelvény hagyta el Nizzát deportáltakkal, akiket a Drancy-i gyűjtőbe, majd innen a különböző halál-táborokba hurcoltak.

A reguláris fogházakon kívül még három nagy hotel és a zsinagógát használták a németek börtönül.

Az áruló Droitz zsoldosai, a francia Milice tagjai pedig igyekeztek teljes erővel és, sajnos, sikerrel, felülmulni a Gestapót a zsidók összefogódásában.

Nizzában a „Milice” parancsnoka dr. Tortue kórház orvos volt, akít egy reggel, amikor munkahelyére, a Pasteur-kórházba igyekezett, a francia ellenállási mozgalom emberei a kórház bejáratánál agyonlőttek.

A zsidó naptár ádar 14-et jelzett. Ez purimnak a napja.

A hivatalosoknak arcára fagyott a mosoly.

— Pedig csak szórakozott vagyok, — mondja Don Jaime és nem érti, miért vesznek az emberek mindent komolyan.

Azt sem érti, mondja, miért adták a kiadó könyvének ezt az alcímet: „A huszadik század Don Quijotejának kalandjai”.

A franciák jól ismerik purim történetét. Racine, a híres tragédia író, darabot írt erről a témáról, amit annak idején az udvarhölgyek és udvari lovagok szereplései vel el is játszottak XIV. Lajos versaillesi kastélyában.

Hitler és Hámán zsidóirtó tervet azonosok voltak és így szésszorosán is aktualitást kapott purim megünneplése.

Igen. De hol és hogyan? A zsidó templom szóba sem jöhetett. Már csak azért sem, mert e pillanatban a deportálásukra váró szerencsétlenek börtönül szolgált. Magánhe-lyen összejöttünk rengeteg vendélemet rejtett magában.

Az Ellenállási Mozgalom vezetői előbb az egyik katolikus templomban szereték volna a purimi istentiszteletet megtartani. Mgr. Raymond püspök adhatott volna egyedül erre engedélyt, de nem lehetett érintkezést találni vele. A Gestapo elől bujdosott. Egyik bűne az volt, hogy a deportált zsidók gyermekeit bujtatta a különböző kolostorokban. De volt ennél súlyosabb bűne is. Megtagadta a francia hazafiak által agyonlőtt dr. Tortue emlékére rendezett rekviem celebrálását.

Igy aztán a választás Rev. Erward-ra, az evangélikus-baptista egyház lelkipásztorára esett, aki pillanatnyi habozás nélkül egyezett bele, hogy templomban tartásák meg ezt az ünnept. Egyetlen kikötése volt: felesége és két leány gyermeke is résztvehessenek az istentiszteleten.

En, mint „maquisard” a francia Alpokban, Nizzától mintegy 25 kilométernyire fekvő kis falucskában, Peillon-ban voltam. Itt volt a „Surcouf” néven ismert ellenállási mozgalom főhadiszállása. Egyik este hírnök jön, személyes parancssal számomra: „Márc. 8-án este 7 órakor találkozót Nizzában a Vernier és Dijon utca kereszteződésénél levő baptista templomban. Pisztolyt és kézigránát hozz magaddal.”

Kicsit ugyan csodálkoztam, hogy miért kell épp egy baptista templomot megrohamaoznunk? De, „ne kérdezz, hanem engedelmeskedj!” alapon kimentem az autóbusszállomáshoz és felültem a Nizzába induló kocsira. Beérve Nizzába, a Garibaldi térre, betértem az egyik étterembe és két ital között megkértem a tulajdonost, engedje meg, hogy itt hagyassam kis bördömöt. A tulaj, olasz akcentussal, adja tudomásomra, hogy csak abban az esetben veszi át a megörzésre a csomagot, ha előbb kinyitom és megnézheti, nincs-e benne röpcédula, vagy fegyver. — Nem akarok kellemetlenséget a „boche”-okkal — teszi hozzá. A legnagyobb nyugalommal egyeztem bele. Elképzelhető a meglepetésem, amikor kinyitom a koffer s egy kézigránát feketélik a tetején.

Az olasz gyorsan lecsapta a koffer fedelét és még mielőtt magamhoz ocsudtam tam volna, kezét nyujt és azt mondja, nyugodtan itt hagyhatom cökmökjaimat.

Bent, a városban, a Malassena és Vernier utca sarkán, felismerem Jackie-t a „Gaby Group”-ból. Szemével magához int. Pár pillanat múlva megtudom, hogy purimi istentisztelet lesz a templomban és azért kellett „teljes fegyverzetben” megjelen-

ni, mert kilátás van rá, hogy a Gestapo is bele fog avatkozni, tehát fel kell készülnünk minden eshetőségre.

A templomban már vagy húsz fiatalember ül a padokban, javarészt személyesen is ismerem. Mindannyian, ha különböző alakulatok tagjai is vagyunk, az ellenállási mozgalomhoz tartozunk. Ja. ckie és egy másik fiú kintmaradtak, őrséget állani.

Most valami olyasvalami történt, amire nem voltunk elkészülve. Kiderült, hogy egyikünk sem tudott héberül és nem volt, aki a Megilát felolvassa.

Jeruzsálemi vendégeink

Lipsitz Edmund, Kanada hebraizálója

Lipsitz Edmund Montreálban lakik.

Nem foglalkozást üz, hanem hivatást teljesít. A Kanadában letelepedett zsidók gyermekeinek a hebraizálója. Tanulmányait a kanadai Londonban, az „University of Western Ontario”-ban fejezte be. Lélektanból és zoológiából kapott oklevelet.

— Es hol kezdte a tanulmányait? — Budapesten, a héber Tárbut iskolában. Majd a Rabbiképzőben folytattam.

— Budapestén csak laktak a zsidók, de ritkán születtek ott.

— En Sátoralajhelyen szü lettem. Az ottani gettóból deportáltak Auschwitzba.

— Tehát amikor Montreálba került, már tudott héberül.

— Igen.

Az Igud Ivri Löchinuch vö Tárbüt Lö-Kanada megbízta a London-Ontárióban létesített héber nyelvű elemi és középiskola igazgatásával.

— A héber beszédet beszélgetéssé a Mászádá nyári táborában fejlesztjük. Ott már a héber nyelv uralkodik. A fiatalság jókedvűen vállalt kötelezettséggel, csak héberül beszél.

— Kitélt tanult ön héberül tanítani?

— A kanadai hebraizálás nagyon sokat köszönhet Aharon Rosennek, az „Elef milim” szerzőjének. Hónapokat töltött körünkben. Mi mindannyian, akik ma Kanadában héberül tanítunk, Rosen tanítványainak valljuk magunkat. Az ő módszereink alapján oktatjuk növendégeinket. Korra való tekintet nélkül.

— Hányadán állunk a Kanadában élő zsidókkal?

— Ma még: zsidók. Még a bevándorló nemzedék a hangad. Ök még emlékeznek üldözésekre. Gyermekeik általában, jómódba születtek bele.

— Manapság ezt majdnem minden ország zsidóságáról el lehet mondani. De mi az, ami sajtáságosan kanadai probléma? Ami jellegzetes. Ami egyedülálló.

— Kanada egyike az angolul beszélő országoknak. Izráel népének döntő többsége, — hét millió zsidó, — az angolul beszélő országokban él. Ma, ezeknek a közös nyelve és kultúrája, az angol, különböző változatban. Demokratikus államokban élnek, amelyben az elzsidótlanoságnak ugyanolyan lehetősége van, mint a nemzeti szellemben való újjászületésnek. A hebraizációs munka az utóbbira törekszik. Legnagyobb ellenségnünk a zsidó tömegek közönye.

Az állam megengedi a héber nyelv használatát, a héber kultúra fejlesztését, a zsidók azonban nem élnek ezzel a lehetőséggel.

— Nem vigasztalásnak számom, de — ugyanez a helyzet mindenütt.

— Lehet. De én és munkatársaim, nem nyugszunk bele,

Szerencsénkre Rev. Erward jártas volt a szemita nyelvekben s előbb héberül recitálta, majd francia nyelven magyarázta el a zsidóság csodálatos megmenekülésének történetét.

Mi hangtalanul és szavakkal szinte ki sem fejezhető érzelmekkel habzsoltuk Rev. Erward szavait.

Első eset, legalább is azt hiszem, ez volt az első eset, hogy zsidó istentiszteletet tartottak katolikus templomban és a szent igéket egy keresztény lelkipásztor mondta el héberül.

Az istentisztelet végeztével egyenként, ahogyan jöttünk, hagytuk el ennek a felejthetetlen estének a színhelyét. Még időnk sem volt megköszönni Rev. Erwardnak szíves közreműködését. Az esti kilenc óras takarodót ugyanis éppen Tortue meggyilkolása következményeképpen, egy órával előbbre hozták.

A felszabadulás után első dolgom volt felkeresni Rev.

Erwardot. Részint köszönetem akartam kinyilvánítani, de kíváncsi voltam, milyen érzés vett rajta erőt, amikor zsidó istentiszteletet cserélt és kíváncsi voltam arra is, miért ragaszkodott hozzá, hogy az istentisztelet, amely mégis csak komoly veszedelmet rejtett magában, családja is résztvegyen? Ime Erward tiszteletes válasza:

— Amikor az önök ellenállási mozgalmanak embere megjelentek hivatalomban, hogy bocsássam rendelkezésükre, illetve egy zsidó istentisztelet részére templomom, feltettem magamban a kérdést: vajon Istennek tetsző cselekedet-e, ha egy más vallású istentisztelet tartanak az én templomom falai között? Nyilvánvalóan az, gondoltam magamban. De, meg voltam győződve arról is, hogy a Gestapo neszt vesz a dolognak. Nem akartam özvegyet és árvákat hagyni magam után.

Irtá: Gervai Sándor

Ujabb rétegeket akarunk meghódítani a héber iskolák részére. Mi nem hulgánokat nevelünk. Bennünk van bátorság felvenni a harcot a mai kor hulgán szelleme ellen. Nekünk nemzeti ideáljaink vannak, amelyeknek meg akarjuk nyerni Kanada zsidó ifjúságát. Ezért jöttem Izráelbe, hogy ehhez találjam meg a lelket, a szellemet, amit magammal vihetek.

— Es megtalálta?

— Ha élni akarunk, meg kell találnunk. Nincs más választás. Látunk mi Kanadában egyet és más. Látjuk, hogy a franciák kétszáz év elteltével is franciák maradtak. Az angolok sem tagadták meg angol mivoltukat.

Miért kívánják a nemzeti öngyilkosságot a zsidóktól? Illetőleg: ott nem kívánják. A zsidók beszélnek be magukat.

— Ebből arra következtessék, hogy sötét a helyzet Kanadában?

— Dehogy! Csak azt, hogy szembe merünk nézni az árny oldalakkal is. Az ifjúság egy részénél szép eredményt értünk el.

— De hol van az az ifjúság?

A jeruzsálemi Héber Egyetemen mutatta be őket Lipsitz Edmund.

Donna Evin. Montrealban laknak a szülei. Középsikolai tanulmányait az ottani SÁár Hásámájim iskolában végezte. Azért jött Izráelbe, hogy megismerje a zsidó vallás forrásait és annyira megtanulja a héber nyelvet, hogy ha mégis vissza kell térnie, akkor taníthassa, terjeszthesse. Tele van idealizmussal, rajongással az ország iránt. Az egyetem internátusában lakik, a Bét Senker-ben. Rendkívül komolyan veszi a zsidóságot.

E leírás alapján az olvasó maga elé képzel egy vastagszemüvegű, kissé csunyascska leányzó, arról szó sincs! Kémondottan szép leány, husz év körül. Egyetemi tanulmányait már Montrealban megkezdte.

Kanáriák, papagájok diszhalak akváriumok és kalitkák legnaggyobb választéka.
Magvak növényvédelmi szerek, rózsató, citrus-félék és mindentéle gyümölcsfacemeték a legnagyobb választékban.

Külömféle rovarirtók, trágya és műtrágya. Vevőinket betanítjuk és tanáccsal látjuk el.
MALINOVSKY TEL-AVIV, Fin-u. 2.
(Tácháná Merkázit) Tel. 33036. Beszélünk magyarul.

Vásároljon közvetlenül a kárpitosnál DUPLA, SAROK ES SZALONSZAPAK, FOTELEK KESZEN ES RENDELÉSRE
KÖPF LAZAR és FIA TEL-AVIV
Gordon-u. 29.

Bolondok hajója

Regény

Irta: KATHERINE ANNE PORTER

61.

— Uram, irgalmazz — sóhajtott fel elborzadva, hogy ilyen gonosz vonást fedezett fel tulajdon jellemében.

— Jöjjön, siessünk — mondta —, úgy látszik, fordul a hajó. Valami komoly baj történhetett.

— Honnan tudja, hogy fordul a hajó? — kérdezte La Condesa, s az orvos úgy látta, máris olyan mozdulatot tesz, mintha víz alatt lenne. Lehajolt, arca az orvos vállát érte, és reszkető, éneklő hangon mondta: — Képzeld, ha elsüllyedne a hajó, és egymásba fonódva merülnének a tengerbe, lágyan, gyengéden, egészen a fenekéig, békés, sötét szerelemben, a hűvös, álmos vízben...

Dr. Schumann-nak a borzalomtól égne meredt a haja, és a legszívesebben eltaszította volna magától ezt az ördögi kísértőt, ezt a denevér módjára rácsimpaszkodó lidércet, ezt a poklából szabadult rossz szellemet, mely őt hamisan vádolja, hogy elcsábíthassa lelkét, élete végéig nyomasztó, család kötelezettségeivel terheli, és végső kétségbeesésbe kergeti.

— Pszt — szóló rá, s ebbe a szelid szócskába parancsot rejtett, amitől kissé észhez tért az asszony, még a hangjában is felcsillant az életnek egy szikrája: — Persze, már megint sokat beszélek, mindig ezt szokta mondani!

— Sohasem mondtam ilyesmit — felelte határozottan dr. Schumann.

— Soha... szavakkal soha — felelt az asszony, és visszasüllyedt kábulatába. A lépcsőn kissé megint magához tért és megszólalt: — Nem a stewardess jön szembe velünk?

Az volt, a steward is jött mögötte. — Szükség van önre odalent, uram. Egy ember vízbe ugrott, majdnem belefulladt — mondta.

Dr. Schumann a stewardesshez fordult: — Kísérje a hölgyet a kabinjába, és engedélyem nélkül ne hagyja magára. — Azzal sietett a fekete táskájáért, és elgondolkodott, milyen arccal fogadta a stewardess a rendretasítást: rejtett pimaszság és hamis megalázkodás ült kelletlenül arcán — a morcos cseléd jól ismert vonása. Rosszkedvűen gondolta, hogy ebben a nőben nem lehet megbízni, La Condesa pedig, aki nagyon jól tudja, hogy kell elbánni effajta lényekkel, jelenleg nincs olyan állapotban, hogy kézben tartsa. Izgatottságát az a nyomasztó érzés növelte, hogy félállati lényeknek egyre szaporodó milliói terhelik a világot, lélektelen sirtőlelékek, még szolgának sem jók, de tömegüknek és a negatív gonoszság holt súlyánál fogva fenyegető veszély, hogy ezek fognak uralkodni a világon. Veríték lepte el a homlokát, egy kis fehér pirulát tett a nyelve alá, fogta a táskáját, és olyan gyorsan, amennyire kockázattal merte, elindult abban a reményben, hogy megmenekül egy névtelen, személytelen bolondot a fedélközön, aki ostobán átesett a korláton. „Jézus, Mária, Szent József!” — fohászott magában, hogy elhessegesse fátyolán rajzó gondolatait, és keresztet vetett, amint a fedélzetre ért, nem törődve az emberekkel.

Frau Rittersdorf meglátta, és válaszul ő is keresztet vetett, majd a Lutz családhoz fordult: — Lám, a drága jó ember, imádsággal indul könyörületes útjára!

— Könyörületes? — kérdezte Herr Lutz, akinek az volt a véleménye, hogy Frau Rittersdorf előkelősködi és nagyzol... ő sem jobb náluk! — Miért volna ez könyörületesség? Megteszi a kötelességét, végeredményben azért fizetik!

Frau Rittersdorf kíváncsi érdeklődéssel nézte meg, mintha valami furcsa bogár akadt volna az útjába, aztán szó nélkül továbbment.

★

Garza atyát a padlón kuporgó síró asszonyok és komor férfiak szorították a bűzös kabinban a pad mellé, ahová a vízbe fult embert fektették. Eppen felkelt a tédpelelésből és hátrafordult, amikor dr. Schumann megállt az ajtóban. Gyenge, csupasz égő lógott a mennyezetről, és egy szál gyertya égett az összecusukható kis asztalon, amelyet a pap hozott magával a szertartáshoz, hogy feladja a haldoklók szentségét. Elfújta a gyertyát, összeszedte kegytárgyait, és a fejét rázta.

— A materia medica, sajnos, késve érkezett — mondta szinte vidáman mosolyogva.

— Valami teendő mégis maradt — felelt dr. Schumann, és kezében a szetoszkóppal odalépett, s leült a mocskos, kopott pad végébe, amelyen az övig meztelen halott fekiült, megtisztulva a tenger sós vizében, teljes kényelemben, a halál fennkölt méltóságában.

Dr. Schumann hosszú pályafutása során akarata ellenére is megismerte a halál szinte valamennyi megjelenési formáját, de mindig megmaradt benne az alázat és az érzékenyülés, valahányszor szembekerült vele. Most is szinte látta fölöttük tornyosuló árnyékát. Valamennyi jeltől és minden érzékével tudta, hogy halott fekszik előtte, mégis egy ideig feszülten fülelt készülékével az élet hangjára vagy rebbenésére az ösztövérbordákon, a kiéhezett, horpadt hason, a hosszú testen,

mely ott fekiült kiugró, csomós, nagy vállizületével, csontváz karjaival, gyerekesen bekunkorított ujjú, görbe, nagy kezével. Semmi. Felállt és még egy pillantást vetett a fájdalmasan kimerült, sötét arcra, mely most halvány, titokzatos mosolyra huzódott. A halott lábánál összegyűlt asszonyok fennhangon imádkozni kezdtek, rózsafüzért csörgettek, az egyik férfi odalépett, és keresztbe tette a kezét a mellén, majd gyengéden letakarta.

— El tud képzélni ilyen érthetetlen dolgot? — fordult Garza atya förtelmes németiségével dr. Schumannhoz, mikor elindultak, s együtt körbesétálták a fedélzeten. — Egy ember éjszaka az óceán kellős közepén, mozgó hajóról beugrik a vízbe és belefullad! Meggondolatlan és mindenképpen megrovást érdemlő cselekedet, ha nem is öngyilkosság, de vétkes kockázatátása életének, amit pedig senkinek sincs joga könnyelműen eldobni magától... Képzeld csak, drága doktor, mindezt azért, hogy egy kutya életét megmentse?!

Dr. Schumann hirtelenében arra gondolt, hogy ő maga is odaugrott, s kiszabadította a hajó macskáját Ric és Rac kezéből — vajon ehhez mit szólna ez a pap? Ugy érezte, kár itt bármit is képzélni, annak az embernek a vállalkozása mélységesen természetes. — Láttam szegényt odalenn az alsó fedélzeten, kis állatfigurákat faragott zsebkéssel — mondta rövid hallgatás után. — Baszk ember volt — tette hozzá, mintha ezzel a rejtély megoldásához segítené.

— Kiegyensúlyozatlan, vad, önző népség — jegyezte meg Garza atya —, nyelvük különös, megfeszítetlen, katolicizmusuk pogány... Mit várhat ezektől az ember? Echegaray volt a neve — mondta, és élvezettel ropogtatta az r-et.

— Ezt nem szabad elfelejtenem — mondta dr. Schumann. — Köszönöm szépen. Bocsánat, mennem kell, még hátra van egy látogatásom. — Megfordult, elindult, de ismét visszalépett és megkérdezte: — Igaz is, atyám... Mit gondol, ki dobta vízbe a kutyát?

— Az a két ördögötől megszállott kölyök a táncgyüttesből, természetesen — felelt Garza atya. — Ki más?

— Kíváncsi vagyok, látta-e valaki? — jegyezte meg dr. Schumann. — Vagy valóban ördögök, akik tetszésük szerint változtatnak alakot, vagy akár láthatatlanná válhatnak sötét mesterkedéseikhez?

— Egy jó nadrágszj és háromnapi böjt, kenyéren meg vízen, kiüznék belőlük az ördögöt — felelt Garza atya —, egyébként elég ostoba kis bűnösök ezek. Nem tudom, érdemes-e őket az ördög névvel kitüntetni. A rendszeres verés meg az üres gyomor segítené rajtuk.

— Bárcsak ennyire egyszerű volna — mondta dr. Schumann, és a türelmetlenség szikrája villant fel szemében, de meglátta a pap gonderhelt tekintetét, keserűen elhúzta száját, ami azt jelentette, hogy folytatni szeretné a témát, inkább sietve jó éjszakát kívánt és otthagya.

★

Benyitott Huttenékhöz, s ott találta őket kabinjuk padlóján az elterült Bébé fölé hajolva — valóságos köbe vésett Pietá —. A bulldog hébe-hóba felemelte fejét, öklendezett és hányta a sós vizet. Huttenék éppen olyan gonderhelt és bánatos arccal fordultak az orvos felé, mint az imént a siratók, Frau Hutten pedig végleg elvetve a házi erényt és jó modor szabályait, férje előtt szólalt meg: — Doktor úr, tudom, nem helyes erre kérni, de mégis adjon tanácsot, hogyan segíthetnénk a mi kis Bébénken? Annyira szenved szegény!

Dr. Schuman szárazon felelt: — Nekem is vannak kutyáim otthon. — Bébé feje alá tette a kezét, felemelte, majd gyengéden újra visszaengedte. — Dögönyözzék jó erősen, és tartsák hason fekvé. Majd magához tér. De az a férfi — tette hozzá —, aki utánaugrott és kimentette, az már meghalt.

Frau Hutten sarkára támaszkodva felült, és két kézzel befogta a fülét. — Nem, nem, az nem lehet! — kiáltott rémülten, de kissé felháborodottan is, aztán tovább gyömöszölte öklével Bébé bordáit és gerincét, megemelte a fejét, újra visszaengedte. A kutya nagyokat nyögött, és még mindig vizet öklendezett.

— Nos, hallgassuk meg, mit kíván közölni velünk, Herr Doktor — szólalt meg Herr Professor Hutten szertartásosan, s leplezett erőlködéssel talpra állt, szembe az orvossal, mint férfi a férfival, nevére bízva az alantasabb teendőket a nyomorult dög körül, mely, mint a professor kénytelen volt belátni, az idő múlásával egyre terhesebbé válik számukra.

— Azt kívánja értésemre adni, doktor úr — kérdezte —, hogy egy ember a vízbe ugrott a kutyánk mentésére?

— Azt hittem, már tudják — felelt az orvos. — Leeresztették a mentősonakot, minden ember kint volt a fedélzeten. Nem mondta maguknak senki?

— Én a feleségemmel voltam elfoglalva, mert ájulozott — felelt szinte sajnálkozva Herr Professor Hutten. — Igen, hallottam ilyesmit, de nem hittem el. Hogy akadhat ilyen bolond?

— Akadt — jegyezte meg dr. Schumann. — Baszk ember volt, Echegaraynak hívták, fadarabokból kis állatfigurákat faragott...

— Ja úgy — kiáltott fel Herr Professor Hutten. — Most már emlékszem! Ő is a veszedelmes agitátorok közé tartozott, akiket a kapitány lefegyverzett...

— Igen, elvették a zsebkését — sóhajtott dr. Schumann bosszúsán és reménytelenül —, teljesen ártalmatlan, szerencsétlen flótás volt...

— Biztosan jutalmat várt tőlünk — kiáltott fel Frau Hutten, mint egy fölfedező. — Természetesen boldogan megfizettük volna! Milyen kár, hogy köszönetül meg sem szoríthatjuk a kezét.

— De legalább — vélte Herr Professor Hutten az orvos arcát vizsgálgatva — legalább följánlhatunk némi anyagi segítséget a családjának...

— Nincs senkije, legalábbis a hajón nincs — felelt az orvos, és észrevette, hogy a megkönnyebbülés fényugara a professor arcáról Frau Hutten arcára villan.

— Hát akkor sajnos, nem tehetünk semmit — mondta Frau Hutten szinte vidáman. — Megtörtént, itt már nincs segítség.

— Ugy van — hagyta rá dr. Schumann. — Akkor hát jó éjszakát. Tartsák jó melegen — tette hozzá, a gyógyulás jeleit mutató Bébé felé fordulva. — Adjanak neki egy kis meleg erőlevest.

Frau Hutten karját férje felé tárta, s amint az megfogta, s ügyesen talpra segítette, az orvos után lopakodott, intett neki, hogy álljon meg, mintha titkot akarna közölni vele. De csak azt szerette volna tudni: — Hogy is hívták? — kérdezte álmélkodó, suttogóra fogott hangon, és korosodó, kövér arca egyszerre gyermekes lett.

— Echegaray — mondta tagoltan dr. Schumann —, nagyon gyakori családnév a baszkoknál.

— Ó, — mondta Frau Hutten, s meg sem kísérelte utána mondani a nevet. — Ha elgondolom, hogy életét áldozta szegény kis Bébénkéért, és még csak ki sem fejezhetjük a hálánkat! Ezt nem tudom elviselni — mondta és a szeme megtelt könnyel.

— Holnap reggel az első mise közben lesz a temetése — közölte dr. Schumann. — Ha óhajtják, azon részt vehetnek!

Frau Hutten megborzongott, és fejét rázta. — Jaj, nem, hogy is tehetnénk? De azért köszönöm — tette hozzá sietve. Elfordult, beharapta a száját, és sűrűn pislogott.

— Mit is mondott a doktor, mi volt a neve? — kérdezte a professor, s még mindig azon a helyen állt, ahol az imént felesége hagyta, tekintetét azonban nem Bébére, hanem a kabin falán, a hajón túl, egy képzeletbeli pontra szegezte, mintha valahol mégiscsak lenne határa, partja zavart lelkiállapotának.

— Furcsa név — felelt az asszony. — Szinte komikus, idegenszerű név... — Echege... Echege...

— Echegaray — mondta a férje. — Hogyne, most már emlékszem több ilyen nevű baszkra Mexico Cityben... Bevallom, drágám, mélységesen értetlenül állok a szerencsétlen ember indítékaival szemben. A jutalom reménye... Természetesen, de ez így túlságosan egyszerű. Talán magára akarta vonni a figyelmet, s hősként feltűnni? Vagy inkább, természetesen tudat alatt, vágyódott a halálra, és az öngyilkosságnak ezt a módját választotta, ami nem tekinthető bűnnek? Avagy...

— Mit tudom én! — kiáltott az asszony, és szinte haját tépte türelmetlenségében, de Bébé megövtá a hirtelenkedéstől, mert ismét öklendezni kezdett, és egyre hányta a sós vizet. Frau Professor Hutten és Herr Professor felváltva dörzsölgette konyakkal, száritgatta fűrdőlepedőkkel, míg a méltatlankodástól kimeredt szemű, zord stewardess be nem lépett a megrendelt jókora tál erőlevessel. Merev karral nyújtotta át Frau Huttennek, és nem várta meg, míg az embereknek való finom levest megszenteltetik... Gondoljunk csak a világon a sok ártatlan éhezőre, csecsemőkre... És ez most mind egy nyomorult kutya belébe megy! És azon a bűzös fedélközön ugyan ki áll oda a szerencsétlen mellé, aki kimentette ezt a dögöt és halálát lelta miatta — az mit kapott egyebet, mint egy darabka száraz ostyát a szemforgató paptól, meg Isten igéjének kicsúfolását. A stewardess is fuldoklott a düh háborgó sós tengerében: az izületei is belemeredtek, úgy sántikált végig a folyosón, mint a nyomorék. Az isteni gondviselés azonban alkalmat adott neki, hogy kiönthesse haragját egy serdületlen hajóinas előtt, aki fehérenmüvel megrakodva futott éppen valahová.

— Legjobb kutyának születni erre a koszos világra! A gazdag ember kutyája szegények csontjából főtt erőlevest vedel! Mi egy ember élete a kutyához képest, mondja csak? Persze, ha a gazdag ember kutyájáról van szó!

A sápadt, csenevész, rosszul táplált tizenéves fiú rögtön magához tért rémületéből, amint észrevette, hogy a stewardess dühe nem ellene irányul. — Miféle kutya, Fräulein, ha szabad kérdeznem? — mondta feljebbvalóit illető szertartásosan szolgai képpel, ami a hajón mindenkinek kijárt: — nem sokat öntudatoskodhatott, nyilvánvaló szemtelenségnek minősíthették volna.

— Erőlevest a kutyának! — tört ki fuldokolva. — Az ember pedig meghalt! Meghalt, hogy megmentse a kutya életét! — visitotta, és hosszú, vékony karjával hadonászott hozzá.

(Folytatása következik)

ZENEÉLET

FILHARMONIKUS ZENEKAR

— Pártos-bemutatóval —

A hetedik sorozat 2-ik műsorát is William Steinberg, Amerikában élő németországi születésű karmester vezényelte és műsorát Pártos Ödön „Szimfonikus mozzanatok” című kétrészes művével nyitotta. Az újdonságot, melynek ősbemutatóját hallottuk, a zenekar ausztráliai turnéjára rendezte és eredetileg Carlo Maria Giulininek kellett volna vezényelnie. Az utóbbi megbetegedése miatt Steinberg vállalta — és kitűnően meg is oldotta — a bemutatkozó előadást. Pártos ezzel a nagyzenekarra írott művével az izraeli avantgardista szerzők köre került. Ez nem csak értékelés, hanem a műfaj meghatározása is. Számára szűk az a terület, melyen él és működik, és aránylag eléggé gyorsan levette a folklor köntösét, melynek — nagyon elvonatkoztatva, s igen távoli síkon — egyesek foszlányait vélik felfedezni az újdonságban is. Ezt az „orientalizmus”-t, mely a minden új áramlat iránt rendkívül fogékony szerző figyelmét hosszabb ideig kötötte le, mindinkább nyomta el az ún. „szerialis” zene Boulez, Stockhausen, Nono és Bériot által kiszabott irányja, melynek egyik szabványos modelljével találkozhattunk ezuttal.

Technikája nagyon hasonló a néhány héttel ezelőtt a Muzzeumban hallott fuvós-ötöséhez: töredékek, akcentusok, akkordok 10—15 ütemes apró periódusokra bontva, és csak nagyritkán fűződve kisebb hosszabb összefüggő mondatokba, így az erőteljesen felfokozott befejezésben. Az ujjzeri ebben a dallamvonal teljes mellőzése, a horizontális helyett a vertikális, a függőlegesen feltornyosodó akkord-komplexumok uralma. Hangszerelésben impozáns, amint hogy sokkalta ösztönzést éreztünk Pártosnak ezt a matematikai sémát a műve mellett is rendkívül dinamikus átértéket és kifejezést jutott stílusát, mint a brácsa- és hegedűversenyek számára idegen, gyakran mesztérkelten rapszodikus pátozását.

A közönség mindenesetre másképp gondolkodik, s ez ebben a kivételes esetben nem lényegtelen: mert nem arról van szó, hogy a nemzetközi zenei laboratóriumok mértékét mennyiben üti meg Pártos Ödön új szimfonikus műve hanem hogy ez a mű alig, sőt egyáltalán nem alkalmas egy külföldi turnén — főképp Ausztráliában — az izraeli zene reprezentálására. Jól meg kell tehát gondolniok a Filharmonikusoknak, hol mutatják majd be, mert bár nagyon helyes a külföldnek is demonstrálni, hogy az izraeli zene nem csupán a pásztorfiu merengő tilinkóján, vagy a festői tájak szimpompás freskójában keresendő, hanem nemzetközi irányban halad, de azért ez az izraeli jelleg teljes mértékben nélkülözö mű nem alkalmas arra a célra, melyre megrendelői szánták. Steinberg alatt az előadás kitűnő volt és a zenekar remekül játszott a nagyon kényes művet. A szerzőt az udvarias közönség lelkesen ünnepelte, tapsaival akarva leplezni, hogy — semmit sem értett az egészről...

Hatalmas ugrás volt a következő szám: Mozart három Esz-Dur zongoraversenye közül az első, K. 271, Salzburgban, 21 éves korában írta. A fiatalabbkori versenyművek egyik legjelentősebb alkotása és merész ötleteivel Andantino-tételének mélyenszántó

kedélyével, majd a Presto-finále szinte rapszodikus csapongó felépítésével, egy közbeiktatott, variált menuettel, a késői művek érettségére veti előre fényét. Az Andantino — jegyzi meg találoán G. M. Girdlestone — inkább fiatalos, külsőséges bánatot fejez meg ki, mint a későbbi, bécsi évek tragikus andantéi.

Hogy a zenekarjal debütáló amerikai születésű, s most Rechovotban letelepedett fiatal zongorista, Lise Schneider-Nadel éppen ebben a tételben mutatta ki komoly zenei fel fogását és kitűnő stílusérzékét, elsőrendű technikai képzettsége mellett, igen biztató jelenség. Kabos Ilonka nővendéke volt Londonban, s ennek a kiváló mesternek nevelő hatása a bonyolult finálénak érett, formás, friss felépítésében és kivitelében is előnyösen nyilatkozott meg. A debütánsnak nagy s megérdemelt sikere volt. Steinberg nagyon szépen és diszkrétan kísérte.

Mint befejező számot Beethoven Eroica-szimfóniáját hallhattuk. A csekélyszámú zenekari műsorban Beethoven erősen háttérbe szorult, de ha előveszik, hálás fogadtatásra talál. A kissé vontatottan előadott gyászinduló terjedős szerkezete a karmestert a legkomolyabb nehézségek elé állítja, hogy részlet szorosan összefogja, hogy azok ne essenek szét. Steinberg az egész szimfóniát hitetlen, komoly megértéssel és nagyon kulturáltan közvetítette, kerülve sok híres karmester extravagáns fogásait, főképp a finálé indulójában.

SZTUCSEVSZKY-EST

A tel-avivi Muzzeumban a város kultur-osztálya rendezésében tartottak szerzői estet Joachim Stucsevsky tisztelőtére, a 75 éves izraeli mestert által remekül szervezett ünnepségek befejezéséig. Különböző periódusból származó művek kerültek bemutatásra, figyelemreméltó tudásról, és egyéni nyelvezetről tanuskodva. Ha az utóbbi nem is mindig tudtuk követni és elfogadni, respektussal hallgattuk a változatos műsort, melynek megnyitó számaként Ilana Sapira nagyon színesen, plasztikusan adta elő „Izraeli tájképek” című, a klisé-veszélyt ügyesen elkerülő, hangulatos négy képből álló szvitet: Galil, Negev, Jeruzsálem és Émek címekkel. Legkifejezőbbnek a Negev komor fenségét jelképező részt találtuk, de nem értjük, mi is történik Jeruzsálemben...

Előadásra került még klarinét-szólo-monológja, dalok (Gerhard Stern tenoristával), kétfuvolás-műve a jeruzsálemi Tel-Oren-párral, majd befejezésül „Pirkadástól naplementéig az ablakon keresztül” című kantáta. S'omo Senoh szövegére. Zohár szép recitativájával, ének- és hangszerekre, Ejtán Lusztig vezénnyelével.

Pataki László

AURELE NICOLET FUVOLA-ESTJE

A tel-avivi Muzzeum tulzsu-folt nézőtere fogadta Aurele Nicolet svájci fuvolás bemutatózó hangversenyét, Eldad Neumark zongorakíséréte mellett. Nicoletet megelőzte hírneve: Neuchatelben született 1926-ban és már 12 éves korában nyilvánosan fellépett. Zürichben és Bazelben tanult és a zürichi Tonhalle-Orchester tagja volt, mikor Karaján felfedezte és tíz éven át a Berlini Filharmonikusok szólofuvolásaként alkalmazta. Ma már európai hírnévre örvend, s mint arról most az izraeli hallgatók is meggyőződhetnek, — a jelenkor legjobb fuvolásai közé sorolható.

Különösen kiemelendő, hogy a művész telavivi bemutatkozásához rendkívül komoly és igényes műsört választott, a kedvelt virtuóz-számokról teljesen lemondva. Az előadott számok, melyeket a kitűnő Neumarkkal adott elő, épp annyira ritkán hallhatók, mint magas művészi értékek rendelkeznek: Beethoven D-Dur szerenádjá, Op. 1 (az ismert trió, Op. 25 feldolgozása), Schubert „Bevezetés és változatok a „Száz virágok” című dal témájára”, — Albert Roussel finom impresszionista tanulmánya „Joueurs de Flute” (1. tétel) és befejezésül Prokofjev nagy D-Dur-szonátája, Op. 94, mely az orosz mestert művészete csúcspontján mutatja.

Aurele Nicolet mindenképp beigazolta hírnevét, melyet számos hanglemez és Karaján zenekarában való működése szerzett számára: egy fuvolaművészt hallottunk, aki mestere hangszere, s minden technikai problémát előkelően és legvalásztékossággal old meg. Kiemelendő lélegzési technikája, mely egyaránt kiválóan érvényesül az expresszív legatóban, mint a száguldo stakkatofutamokban. Nem csoda, ha a közönség lelkesedése a két kiváló művészt iránt számszámra fokozódott. Rádásul még Bach „Sicilienne”-jét kellett előjátszania az Esz-Dur szonátából. Egy művész, akit a kamarazene minden barátjának meg kell hallgatnia!

Dr. Alfréd Frankenstein

KELEN PÁL ZONGORAESTJE

Kelen Pál zongoraművész változatos és igen érdekes programmal lépett a hajfai publikum elé. Koncertjének gerincét most is Chopin művei képezték, de azért mégsem lehet művésztünknek csak Chopin interpretátornak elkönyvelni, jóllehet, egyénisége, finom és kiegyensúlyozott játékképzése, csupán a tradíciókat idéz. Delibes káprázatos átiratban Coppelia és Neila című műveiben, valamint Liszt Valse Improptu-jében megmutatta Kelen Pál, hogy a zene más területein éppen annyira otthonos mozgog.

Saint Saens—Liszt: Danse Macabre-ját igaz átléssel, egy hivatott művész elmélyedéssel, megdöbbentő tragikummal szólaltatta meg a zongorán.

A hajfai közönség meleg szeretettel és élvezettel hallgatta a művészt és mint mindig, most is zsufolóság megtöltötte a termet.

B. Monostory Ada

HETI FILMLEVEL. RÁDÍÓ

SE PERMETTE PARLIAMO DI DONNE — KÉREM, BESZÉLJÜNK A NŐKRŐL — Hod mozi

Az olaszok tartják a nívót. Jó filmeket készítenek. Tudják, amit az amerikaiak nem akarnak tudomásul venni, hogy a jó forgatókönyv ritka, mint a fehér holló és könnyebb a mozaik fényes köveiből összerakni a képet, mint egyetlen, kerék, összefüggő és egyívű tartozó cselekményt adni. Az olaszok igényesek, a film minden

vagytok. És annyiféle a férfi is. A pincér, aki éjjel autópillangóra vár a római külvárosban és színelvű üzletkötés ürügyével viti magát haza minden éjszaka, a férfi, aki barátját ismeri fel utcalány feleségének egyik kliensében és nem engedi, hogy fizessen. A férfi, aki egész városárpán rohan autóján az országutakon és keresi a meg-

percében színvonalas szórakozást akarnak adni és ezért fordulnak olyan gyakran a kerettörténethez. A keret ezáltal: a nők. Talán inkább a férfiak. Kár efelőtt vitakozni. Férfiak és nők a hősei a filmeknek, fiatalok, szerelemesek, akiket a folytonos kalandvágy leírhatatlan megpróbáltatásokba, lehetetlen helyzetekbe sodor.

Az élet egy-egy villanása ez a film, egy-egy pillanatfelvétele. Groteszk helyzetekről, emberi gyengeségekről, tipikus jelenségekről. Minden jelenet, minden önálló történet az élet mélyeséges ismeretére vall. És arra, hogy a szerzők ismerik az olasz valóságot, benne gyökereznek.

Milyen az olasz ember, milyen a férfi és a nő? Sokféle. Van olyan olasz asszony, aki tisztességes, hűséges, de egy megtörtént pillanatában odaadja magát egy vadidegnek, van olyan olasz nő, aki szerelmese ágyából siet a templomba, örök hűséget esküdni egy másik férfinak, olyan is akad, akit szerény, szorgalmas, tisztántartja a házat, gyarapítja vagyonát, ideális feleség, csak éppen prostituált és olyan is van, akit az élet minden jóval elkenyézették és neki a durvaság, a korbács kell. Olasz asszonyok, hányféle van közöttetek! Annyi, ahányan

felelő helyet, ahol szerelmeseivel zavartalanul együtt lehet és amikor végre megtalálja, akkor a kövér szoborasszonyt veszi igénybe, miközben szép szerelmese kint vár rá az autóban. A férfi, aki egész nap bohóckodik, fáradhatatlan mókacsinaló, mindenki kedvence, mindenki megnevettetője, de abban a percben, amint beteszi a lábát otthonába, morózsúvá válik, fáradt és sajnálatja magát övéivel!

Tehát nemcsak a nőket leplezi le és mutatja be ez a kitűnő film, de ugyanúgy a férfiakat is. És az a véleményünk, hogy nemcsak az olasz nőkről és férfiakról van szó, hanem egy kicsit az egész emberiségről is. Örök dolgok ezek, Boccaccio novelláiból talán ugyanígy össze lehetett volna állítani e filmet, mint a mai élet színpalait adó irásokból, legfeljebb az autó helyett lezárt hintókában suhantak volna a kalandra vágyók és motel helyett fogadó lett volna az örömkötönyája.

Nagy öröm egy igazán jó filmet látni. Márpedig ez az egyikként igen kevés költségvetéssel készült olasz film valóságos üdülés, minden jelenete szellemes, okos, az élet igazságát adja és olyan telitalálatok sorozata, aminek kevés hasonló van.

Vittorio Gassman alakít minden férfiszerepet. Legjobb tíz epizódban látható. E nagyszé.ú színészek sikerül, minden különösebb külső elváltozás nélkül teljesen elkülöníteni a különböző szerepeket. Páratlan

RABSZOLGASÁG NAPJAINKBAN - Ámon mozi

Milyen megdöbbentő, hogy a világ még minden társadalmi rendszer fellelhető: van feudális köznépek, mint a délamerikai államokban, ahol valóságos hűbéri rendszerek léteznek, van klasszikus értelemben vett kapitalizmus, mint például Svájcban, van imperializmus és van népi demokrácia, szocializmus és van még rabszolgarendszer is. Erről szól a nagy fűrészdal, leleménnyel és kitartó munkával készült dokumentumfilm. A rabszolgaság számos afrikai országban fellelhető, olyanokban, amelyek megszereztek függetlenségüket és az önálló nemzetek sorába léptek, szavazati joguk van az Egyesült Nemzetek Szövetségében. Afrikából repülőgépen, vonaton, teherautón és tevékarakánokon árad az összevásárolt rabszolgák Ázsiába, illetve az arab olajgazdag országokba, elsősorban Szaúd-Árába és Kuvaitba.

Az arab nagyurak három-öt évtizedes használat a férfiaságtól megfosztott rabszolgákat, a nőket háremek-

RÁDÍÓ
 8: MA tovu. 6.05: rövid hírek. 6.10: hanglemek. 6.30: torna. 6.40: hanglemek. 6.57: műsorismertetés. 7: hírek. 7.17: hanglemek. 7.45: izraeli dalok. 8: rövid hírek. 11.30: az elemistókások rádiókatatása. 12.35: népszerű koncert. Haydn, Vonós kvartett No. 4. Hancoshkin: Viola koncerto C-moll, 13.15: déli zene. 13.30: hová megyünk este? 14.04: rövid hírek. 15.16: sáhati dalok. 15.30: Kábátát sábat műsora. 16: „Asszonyok”: 17: hírek. Hőjé-résjelentés. 17.05: Klasszikus ki-vándásgmisor, Mozart: „Haffner” szimfónia, vez. Bruno Walter, Boccherini: Cselló koncert, szólta Pierre Fournier, Stravinsky: Szimfónia három részben, vez. a szerző. 18.20: A könyvespolcra, 19: hírek. 19.20: Sábát köszöntése. 19.45: „Egy eszokorban”. 20.30: hírek. 20.40: Binjámin Ellav kommentárja. 20.45: Opera részletek. 21: „Aydm háza”. 21.30: péntek esti koncert. Beethoven: 3-ik Lechnera nyitány. Szostakovic: Hegedű-koncert Op. 99. (David Osztrach) Schumann: Szimfónia No. 4. 23: hírek, műsorzárás.

PARHUZAMOS MÉSŐR
 8: rövid hírek. 8.03: hanglemek. reklámok 11 óráig. 14.30: hanglemek. 16: Fuvószenekari művek. 16.30: izraeli dalok. 17: hírek. 17.05: Könyvzene 18.30 óráig. 21.01: Izraeli dalok. 21.30: Úde és friss. 22: hírek. 22.40: Válogatott dalok. 22.45: nyüzsmas melódiák. 23: hírek, műsorzárás.

A HADSEREG MÚSORA
 18: Üdvözlét dallal. 19: hírek. 19.30: péntek esti koncert. 20.30: hírek. 20.45: Chana Maron műsora. 21: 1905-ös postálada. 22: Dallam és ritmus. 23: műsorzárás. SZOMBAT

Az izraeli rádió magyar adása a 457. 423 és 372 hullámhosszon hallható 20.05 órakor.
 8: Adon olám. 8.15: ered dalok. 8.25: Szombat a Kol Jiszráélban. 8.30: hírek. Közérdekű közlemények. 9.15: A tudomány világa. 9.50: Zenei fejtegetés. 10.10: Az ország tája. 10.15: A hét naplója. 10.57: műsorismertetés. 11: Irvit dalok kívánságműsora. 11.30: Tárlóskérdések. 12.25: Jiszráél D-alló műsora. 12.45: Szinpad és film. 13.30: hírek. 13.40: cházán dalok. 13.50: rövid hírek. 16.01: „A serdülő ifjúságnak”. 16.30: „Zenei miniatűrök”. 17: a Kol Jiszráél szimfonikus zenekarának műsora. Rossini: Olasz nő Algirban. nyitány. Csalkovszkij: Variációk egy rokokó témára. 17.31: Kamarazene. Beethoven: Szpett. Op. 20. — 18.30: Könyvi klasszikusok. 9. Smetana: Fesztel az Eldadt megvárosny. 18.55: ósábt kimene-tel. 19: hírek. — 19.20: Szemben érvással”. 19.50: A hónap eseményei a héber naptár szerint. 20.20: Tűzcs részletek. 20.30: hírek. 20.45: Szonol romána. 21: Hámvádi és Melavé Málá műsora. 21.30: Opera részlet. Ravel: „L'Heure Espagnole”. 23: hírek, műsorzárás.

PARHUZAMOS MÉSŐR
 11: A főváros felőrből”. — 12.30: Brahms: Destiny dalok. On. 54. 12.45: Az Uj Izraeli kvartett által szervezett koncert. Műveit adja a Jozsef Tó: Kvartett No. 2. Juhász: Fém-kőben. Kvartett 2. (1920). 12.50: sporthírek. 21.35: Szombat-est zene. 22: hírek. — 22.10: Tűzcs. 23: hírek. 23.10: „A zenezene folytatása. 24: műsorzárás.

A HADSEREG MÚSORA
 18: Műsorismertetés. 18.03: esti műsor. 19: hírek. 19.15: Klasszikus zene. 19.30: hírek. 20.45: sáhati kimenelet. 21.15: „Ami volt és ami lesz”. 22: Jazz zene. 22.30: műsorzárás.

NEW-YORKI ÉS USA-BELI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Az utóbbi időben megsokszorozódott az érdeklődés Amerikában az Uj Kelet, s különösen lapunk pénteki száma iránt. Ennek legfőbb bizonyítéka, hogy számos újságbizományos és kioszk-előadó rendelte meg az újságot, illetve emelte a példányszámot, melyre előfizet.

Ebből az alkalomból közöljük amerikai olvasóinkkal, hogy kiadóhivatalunk közvetlen előfizetés tekintetében is rendelkezésükre áll. Repülőpostán küldjük az Uj Kelet friss példányait, s az előfizetési díj 1/2 évre, naponta-küldésnél 37 dollár, pénteki és ünnepi számaink előfizetési díja pedig 12 1/2 dollár.

Megrendeléseket és a megfelelő összegekről kiállított dollár-csekket az alábbi címre kérjük:

UJ KELET
 Tel-Aviv, POB. 831.

ÜNNEPEK és KÖZNAPOK

Látogatás egy elárvult műteremben

Milyen könnyen beugrik saját ötletének az újságíró. Dehogyan jártam én az elárvult műteremben, azt hét lakat alatt őrzik. Legjobb tanítványai járnak csak oda, a Kun festő házaspár, hogy rendezzék, lajstromozzák, szakmailag karbantartsák a gazdag hagyatékot.

Szombat délelőtt látogattam el Adler Miklós choioni házába. A képeit akartam látni. Egyfajta lelkifurdalásom volt, hogy jó ismeretség és szomszédai viszony ellenére, amíg élt, alig léptem át a küszöbét. Jötték oda sokan, tisztelők, barátok, tanítványok. Nem hiányoztam én oda. De azért betérhettem volna olykor negyedóránra, csendben, meghatóan nézni a fardadatlan művész utolsó alkotásait. Ki tudta, hogy az utolsó? Igaz, nem volt egészséges, de olyan eleven szellemű, nagy munkabírású ember volt, aligha hihettem róla bárki, hogy oly hirtelen esik ki kezéből az ecset.

A choioni Dov Hoz utca 78-as számú villának volt tulajdonosa, lakója a debreceni származású művész.

— Ez a legjobb hely a világon. A Dov Hoz 78. — Így mondta mindig.

Csakugyan szép hely. Csendes villa, magányos sziget a felfelé nyújtózó házak között, a két egybeépített város, Cholon és Bât Jám hátrában.

A ház kivülről a régi, csak belülről változott meg. Megmerevedett, muzeummá lett. Nem születik új képe többé, a meglévő pedig végleges, változhatatlan. Nem nyulhat már hozzá a művész, nem korrigálhat, nem festhet át és nem semmisíthet meg. Ereklje már valamennyi. Ereklje és műérték. Az özeveg megörzi a teljes hagyatékot. Nem el. Miért is adna? Meg van a megélhetése, könyvtárosa az egyetemnek. Adler Miklós sem szívesen vált meg a képeitől. Még azt is megette, hogy a szorultság napjaiban eladott képeit később magasabb áron visszavásárolta.

Az özeveg nem enged be a műterembe, de bevezet a lakásba, abba a két szobába, mely ma már jellegénél fogva inkább muzeum, mint lakás. A falakon körben Adler Miklós legjobb alkotásai. Aho gy az ő értéke. Nagyszerű képek.

Az utolsó műve önarckép volt, fiatal szábré modelljével. A kép címe: „Gili vögilá”, magyarul: „Az én korom és az ő kor”. Az érett, ráncos, szűző, kopaszodó, a halállal barátkozó férfi arca az élettől sugárzó lány mellett. Megkapó alkotás. A lány, amikor másnap jött, hogy meg az utolsó ecsetvonásokat elkészíthesse a művész, egyszerűen nem értette, amit közöltek vele. Nem tudta fel fogni, hogy a festő halott. Leült a kép elé és nézte. Hullottak a könnyei. Nem lehetett eltávoítani onnan.

A kép magnetikus ereje másokra is hat. És a többi alkotások! Az égi, komor, havas utcarészlettől az izraeli verőfényes tájakig. Minden kép tematikailag elhatárolt, mindegyiknek mondanivalója van. Nem ismételt, naponta tíz-tizenkét órát dolgozott. És közben énekel. Meg viccelt, Mikor a legtehezebb is volt. Nyolcvan éves edesanyjának, aki mindig ott forgolódott körülötte, nézte, ahogy dolgozik és kérdezte, mit enné, mit főzön neki, mindig így mondta:

— Ahogy maga akarja, édes.

Szigoru festő volt. Szigoru önmagához és másokhoz. Hozzá is szigorúak voltak. Igyekeztek elhallgattatni őt. Sértezte a művésztszárdalmat az a képe, amely a tel-avivi muzeumban megrendezett egyik tárlaton bírálta a moderneket. A kép bal felén a piktúra világhíres alkotásai fordulnak a jobboldal felé, ahol a modernek, az asztraktok

Irta: Zoltán Dezső

meg a pop-art képviselői folytatják tevékenységüket. Es mintha a Mona Lisa mosolyogna a moderneken és mosolyognának a többiek is, Rembrandt, Holbein, Breu-

Egy nagy pedagógus halálára

Nyolcvan éves korában, Budapesten elhunyt Strasser V. Benő, a pesti Zsidó Gimnázium egykori fizika tanára. E hírről néhány szóban beszámoltunk. Sok ezer tanítványa él a világon és Izraelben is talán ezrek azok száma, akik benne a legkitűnőbb pedagógust tisztelték.

Magam is a tanítványa voltam. Mindig szeretettel gondoltok vissza rá. És csodálattal is. Még talán soha nem láttam embert a hivatásának oly magas ormán, mint őt. Tökéletes volt. Művésze a pedagógiának. Nem a modernnek, hanem annak, amely oly hasznos volt egykoron.

Ha arról beszélünk, hogy a világon öt-hatszáz nagynevű magyar-zsidó fizikus él, gondoljunk arra, hogy ebben Strasser V. Benőnek is része van. Nagy része van. Ő úgy tanította a fizikát, hogy még a számoktól irtózók is kedvec tanár- gyukul fogadták. Így történthetett meg, hogy olyanok, akik hármasszorosok voltak matematikából, jelesek lettek fizikából. Ez látszólag ellentmond egymásnak. De ki lehet el, hogy az, aki a matematika órán nem tudott levelezni egy bonyolult képlettel, az a fizikaórán egy sokkal komplikáltabb könyvnyiszterrel megoldott. Igaz, hogy a katedránál Strasser V. Benő ült. Nem a szigorúatól félték, csak nem akartak szégyenben maradni előtte.

Olyan tekintélye volt, hogy még a háta mögött sem gúnyolták soha. Nem volt gúnyneve sem. Legfeljebb annyit, hogy a V-betűt ötödiknek mondták. Így: Strasser ötödik.

— Az egyetemmel ráerek még egy évig — nyugtatta meg a szüleit, — úgy érzem, hogy tartozom az országnak, előbb ezt a tartozást kell lerónom.

— És más érvei is voltak. Hogyan nézzen ő majdani gyermeke szemébe, ha majd az megkérdezi tőle, hogy miért

ghel, Dürer és mások örökbecsű figurái. Szorongással hagyjuk el az elárvult műtermet. De nagy kár, hogy nem születik benne többé új alkotás.

Nyugodtan akar a fia szemébe nézni

Spitzer Judit tizenkilenc éves, tel-avivi lakos, Nagyváradon született, két éves korában hozták el szülei Izraelbe. A Spitzerék a nagyváradi családi hagyományokat folytatták Izraelben is, szigorúan vallásos életet élnek. A lány a Zeitin vallásos gimnáziumban érettségizett és bár a legszebb bizonyítványt kapta, nem ment az egyetemre, hanem jelentkezett önkéntes nemzeti szolgálatra. Mint vallásos lány, nem vonult be katonának, hanem egy olévárosba osztották be tanítónőnek.

— Az egyetemmel ráerek még egy évig — nyugtatta meg a szüleit, — úgy érzem, hogy tartozom az országnak, előbb ezt a tartozást kell lerónom.

— És más érvei is voltak. Hogyan nézzen ő majdani gyermeke szemébe, ha majd az megkérdezi tőle, hogy miért

kás. Az értelemmel elmondott leckéket szerette. Mindig említtette, hogy tanított ifjúkorában Németországban. Nem szívból, hanem a német fegyelmet. „Azok birkák, ti legyetek eleven emberek” — mondotta.

Nem szerette a sztárokat sem. Volt nekünk egy osztálytársunk, a Singer István. Matematikai zseni volt, később be is igazolta páratlan képességeit. Egy nyilas golyója végzett vele, a természettudományok nagy vesztesége. Strasser soha nem felejtette, rá sem nézett. Csak a nagy egyeseket írta be neki. Mert az igazságot azt szerette, csak a sztárokat nem. Csakis ő lehetett sztár. Az is volt. A legfényesebb csillaga a tanároknak. Mondásait ma is emlegetjük. Volt pesti zsidó gimnazisták mindig rákanyarították a szót. Hatása alól egy életen át nem lehet szabadulni. Az ilyen embereknek, ilyen pedagógusoknak örökké kellene élni.

Ilyenek a „jó” antiszemiták

Irta: Rössel Mordecháj

Évszázadokon keresztül az antiszemitizmusnak különféle megnyilvánulási formái voltak. Egyszer tömegmészárlásokban jelentkezett, máskor pedig pogromra való uszítás által. Voltak azonban módorált, „jólnevelt” zsidógyűlölők is, akik nem sülyedtek le a heccantiszemitizmusnak erre az alacsony fokára, hanem kultur-mezbe öltöztették zsidók iránti ellenszenvüket.

Franciaország Európa olyan országai közé tartozik, amely mély humanista hagyományokkal rendelkezik, amely sok ízben vált a zsidóság védelmezőjévé, de ugyanakkor az antiszemitizmus minden rendű és rangú képviselőit is produkálta.

A Dreyfus per idején felígátott francia tömegek „halált a zsidókra” jelszóval lettek el Párizs utcáit és nem sok hiányzott, hogy a tüntetések vérengzésekben végződjenek.

Volt Franciaországban úgy nevezett irodalmi antiszemita irányzat is, amelyet a Tharaud fivérek képviseltek, akik „hajszaálfinom intellektuális tálatásban nyújtották mérgezett szellemű, „objektívnek” látszó tanításukat.

A mai Franciaország a zsidóság és Izrael államának legjobb barátai közé tartozik. Nem sok né van kerek e világon, amelynek mi, zsidók oly mélyen volnánk lekötölezeve, mint a francia népek.

Es mégis, e baráti országban is furcsa antiszemita tünetek észlelhetők. Nem büditanak gyilkosságra, mint Rockwell, nem állítják, hogy túl kevés zsidó pusztult el Auschwitzban, hanem „finom” francia udvariassággal mondtak véleményyt a franciaországi zsidókérdésben.

Újvi ajándékként kedves meglepetéssel szolgáltak Lyon város zsidó vallású polgárainak. A házak falán aláírás nélküli plakátok jelentek meg a következő szöveggel:

„Zsidó ifju! Tudjuk, hogy szíved Izraelért dobban, ez rendben is van, — de szedd a sátorfádat. És vidd magaddal edegsz pereputtyodat. Évszázadokon keresztül a zsidóság elég gonoszságot követte el Európában. Neki köszönhetjük Róma és az egyház dekadenciáját, a szabadságkörüvésséget, a kommunizmust, Franciaországban Leon Blum Nemzeti Frontját, a Németország elleni háborút, a Rothschildokat és a gauleizmust. Te erős zsidó államot akarsz? Menj és erősítsd meg. Ezzel nagy örömet fogsz nekünk okozni. Ne feledkezz meg magaddal vinni a bankárokat, a haszonlesőket és a különféle parazitákat, akik lánghaborítani készülnek a mi

NEW-YORKI FEKETE ANTISZEMITIZMUS LEVÉL

Clifford Brown, a Faji Egyenlőségért Küzdő Liga egyik néger vezetője beszédet tartott, amely csak úgy hemzsegett az antiszemita megjegyzésektől és többek között azt a mondatot tartalmazta, hogy „sajnos, Hitler nem irtott ki elég zsidót és tevékenysége egyáltalán nem érezhető az Egyesült Államokban.”

Az egyesület liberális mozgalomnak számít, amelynek számos zsidó tagja van, sőt sok zsidó anyagilag is támogatja. A liga vezetősége fegyelmi eljárást indított a „megtévedt” vezető ellen és a zsidó pártoló tagok bejelentették az egyesületből való kilépésüket.

Ezzel az ügy a nyilvánosság előtt le is zárult, mivel egyik félnek sem érdeke tovább propagálni ilyesmit. Aki távolról, felületesen figyel az eseményeket, az természetesen nem is értheti meg ezt a jelenséget, mert azt tartaná természetesen, hogy az anyit szenvedő néger kisebbség szolidaritást vállaljon a zsidósággal.

Az a vice jut az embernek eszébe, amikor a zsidó utalik a vonaton. Az egyik állomáson beszáll a kupéba egy néger, felvesz egy kápelit és elkezd egy jddis újságot olvasni. Megszólal a zsidó: — Mondja magának nem elég az, hogy néger?

Hát úgy látszik az amerikai négernek a másik végletbe esnek. A negyvenes években történt, amikor már dult Magyarországon az antiszemitizmus. Nagypám paksi kocsmájába cigányok tértek be és az egyik közülük vörös haju volt. Mivel nagypám ilyent még nem látott, megkérdezte tőle:

— Mondja, maga is cigány? A vörös cigány lené-

zően mérte végig nagypámot és így felelt.

— Nem is zsidó.

Körülbelül így gondolkoznak a négernek is; nem fogadják el a feljük nyújtott baráti jóbát, hanem megelégedéssel veszik tudomásul, hogy végre ők is üthetnek valakit. Ezt bizonyították a közelmúltban Harlemben. Rochesterben és Los Angelesben lezajlott négerzavargások, ahol szinte kizárólag zsidó üzleteket fosztogatták és gyűlöletkitörések nem a fehérek ellen általában, hanem főleg a zsidók ellen irányult. Clifford Brown esete tehát nem volt elszigetelt jelenség; minden bizonnyal létezik Amerikában egy lappangó fekete antiszemitizmus, ami időnként a felszínre tör.

A zsidó vezetők majdnem mindenütt felkarolták eddig a négernek ügyét. Egy bizonyos fokú sorsközösséget éreztek velük, miután mindkettőnek eleget szenvedtek faji elítélletektől és diszkriminációtól. A néger értelmiségi rétegek örömmel üdvözölték az együttérzésnek a megnyilvánulását. Zsidó vezetőket választottak az egyenjogúságról küzdő mozgalmaikba. Csak hogy mint az előbb említett eseményekből látjuk, ez az együttműködés erősen egyoldalú.

Igaz, hogy a nyomorgyegek bérkaszárnáinak tulajdonosai többnyire zsidók és a négergyegek üzletei pedig szinte kizárólag zsidó kezében vannak. Ezért a néger vezetők így védekeznek: egy faji zavarags alkalmas a gyűlölet olyan fehérekkel szemben nyilvánul meg, akik éppen kéznél vannak. Viszont kéznél nem az alabami négergyűlölő Wallace kormányzó, vagy a fajvédő mississippi-i Eastland szenátor van, hanem a zsidó háztulajdonos és a sarki zsidó

szereit őket, velük érez, nem csak az a gondja, hogy leteljen az óra, hogy vége legyen a napnak és elsiethessen az iskolából. Judit megismerte minden tanítványa életkörülményeit. Nem valami fényesek azok a körülmények. Megrendítette sok tanítványának zord helyzete. Hány van közöttük, aki nyolcadmagával él, testére alig kerül más, mint rongyos ruha, a lábujja kikandikál a cipőből.

Judit minden szombatba hazajön. Néhány hete a péntek délutánokat arra használja, hogy a szombat beállítáig telefonáljat rokonainak, ismerőseinek. Gyermekruhákat kér tőlük. Jó használatban lévő, viseletes ruhákat, cipőket. A rokonok, ismerősök szülei, barátjai megértéssel fordultak felé. Most már nem is kell telefonálnia, hozzák a ruhaneműt a tel-avivi Hanevium utca 2. számú házába.

Judit arca fényes a boldogságtól, amint elmeséli, hogyan fogadják a gyermekek a szép tel-avivi ruhákat. Igyekeznek igazságosan és a szükségletnek megfelelően elosztani a holmikat. Az igazságossága is meghatja a gyerekeket. Aztán olyan jó hol-

mikat hoz, amelyeket azok még sohasem láttak. Nemrég olyan rokonának telefonált, aki a multban elkövette azt a könnyelműséget, hogy nem őrizte meg gyermekei vi-seltes ruháit, de hát elég gazdag is hozzá és elég jószívű, hogy egy ilyen kérelem előtt nem tért ki. Elment vásárolni és hatalmas csomaggal állított be Spitzerékhez. Vadonatúj holmikat hozott. Azok a gyerekek, akiknek abból jutott, nagyra nyitották a szemüket, az elegáns, új szvetterek, nadrágok, ingek, cipők láttán.

Most megkérték ezeket a vallásos tanítólányokat, hogy még egy évvel hosszabbítsák meg az önkéntes szolgálatot, Judit ráállt és igyekezik meggyőzni a többieket is. Legelőbb két évet adjanak a házában. Meg aztán nem is elveszett idő az. Talán életük legszebb emlékeit most gyűjtik össze. Az egyetem pedig megvárja őket. Mert, ha a nem vallásos lányok két évig esetleg nehezebb körülmények között, fegyveresen szolgálnak, akkor hadd töltsenek ők is e nemzeti fronton két esztendőt. Így érvel barátainak. Ilyen lány a Spitzer Judit.

Németor

A régi mo meg a ni — a kell toldani eg jószántából, a számár szerep ről szeretnék

Még 100-tási korszak ságos ariszt volt. Egyedül kiválasztott i holmit.

A polgársá vattal, szives iparos egy é holmival látta és „tartós” se mint a „dívat sodott, „jó” tesnek talált hunya le a kalmával vásá

A mi száz megváltozott. kást felváltot cionalizált ipa pal önzönik k

Még 50 e tett felszámol kat, a mai v több állam v válik ipari ál országaira, a mukat iparos ugyanez a h ért afrikai é lyeek szintén jövőjüket.

Nem az e talmi harcrol inkább agre amellyel az termékeit a greke.

A XX. sz változott, de kedésével mi megek válna nek a tömegé „vezérkarok” bözöb mód pszichológiai közönség ell

Léteznek zönvégy kiár való fizetés, választott á lezettség nél kérés” módsz termelést ell löt eléggé fe köznapijaink agresszívebb

A legcélr gában érinte presztizsét k kus szó, ame

A ki nem az bu időben annak általa sikere az éle leg elzárkózó versengésben nie, minden góriája kere kell bizonyítá sikerét, hogy

Az első v vat először a jelszavai „célravezető” vezették a s lapot, kénye amerikai cip jkált, hosszú nyelmes és a nagyszülé porfogó búto nyen kezelh az új vonal az új száza láttá, hogy j

Az álland miatt azonb hogyan váltó nem is készi sem ment t hogy miután módon rá k kiderítésére ravezetőbb tása és a De hogy ez kálni a ter gati polgári szakembere lülmül.

Az, hogy vagy „tartó kátokon, a laptónus a amazt issza rettát szívja amerikai „s ott a hábo „agymosság” gát kivonni.

Irta: Dr. Herczeg Emil

A régi mondást — ha a szárnak jól megy a dolga, a jégre megy táncolni — a mai nyugati világban meg kell toldani egy kitételrel — ha nem megy jószántából, akkor viszik. Hogy ki van a számár szerepében és ki viszi a jégre, arról szeretnék a jelen sorokban írni.

Még 100—120 évvel ezelőtt, az iparostási korszak előtt a divat néhány kiváltságos arisztokrata család joga és gondja volt. Egyedül az ő részükre kreált néhány kiválasztott iparos új, divatos és exkluzív holmit.

A polgárság édeskeveset törődött a divattal, szívesen vette, ha a megszokott iparosa egy életen át jó, tartós és szolid holmival látta el. A polgárságnál a „jó” és „tartós” sokkal fontosabb ajánlás volt, mint a „divatos”. A polgár, ha megházasodott, „jó” bútorot vásárolt és természetesen találta, hogy abban az ágyban hunyja le a szemét, amelyet esküvéje alkalmával vásárolt.

A mi századunkban mindez radikálisan megváltozott. A kistermelőt, a kézimunkást felváltotta a gyár, a mindinkább racionalizált ipar, melynek kapuin éjjel-nappal özönlök kifelé az áru.

Még 50 évvel ezelőtt egy kézen lehetett felszámolni az iparilag fejlett államokat, a mai világban pedig mind több és több állam változtatja meg arculatát és válik ipari állammá. All ez a keleti tömb országaira, amelyek társadalmi forradalmakat iparostási által akarják elérni, de ugyanez a helyzet a függetlenségüket elért afrikai és ázsiai országokban, amelyek szintén az ipar léptetésében látják a jövőjüket.

Nem az ebből eredendő politikai és hatalmi harcokról akarok írni, hanem a mindinkább agresszív váló propagandáról, amellyel az ipar valósággal rákényszeríti termékeit a lakosságra, a széles tömegekre.

A XX. században nemcsak a termelés változott, de a közönség is. A jólét növekedésével mind szélesebb és szélesebb tömegek válnak potenciális vevőkké. Ezeknek a tömegeknek a meghódításával egész „vezérkarok” foglalkoznak és a legkülönbözőbb módszerekkel, a legrefináltabb pszichológiai harcot folytatják a vevőközönség ellen.

Léteznek egyszerű módszerek: a szezonvégi kiárusítás, a kényelmes részletre való fizetés, katalógus terjesztése és a kiválasztott áru hazaküldése vásárlási kötelezettség nélkül. De ezek az aránylag „békés” módszerek nem tudják ezt az óriási termelést elhelyezni, nem képesek a vásárlót eléggé felszerkezteni, ezért nyúlnak hétköznapi irányítói egyre raffináltabb és agresszívabb módszerekhez.

A legcélravezetőbb az embert a hiúságában érinteni, a társadalmi pozícióját és presztízsét belevonni a játékba. A mágiikus szó, amellyel ezt elérik, a „divat”.

Aki nem tud lépést tartani a divattal, az bukott ember. Aki nem cseréli időben az autót, bútorot, öltözkéket, annak általános megítélés szerint nincsen sikere az életben, és a társadalom lehetőleg elzárkózik előle. Ebben a mindennapi versengésben mindenkinek részt kell vennie, mindenkinek a maga társadalmi kategóriája keretén belül, nap mint nap be kell bizonyítania (vagy legalább színelnie) sikerét, hogy megállhassa a helyét.

Az első világháború után, amikor a divat először apellált a széles tömegekhez, a jelszavai „praktikus”, „kényelmes” és „célravezető” voltak. A férfi öltözképekbe vezették a sima angol divatot, a lány kálapot, kényelmes lágy inget, a kerekorrú amerikai cipőt. A nőknek az agyonkomplikált, hosszú fodros ruha helyett sima, kényelmes és praktikus ruhát ajánlottak, és a nagyszüleink faragásokkal tele, súlyos porfogó bútorait felcserélte a sima s könnyen kezelhető modern vonalú bútor. Ez az új vonal jól talált a modern emberhez, az új századhoz és a legtöbb ember belátta, hogy jó cserét csinált.

Az állandóan növekedő ipari termelés miatt azonban ezen az állapoton is valahogyan változtatni kellett. Noha iparilag nem is készítették elsősorban árut, ez mégsem ment tönkre néhány év alatt, úgyhogy miután a piac telítődött, valamilyen módon rá kellett bírni a vevőt a tárgyai kicserélésére. A recept egyszerű, a legcélravezetőbb a divat radikális megváltoztatása és a közönségre való ráoktrojálása. De hogy ezen a téren mit képesek produkálni a tervezők és mit tudnak a nyugati polgárra rákényszeríteni az eladási szakemberek — az minden képezetet felülmúl.

Az, hogy egy áru „jó”, „praktikus”, vagy „tartós”, már rég nem jelszó a plakátokon, a rádióban, a televízióban. Az alapötös az: „sikerés ember ezt vagy amatt issza, ilyen inget visel, ezt a cigarettát szívja, ilyen aktatáskát hord”. Az amerikai „succes” mindinkább tért hódított a háború utáni Európában, és ezen „agymosás” alól kevés ember tudja magát kivonni.

A férfidivat némileg visszatért az első világháború előtti formákhoz; keskeny váll, rövid zakó, kicsi rever, keskeny nadrág, színes mellény. Átdolgozni nem érdemes egy öltönyt, mégha olyan jó szövetből is van, mert a munkadíj drága, így inkább újat vásárolnak egy konfekció-üzletben, — akkor is, ha nincsen olyan jó anyagból és nincsen a testre szabva. A régít nem lehet viselni, mert egyszerűen neveltségessé teszik. Egy ilyen nem modern öltönyt a szezonvégi kiárusítás alkalmával 30—40 fontba kerül. A cél szembeötlő: nem eladni akarják a régi portékát, hanem lehetetlenné tenni és ezáltal az újat rákényszeríteni a vevőre.

A női divatban a legbizarrabb formák és ötletek váltják egymást. Jelenleg divatos a „fodros babaruha”, a hosszú kimonó-stílusú ruha és a főleg Courree által ajánlott geometriai forma, amely különböző geometriai ábrák alapján teljesen eltűnteti a női test formáit. Kalapnak télen öfelsége az angol királynő gardájának prémsisakját utánozó modelljét ajánlják, a vasszal és összel egy rohamisak-szerű tromba edényt. Utolsó sláger a „kozmonauta öltözkék”, ruha, kalap, cipő, — per sze rakéta nélkül...

Senki se gondolja, hogy mindez egy kicsi exkluzív körnek készül, ez mind tömeg-áru, tömegek vásárolják, tömegek viselik. Természetesen a csemeték sem maradtak ki ebből a körforgásból. Hogy a gyerekkocsi megint úgy néz ki, mint a mi gyermekkorunkban, azt már valahogyan megszoktuk, és senki sem mer ma egy áramvonalas gyerekkoocsival az utcára vonulni. Hogy miért jobb ez a magas, nagykerékű takólmány, mint a kisebb és alacsonyabb elődje, azt senki sem tudja megmondani.

Egy müncheni divattervező rájött, hogy gyermekeink helytelenül vannak öltöztetve; szüleike babákat akarnak belőlük csinálni, holott ők is olyan emberek, mint a felnőttek. Erre egy kollektív geometriai formájú ruhát tervezett, amelyekben a gyerekek valódi „harlekinnek”-nek néznek ki. Egy svéd konfekció-üzem megvásárolta a terveket és elkezdte a gyártást. Kiliátás van rá, hogy rövidesen apró szörnyetegek fognak szaladgálni az utcákon...

A legfantasztikusabb és érthetlenebb változást a lakáskultúra szünetelt. A divat irányítói fittyet hánytak a harminc év előtti jelszavaknak, nevezetesen annak, hogy „kényelmes és könnyen kezelhető”. A nappaliba 100 kilogramos bőrfotelek kerültek, az ebédlőbe biedermeier-bútor ezer faragással és sokszínű selyembrotát huzattal, a hálószobába egy keskeny francia ágy, esetleg baldachinnal, és a hallba egy lehetőleg eredeti, színes falusi paraszt-szekerény. Az egyszerű és modern lámpa helyett visszakerült az ezer darabból álló üvegcsillár, de ha vendégek vannak, gyertyákkal világítják a lakást.

Akinek sok pénze van, eredeti stílusbútor vásárol, súlyos szekrényrel, apró szekrényrel, régi patinás huzattal. A polgár viszont meg kell hogy elégedjen a régi forma mai kivitelével. A valódi stílusbútor természetesen méregdrága, egy asztal és négy kényelmetlen szék annyiba kerül, mint egy egész lakásberendezés, — de ez a divat. Hogy honnan került ki ez a sok „eredeti” stílusbútor a háború utáni agyonbombázott Európában, azt nem rég tudta meg egyes boldog „mecije” vásárló: elterjedt a hír, hogy egy öreg hibbant francia nemes egy eldugott Loire menti kastélyában potom áron prédálja a gyönyörű berendezését. Valóságos népvándorlás indult a hibbant nemeshez. Németek, franciák és svájciak tolongtak a szebbnél szebb eredeti bútorért. Miután a készlet kiapadhatatlannak bizonyult, egy szemfüles riporter utánajárt a dolognak, és rájött, hogy az öreg nemes nem is volt olyan hibbant, kastélyától néhány kilométerre egy valóságos üzem gyártotta az eredeti stílusbútor.

Igy néz ki a mai nyugati polgár lakása, de hogy mit jelent a háziasszonynak egy ilyen lakást rendezni tartani és takarítani, azt el lehet képzelni. Hogy milyen kényelmetlen egy ilyen ócska széken kuporogni, és mennyire nem célszerű egy ilyen gyönyörű francia „nyoszolya”, arról jobb nem beszélni. Az egyedüli helyiségek, amelyek célszerűen és a századunknak megfelelően vannak berendezve, az a konyha és a fürdőszoba, de mindez nem érdekes, mert kényelemről és célszerűségről rég nem beszél senki, csakis presztízséről. Spanyolországban egy francia építész kőkorszak-stílusú bungalowokat épít és ajánl eladásra. A televízió egyelőre furcsaságként mutatja be az új építkezési stílust, de ha majd megindul a pszichológiai háború ebben az irányban, sokan fogják „belátni”, hogy ez a divatos ház, ilyet kell vásárolni.

Igy forog ez az óriási „ringelspiel”, így termel a modern ipar közhasználati cikkeket, így formálnak véleményt, ízlést, és így vásárolják a leglehetősebb dolgokat.

Ezek után, úgy hiszem, felesleges megírnom, ki tölti be a számár szerepét, és ki kényszeríti őt a jégre.

Jeszéf Buloff színháza: AZ ASKENÁZI TESTVÉREK

I. J. Singer regénye, Joe Singer és Liba Kadison színpadi átdolgozásában, rendező: J. Buloff, díszletek: A. Mardok, zene: J. Kaminszki.

A jidisz drámának ez az óriása Amerikából időnként ellátogat Izraelbe is, a közönség legnagyobb öröme. Még azok is nagy művészi élménynek tartanak egy Buloff előadást végignézni, akik nem értik a jidisz nyelvet. Játéka, mimikája, hangjának dallamos csengése mélyen és sokáig él a szívekben az előadás után is.

Ez alkalommal Buloff 25 tagú együttest verbuvált össze. Az együttest kitűnően be tanította, s jöhet néhányan a színészek közül jó előadást nyújtanak, mind eltérőpülnek Jozsef Buloff gigászi színpadi teljesítménye mellett. (Ez a veszélye annak — nagy előnye mellett — ha egy színész ilyen fajta színházi óriással együtt lép fel.)

I. J. Singer regénye, „Az Askenázi testvérek” híres zsidó regény, amely az orosz forradalom első éveiben játszódik s egy zsidó család tragikus sorsát eseteli komor, sötét színekkel.

A színpadi feldolgozásban a darab színtere egy orosz börtön, ahová a főszereplő Szimcha Meyer (Buloff) került. Ott meséli el tragikus életét.

Szimcha Meyer és ikertestvére, Jákov, jómódú lodzi szülők gyermekei, ugyanazt a leányt, Dinát, szeretik. Dina a két fiu közül a szebb és

könyelműbb Jákovba szerelmes, de a szülőket Szimcha Meyer szellemességével és éles eszével úgy elbűvöli, hogy őt választják leányuk férjéül.

Dina sehogy sem tud beletörni ebbe a nem óhajtott frigyebe. Jákovot nem tudja elfelejteni, aki közben szintén megnősül, egy gazdag, városi lányt vesz feleségül.

Telnek az évek, Dina leányt szül férjének, Gertrudot, aki mikor gyönyörű leánnyá cseperedik, találkozik még mindig daliás nagybátyjával, s a kettő egymásba szeret, annyira, hogy a nagybácsi kiesszközi a válást feleségétől, hogy fivére leányával házasonjon össze. Szimcha Meyer tragikus élete betetőzését látja ebben. Nem elég, hogy egy

életen át attól szenvedett, hogy felesége gyűlöli s emiatt elkeseredésében apósát kismizzi gyárából — valamilyen ösztönös elégtételként — most a sors még azt a fájdalmat is rámeri, hogy saját leánya vetélytársába, ikertestvérebe szeret bele. Ez annál is inkább libírihatatlan számára, mert magában mindig azzal gyanusította feleségét, hogy fivérével megcsalja.

A legnagyobb zsidó tragédia azonban csak ekkor következik. Egyik munkásának feljelentése alapján Szimcha Meyert, aki üzleti ügyben Oroszországba utazik, letartóztatják, mint a forradalom ellenségét. Jákov testvére megmentésére siet, őt viszont részeg határőrök lelövik. Szimcha Meyer tehát orosz börtönben sanylik.

Buloff megrázó realitással alakítja ezt a tragikus galúti zsidó életet. m. g.

Sosáná és a békepróféta

Irta: Gács Teri

— Mi az, Sosikám? Miért vagy úgy elgondolkodva?

— Tudod szavát, szeretnék egy olyan békeprófét lenni, mint az az Abie Nátán, akiért most oda vannak. Mondd, szavát jököm, mi az a békeprófét?

— A békepróféta az egy olyan ember, aki nagy híve a békének és megpróbálja az emberek és a népek közötti békét elősegíteni. Hogy jut eszedbe, hogy békepróféta szeretnél lenni, ha nem is tudod, mit jelent ez a szó?

— Először is azért, mert látom, hogy milyen nagy lármát csinálják vele, és ez olyan muris. Mondd, szavát, aki békepróféta akar lenni, annak bidjúk Port Szaidba kell repülni egy rossz gépen? Mástóvá nem lehet? Például a Bonn, az nem jó?

— Körülbelül egyre jön ki.

— Egyformán szeressék a sálomot velünk itt is, ott is?

— Egyformán szeretnek bennünket itt is, ott is.

— Ez az Abie Nátán egy nagyon tov dolgot akart csinálni, úgye, szavát? Azért lármáz úgy az egész világ, és még egy fehér számmra is ráültették, mint az igazi nagy profétákat szokják... Képzem, milyen boldog volt

az a számár, hogy ilyen nagy ember ült a hátán.

— Azért számár.

— Igazán, szavát, ne viccolj. Ez egy chásuv dolog. Az egész világ, az összes itonok tele vannak vele, meg avval, hogy összegyűjtött százezer aláírást tölünk, amit elvitt azoknak a Nasszeréknek, hogy lássák, hogy mink akarunk a békét övelük.

— Meghiszem azt. Nagy kunszt! Gyűjtött volna ott csak ezer aláírást, hogy ők akarják a békét mivelünk, akkor én is kiabáltam volna az egész világgal, hogy az Abie Nátán egy békepróféta! De így? Gyerekjáték. Szappanbuborék az egész.

— Má ze, szappanbuborék?

— Hát nem ismered ezt a gyerekjátékot, mikor a szappanos vízből, szalmaszállal gyönyörű színes szappanbuborékokat fújnak a gyerekek, és a szappanbuborék egyre nő... nő... egyre színesebb, minden visszatükröződik benne, ami körülötte látható, a gyerekek sivalkodnak a gyönyörűségtől, úgy bámulják a szappanbuborékokot, hogy a szemük majd kiesik, és egyszerre azon veszik magukat észre, hogy az üres levegőt bámulják, mert a buborék, szétpukkant és belül üres volt, nem maradt belőle semmi sem.

— Ze lo náchon, szavát. Ez nem egy olyan üres buborék volt. És a libamáj?

— Miféle libamáj?

— Hát a libamáj, amit a dod Friedmann küldött a békeprófétának. Látod, ezért szerettem volna én is békeprófét lenni, mert nagyon mód szeretem a libamájat. Az a libamáj volt másfél kiló, ha a buborék szét is ment, de nem volt üres, megmaradt a libamáj.

— Ebben igazad van. A libamáj volt az egyedüli valóság, ami megmaradt, az ugyan azóta meg nem ette.

KIÁLLÍTÁS ÁSKELONBAN

Friedmann Zoltán az afridri múzeumban

Az éjszakai Akkó fényei egy-azú Friedmann Zoltán festőművész huszonhat képet állított ki az afridri múzeumban megrendezett kiállításán. Valamennyi képe az izraeli élet sajátosságait, tájainak

Friedmann Zoltán: PARTSZÉLI FAK

szépségét tárja a tárlatlatogató elé. Olajfestmények és akvarellek, nagyméretű kompozíciók és kisebb terjedelmű képek sorakoznak a sikeres kiállításon és adnak számot egy jóképességű művész érdeklődés munkájáról.

Egy tisztaszivű művész valóságai ezek a képek, akinek

az éjszakai Akkó fényei egy-azú Friedmann Zoltán festőművész huszonhat képet állított ki az afridri múzeumban megrendezett kiállításán. Valamennyi képe az izraeli élet sajátosságait, tájainak

szépségét tárja a tárlatlatogató elé. Olajfestmények és akvarellek, nagyméretű kompozíciók és kisebb terjedelmű képek sorakoznak a sikeres kiállításon és adnak számot egy jóképességű művész érdeklődés munkájáról.

Egy tisztaszivű művész valóságai ezek a képek, akinek

szépségét tárja a tárlatlatogató elé. Olajfestmények és akvarellek, nagyméretű kompozíciók és kisebb terjedelmű képek sorakoznak a sikeres kiállításon és adnak számot egy jóképességű művész érdeklődés munkájáról.

Egy tisztaszivű művész valóságai ezek a képek, akinek

szépségét tárja a tárlatlatogató elé. Olajfestmények és akvarellek, nagyméretű kompozíciók és kisebb terjedelmű képek sorakoznak a sikeres kiállításon és adnak számot egy jóképességű művész érdeklődés munkájáról.

Egy tisztaszivű művész valóságai ezek a képek, akinek

szépségét tárja a tárlatlatogató elé. Olajfestmények és akvarellek, nagyméretű kompozíciók és kisebb terjedelmű képek sorakoznak a sikeres kiállításon és adnak számot egy jóképességű művész érdeklődés munkájáról.

RENDSZERES IMPORT 1936 ÓTA
HAIFA, MUSICA LILING, HANEVIIM 20,
TEL-AVIV, BÉT HAPSZANTÉR, ALLENBY 99,

